BOLŞEVİK PARTİ İNŞASI İÇİN – JÎ BO SAZBÛNA PARTİYA BOLŞEWÎK

BOLŞEVİK PARTİZAN

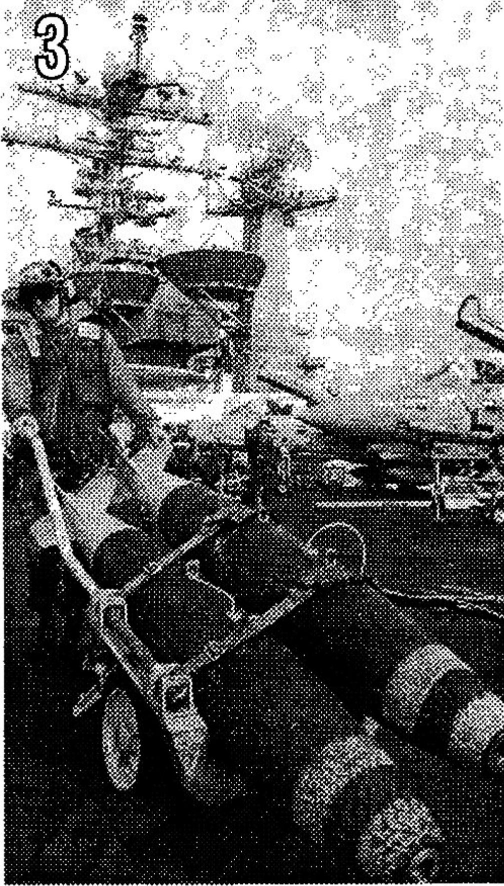
Butun ülkelerin ışçileri birleşiniz! • Bütün ülkelerin ışçıleri ve ezılen halklar bırleşiniz!
Karkerên hemû welatan yekbin! • Karkerên hemû welatan û gelên bındest yekbin!

► Sayı / Hejmar : 116 ► 15 Şubat/Sebat 1998 ► 150.000 TL

Ortadoğu'da emperyalist korsanlık! Emperyalist, gerici, karşıdevrimci, haksız savaşlara hayır!

HAKSIZ SAVAŞA DUR DEMENİN DE TEK YOLU DEVRİM!

içindekiler

Ortadoğu'da emperyalist korsanlık...

Emperyalistler ve gericiler, Ortadoğu'yu yeniden kana boyamaya hazırlanıyor! Emperyalist, gerici, karşıdevrimci, haksız savaşlara hayır!

Haksız savaşa dur demenin de tek yolu DEVRİM!

Ortadoğu'da yine savaş tamtamları çalıyor. "Uygarlığı"yla, "demokrasi" ve "insan hakları" savunuculuğuyla övünen ABD'nin başını çektiği emperyalist bir ittifak, yine, sözde bu değerler adına Irak'ı vurmaya hazırlanıyor...

ABD emperyalizminin sözcüleri, çok açık olarak *"artık diplomatik çözüm yolları aramanın zamanının geçtiği"*ni söyleyip askeri saldırı için kendilerine destek arıyorlar. Irak'a saldırı konusunda başı çeken ABD, Ortadoğu'ya hergün yeni askeri güçler sevkediyor. Zaten ağzına kadar dolu bir barut fıçısına benzeyen Körfez'e yeni sevkedilen askeri güçlerle fıçıdaki barut iyice sıkıştırılıyor adeta.

Bir yandan, savaşı önleme adına ABD ve onun en yakın müt-

▲ **Körfez "krizi"...** Gerçek neden, Ortadoğu petrolleri üzerinde egemenlik dalaşıdır!

tefiki İngiltere dışındaki kimi güçlerin hummalı diplomatik girişimleri sürerken, diğer yandan ABD ve İngiltere, karar verdikleri belli olan askeri saldırı için destek turları düzenliyor.

Medyada Irak halklarının başına yüzbinlerce ton bombanın hangi gün yağmaya başlayacağı; hava saldırısının ne kadar süreceği tartışılıyor artık. Hergün tüm emperyalist, gerici medya aracılığıyla emekçiler bir savaşın kaçınılmaz olduğu düşüncesine alıştırılıyor.

GERÇEK NEDEN: ORTADOĞU PETROLÜ ÜZERİNDE EGEMENLİK!

Ortadoğu'da 1991 Ocak'ındaki savaşın devamı olacak olan bu yeni savaşta da, bu savaşın tarafları ne derlerse desinler, sebep emperyalist çıkarlardır. Sebep, öncelikle Irak'ta ve Ortadoğu'da petrol konusunda kimin belirleyici sözsahibi olacağı sorunudur.

Bilindiği gibi 1991'deki savaş, Irak'taki faşist Saddam Hüseyin rejiminin, emperyalist ağababalarına danışmadan Kuveyt petrollerine el uzatması, Irak'ın Kuveyt'i işgali üzerine çıkmıştı. Yerel bir despotun bu kadar güçlenmesine izin verilemezdi.

ABD, işgalin hemen ertesinde "hür dünya"nın sözcüsü(!) olarak Irak'ın Kuveyt'ten çekilmesini talep etti. Bu talep, emperyalist çıkarların pazarlık alanı ve emperyalist büyük güçlerin aracı olan Birleşmiş Milletler Örgütü üzerinden bütün insanlığın talebi olarak dayatıldı Irak'a.

Dinci faşist İran'a karşı savaşta, Batılı emperyalistlerin sevgili dostu olan ve onlar tarafından dişine tırnağına kadar silahlandırılan Saddam rejimi, Kuveyt'in işgaliyle Ortadoğu'daki petrollerin çok büyük bir bölümünü kontrolü altına almış oluyordu. Bu, çizmeyi aşmaktı! Çizmeyi aşanlara hadleri bildirilirdi. Öyle de oldu: ABD'nin başını çektiği emperyalist gerici ittifak, Saddam'a verilen ültimatom süresi dolup da, Saddam Kuveyt'ten çekilmeyince Irak'a karşı askeri saldırıya geçti.

Saldırı, gerçekte başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere, emperyalist güçlerin petrol konusundaki çıkarlarının savunulması için yapılıyordu. Gerçek neden emperyalist çıkarlardı. Petrol üretimi ve satışının kontrolü idi. Ve fakat tabii ki, bu, böyle söylenmiyor, "insanlık", "insani değerlerin savunulması", "demokrasi", "ulusların kendi kaderini tayin hakkı" v adına konuşuluyordu.

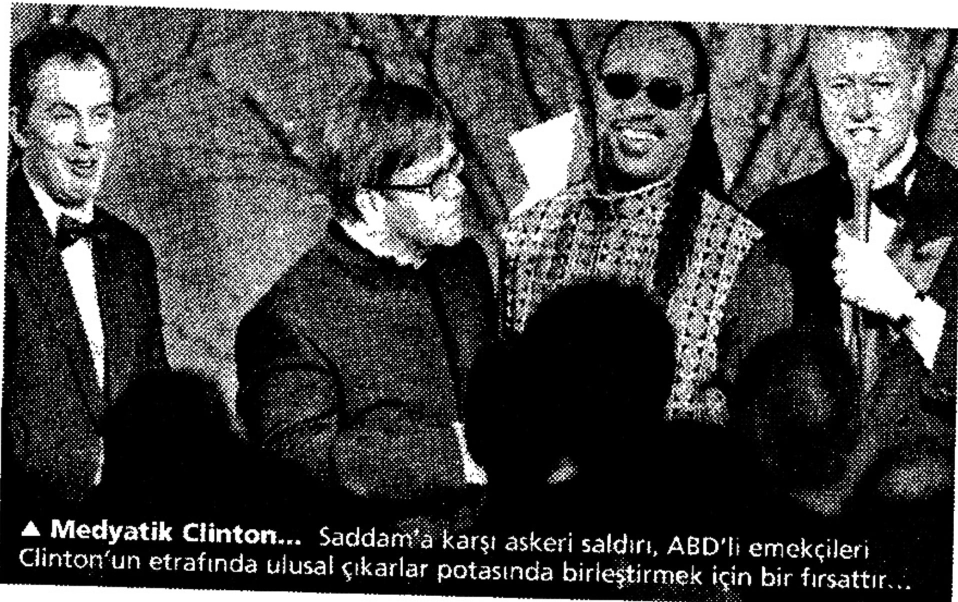
Savaşın diğer yanını oluşturan Sa dam rejimi de "islam" adına, "ezile lerin haklarını savunma adına", "Ar çıkarları" vb. adına konuşuyordu. E lafların gerisindeyse, Iraklı Arap bi yük burjuvazisinin gerici, emperyali çıkarları yatıyordu.

Sonuçta, medya aracılığıyla bütü dünyada "canlı yayın"la evlere kad taşınan savaşta, büyük haydutlar, kü çük haydutu askeri olarak yendile Irak topraklarının neredeyse üçteik sinde Saddam rejiminin tam egemen liğine son verildi.

32. enlem dairesinin güneyinde ka lan bölgeyle, 36. enlem dairesinin ku zeyinde kalan bölgenin hava deneti mi, lafta Birleşmiş Milletler'e, ger çekte ABD-İngiltere ittifakına bırakıl dı.

Yapılan ateşkes anlaşması ertesinde, Irak rejimi, hem topraklarının üççteikisinde egemenliğinin kısıtlanması, hem de bütün "kitle imha silahları"nın yokedilmesinin Birleşmiş Milletler güçlerince (pratikte ABD tarafından) kontrolü şartlarını kabul etmek zorunda kaldı!

Yalnızca bununla da kalınmadı... Irak'a karşı çok sıkı bir ekonomik ambargo dayatıldı. Irak'ın ürettiği petrolün ancak çok küçük bir bölümünü, Birleşmiş Milletler (pratikte ABD) güçleri denetiminde, elde edilen dövizlerle de ancak belli ilaçların satın alınabilmesi ve savaş tazminatı olarak dayatılan borçların ödenmesi şartıyla satmasına izin verildi. Bu ambargo sonucudur ki Irak'ta ekonomi çökmüş durumda. Irak'ın şu andaki durumunu Milliyet gazetesinin 9 Şubat tarihli yazısında Vahap Yazaroğlu şöyle ortaya koyuyor:

▲ **Medyatik Clinton...** Saddam'a karşı askeri saldırı, ABD'li emekçileri Clinton'un etrafında ulusal çıkarlar potasında birleştirmek için bir fırsattır...

Irak'a zaten vurmuşlar!

Enflasyon yüzde 700. Memur 5 dolar maaş alıyor. Yolsuzluk alıp başını gitmiş. Bilgisayarın "b"sini bile bilmiyorlar. İşte vurulmaya hazırlanan Irak'ın portresi

Vahap YAZAROĞLU - BAĞDAT

RESMİ rakamlara göre 112 milyar varil, henüz kayıtlara geçmemiş gayriresmi rakamlara göre ise yaklaşık 225 milyar varil petrol rezervine sahip olan Irak, büyük bir petrol denizinde yüzmesine rağmen, ülkede yetersiz beslenme, ilaç yokluğu ve açlık nedeniyle her ay 15 bine yakın insan can veriyor. 1990'dan bu yana BM ambargosu yüzünden 2,5 milyon Iraklı hayatını kaybetti.

Başkentin merkez çarşısında konuştuğumuz Iraklı bir satıcı ABD'nin önümüzdeki günlerde Irak'a karşı olası bir bombardımanından en ufak bir korku duymadıklarını 7 yıldır süren ambargonun savaştan çok daha kötü olduğunu söylüyordu. Başka bir Iraklı ise ambargonun 2,5 milyon Iraklının hayatına mal olduğunu, oysa ne İran - Irak savaşında ne de Körfez savaşında bu kadar Iraklının ölmediğine dikkat çekiyordu. Başkentin çarşı ve pazarları her geçen gün daha da ağırlaşan ekonomik koşullar nedeniyle evlerindeki halılardan TV setlerine, buzdolaplarından, parmaklarındaki yüzük ve süs eşyalarına, kollarındaki saatlere kadar akla gelebilecek her türlü özel eşyasını istemeye istemeye değerinin çok altında satmak zorunda kalan Iraklılarla dolu.

Hem memur hem işportacı

Savaş öncesi ortalama 500 dolar olan ve orta sınıf olarak kabul edilen bir devlet memurunun yıllık maaşı bugün yılda yüzde 650 ile 750 arasında oynayan enflasyon ve Irak dinarının milyonlarca kez devalüe olması nedeniyle 5 dolara düştü. Bugün birçok Iraklı geçinebilmek için, sabah devlet dairesinde öğleden sonra pazarda işportacılık, gece ise taksi şoförlüğü olmak üzere en az üç ayrı işte çalışmak zorunda. Ayrıca ambargonun getirdiği ağır ekonomik koşullar, toplumda büyük bir çöküntüye yol açtı. Ülkede suç işleme oranında büyük patlama gözlenirken, boşanma oranı büyük ölçüde arttı. Savaş öncesi hiç kimsenin bilmediği, tanımadığı fuhuş, rüşvet ve yolsuzluk inanılmaz boyutlara vardı.

Ambargo yüzünden ülkenin elit tabakasını oluşturan bilim adamları, avukatlar, profesörler ve fizikçiler Irak dışındaki akademik yayınlara ulaşamıyor, son gelişmelerden haberdar olamıyor. Yine aynı elit kesim bugün modern dünyanın ayrılmaz bir parçası olan bilgisayarlara sahip olamadıkları gibi, uygar dünyayı örümcek ağı gibi saran İnternet teknolojisiyle kesinlekle tanışamıyor.

Bugün ağır ekonomik koşulların pençesinde yaşama savaşı veren Irak halkı ne Saddam Hüseyin'in liderliği ne de ABD'nin olası saldırısıyla ilgili. Tek istedikleri rahat yaşama geri dönmeleri.

İşte 1991'deki savaşın ve onun devamı olan ambargonun Irak emekçilerine getirdiği sonuçlar bunlar. Fakat şimdi bununla da yetinilmiyor. Irak, bir kez daha doğrudan emperyalist bir askeri saldırının hedefi olma durumunda…

GÜNCEL KRİZDE TARAFLAR VE HESAPLAR

91'deki Körfez Savaşı'nın devamı olan güncel krizde, bir tarafta ABD emperyalizmi ve onun müttefikleri var. Emperyalist büyük güçlerden İngiltere, ABD'ye açık destek veriyor ve sıcak çatışmada ABD'nin yanında doğrudan savaşa katılacak. Almanya, savaşa doğrudan katılmasa da, Almanya'daki üslerin saldırı için kullanılmasına açık onay vererek savaştan ABD'nin yanında pay kapmaya çalışıyor.

Japonya, Irak'ın vurulmasına doğrudan katılmadan, sonuçlardan nasıl yararlanacağı hesapları yapıyor. Krizin "diplomatik yollardan" çözülmesi dileklerini açıklıyor. Fakat bu konuda özel bir girişimi yok.

(Bu arada, ABD'ye Irak'ı eğer vuracaksa, şu sıralar yürüyen Kış olimpiyatları süresinde vurmamasını rica ediyor!!! Öyle ya, tam olimpiyatlar sırasında yürüyecek bir savaş, bu "barış şenliği"nin propaganda değerini düşürür!!!

Hürriyet editörü Ertuğrul Özkök de 8 Şubat, pazar yazısında, Saddam'dan neden nefret ettiğini, Nagano'daki Kış olimpiyatları açılışını izlediğinde bir kez daha anladığını açıklıyor: Saddam yüzünden, olimpiyatları bile ağız tadıyla izlemek mümkün değil, bu baya göre! Dert, yüzbinlerce Irak emekçisinin başına bomba yağması değil! Dert, bunun olimpiyatlar sırasında olması ihtimali!

İşte televizyonun, savaşın en önemli araçlarından biri haline geldiği günümüzde, insanlığa "modern"(!) yaklaşımın bir görüntüsü bu…)

NATO üyelerinden Kanada da açıkça ABD'nin yanında yer alıyor. Diğerleri mümkün olduğunca krizde açık taraf görünmemeye çalışıyorlar.

Ortadoğu'da İsrail açıkça ABD'den yana, Saddam Irak'ının vurulup bir kez daha "cezalandırılmasından" yana. Ve fakat açık savaşa, İsrail, Irak saldırısına uğramadığı sürece girmekten yana değil. Çünkü İsrail'in savaşa girmesinin, ortada duran diğer Arap devletlerini de –İsrail'e, dolayısıyla ABD'ye karşı– savaş içine çekme tehlikesi var. ABD emperyalizmi de bunun bilincinde olarak İsrail'i aktif savaşa çağırmıyor.

1991'deki durumun tersine, Körfez'deki Arap ülkeleri içinde hiçbiri Irak'a karşı cephede açıkça yer alır görüntüsüne girmek istemiyor. Bu kez, ABD'nin yanında açıkça yer alan güçler, 1991 savaşına göre daha az. Fakat bu, ABD açısından askeri saldırının engeli değil.

Emperyalist büyük güçlerden Fransa, Avrupa Birliği içindeki rakibi ve ortağı Almanya'nın tersine, ABD'ye açık destek veren bir tavırdan kaçınıyor ve açık askeri müdahaleye karşı olduğu açıklamalarını yapıyor.

Rusya, krizin diplomatik yollarla çözülmesi ve çözümde sözsahibi olabilmek için hummalı bir faaliyet yürütüyor. Çin, askeri müdahaleye karşı olduğunu açıklıyor. Bunlar da yine ABD-İngiltere ittifakının olası bir askeri saldırısının engeli değil.

ABD, aynı 1991'de olduğu gibi, askeri saldırısını bütün insanlık adına Birleşmiş Milletler kararlarına dayandırmaya çalışıyor. ABD, Saddam Irak'ının elinde hâlâ biyolojik ve kimyasal silahlar olduğunu, bu silahları kullanmak için füzeler olduğunu, bu silahları kontrol ve yoketme görevine sahip Birleşmiş Milletler görevlilerinin engellendiğini, Saddam Irak'ının Birleşmiş Milletler kararlarına uymadığını söyleyerek, onu Birleşmiş Milletler kararlarına uymaya zorlamak için askeri müdahalenin gelinen yerde

tek yol olduğunu savunuyor.

Esas derdi, kontrol edemediği ve kendisine, bütün tehditlere rağmen kafa tutma cüretini gösteren Saddam rejimini devirmek ve Irak'ta ABD'nin dediklerini yapacak bir rejimi yerleştirmek. Bu, 1991'de başarılamadı. Irak'ta Saddam karşıtı unsurların başarılı bir ayaklanma veya askeri darbesi beklentisi boşa çıktı.

1991'den bu yana da Saddam rejimine karşı desteklenen burjuva muhalefet önemli bir başarı elde edemedi. Her girişim kanla bastırıldı. Çok sıkı ekonomik ambargonun felaketli sonuçlarına rağmen, Saddam rejimine karşı onu yıkacak bir muhalefet örgütlendirilemedi.

1991'deki Körfez Savaşı sonrasında, bir iki ay içinde dış destekli iç ayaklanmalarla yıkılması hesaplanan Saddam rejiminin 7 yıllık ambargo ertesinde de hâlâ ayakta olması ve önemli bir halk desteğine de sahip olduğunun görülmesi, yeni krizin tırmandırılarak askeri bir müdahalenin yolunu açan esas faktördür.

ABD, Saddam rejiminin içteki muhalefet üzerinden devrilmesi beklentisinin boşa çıkması üzerine, şimdi devirme işini doğrudan askeri müdahaleyle yapmak, onu yapamadığı yerde, askeri olarak bir kez daha "dövülen" Saddam'a karşı ayaklanmanın/darbenin şartlarını olgunlaştırmak hesapları yapıyor.

Hesabın Irak'la ilgili yanı Saddam'ı devirmek veya devirmek için şartları yaratmakken; hesabın, emperyalist güçlerin kendi aralarındaki dalaş bağıntısındaki yanı da, ABD'nin hegemonya dalaşında kendisinin esas güç olduğunun herkese bir kez daha kanıtlanmasıdır. ABD, askeri müdahaleyle uluslararası alanda kendine karşı gelişen *"Saddam'la birlikte yaşama"*, *"artık ambargonun kaldırılma zamanının geldiği"* düşüncelerine karşı olgu yaratmak hesabı içindedir.

Hesabın içinde uluslararası alanda en kârlı pazarlardan biri olan silah pazarında Amerikan silahlarının üstünlüğünün eylem içinde gösterilmesi vardır. Irak halkı bu bağlamda, ABD silah tekelleri açısından yeni silahların üzerlerinde deneneceği bedava kobaylardır.

Hesabın bir de tabii ki Amerikan iç politikasına dönük yanı vardır. ABD'de Clinton'un başı bir dizi skandalla beladadır. Ve yakında seçimler gündeme gelecektir. Emperyalist medyanın gürültülü kampanyalarıyla "Günümüzün Hitleri" ilan edilen Saddam'a karşı askeri saldırı, emekçileri "ulusal çıkarlar" potasında, Clinton'un etrafında birleştirmek için bir fırsattır.

Neresinden bakılırsa bakılsın, savaşın bu tarafında yapılan hesaplar emperyalist çıkar hesaplarıdır. Savaş bu taraf açısından öncelikle ABD'nin emperyalist politikasının bombalarla sürdürülmesi anlamına gelecektir. Haksızdır, emperyalisttir, karşıdevrimcidir.

Andaki krizde savaşın diğer yanında Saddam rejiminin Irak'ı vardır. Saddam rejimi "islam" adına, "ezilenler" adına, "Arap dünyası" adına, "emperyalizme karşı cihad" adına vb. konuşsa da, gerçekte kendisi faşist, yayılmacı olan, kendisi emperyalist emellere sahip, saldırgan bir güçtür.

Evet o, bugün bir savaş yanlısı değildir. Savaşı kendine dayatıldığı için yürütecektir. Ve fakat onun bugün sa-

▲ Körfez ısınıyor... Hazırlanan savaş, emperyalistlerin ve gericilerin kendi çıkarları için yürütecekleri bir savaştır!

vaş istememesi, barışçı olmasından vb. kaynaklanmıyor. Anda komşularına saldırmak için fırsatı yok. Anda kendi rejimini sürdürebilme, iktidarını ayakta tutabilme mücadelesi yürütüyor.

Irak rejimi, dikkatlerin Irak üzerine çekilmesinden, Irak'a karşı uygulanan ambargo sorununun dünya gündemine gelmesinden yana. Irak rejimi, emperyalist ülkelerin bir bölümünün ABD'nin Ortadoğu'daki egemenliğinden rahatsız olduğunun bilincinde.

Ambargonun öncelikle ABD siyasetinin ürünü olduğunu ve emperyalist güçlerin bir bölümünün artık ambargonun kaldırılması gerektiği görüşünde olduğunu biliyor. Emperyalist güçler yanında, bölgedeki güçlerin de (İsrail ve Kuveyt dışında) ambargodan zarar gördükleri için, ambargonun yumuşatılması ve giderek kaldırılmasından yana olduğunu biliyor.

Bunun için, esasta ABD denetimi olan Birleşmiş Milletler denetiminin her dediğini yapmayan bir tavırla ve Birleşmiş Milletler güçlerinde ABD yerine başka güçlerin yer alması istekleriyle ambargo sorununun tartışmasını gündemde tutma hesabı yapıyor.

Bu tavırla, ABD'nin olası bir askeri müdahalesini "provoke" ettiğini de biliyor. Ve fakat hesap öncelikle ABD'nin saldırısının diğerlerinin diplomatik girişimleriyle engelleneceği üzerine kurulu. Eğer bu olursa, ABD bu kadar gürültüden ve hazırlıktan sonra Irak'a saldırmazsa, Saddam rejimi "Amerika"yı gerileten bir güç" olarak zafer kazanmış, yerini sağlamlaştırmış olacak. Eğer bu hesap tutmaz da, ABD Irak'a saldırırsa, bu kez de her şey, Saddam'ın bu saldırıdan –1991' de olduğu gibi– askeri olarak buyük kayıplara rağmen devrilmeden çıkması üzerine kurulu. ABD'nin yoğun hava bombardımanlarına ve olası bir kara harekatına rağmen devrilmeyen bir Saddam, Arap milliyetçiliğinin gözünde neredeyse mesih seviyesine yükselecek, böyle bir durumda askeri yenilgi, siyasi zafer olacaktır...

Bu hesaplar, şimdi Irak meydanlarında *"Saddam senin için ölmeye hazırız"* çığırtkanlığıyla savaşa hazırlanan Irak'lı emekçilerin kanları canları üzerine kurulu hesaplardır. Bu hesaplarda da haklı, savunulması gereken, ilerici vb. olan bir şey yoktur!

Saddam rejimi açısından savaş, kendi faşist rejimlerini sürdürme, sağlamlaştırma siyasetinin savaş araçlarıyla hayata geçirilmesi olacaktır. Haksızdır, gericidir, karşıdevrimcidir.

TÜRK HAKİM SINIFLARININ HESAPLARI

Güncel krizden Türk hakim sınıfları, kendi gerici, emperyalist, yayılmacı emelleri açısından azami ölçüde yararlanmak istiyorlar. Türk hakim sınıflarının Irak konusunda siyasetlerinin birkaç temel noktası şöyle sayılabilir:

–Türkiye'ye komşu olan ve petrol zengini olan, aynı zamanda aynı Türkiye gibi Kürdistan'ın bir bölümünü işgal altında tutan Irak'ın askeri açıdan zayıflatılması, onun TC'ye karşı da bir tehdit unsuru olmaktan çıkartılması TC'nin yararınadır.

–Kürt sorunu bağlamında, Irak ile TC ortak çıkarlara sahiptir. Bölgede lafta bağımsız, gerçekte şu veya bu emperyalist gücün güdümünde bir Kürt devletinin kurulması, her iki devletin de toprak bütünlüğünü tehdit eder. Bu yüzden Irak'ın toprak bütünlüğünün korunması, Irak'ın bölünmemesi, TC siyasetinin temel taşlarından biridir.

–Yayılmacı ve emperyalist emellere sahip TC'nin çıkarı, kendi sınırlarını mümkün olduğu ölçüde güneye kaydırmakta, Güney Kürdistan'ın da işgalindedir. Bu halde en iyisi Musul ve Kerkük'ün de dahil olduğu "misak-ı milli" sınırlarına kadar genişlemektir. Ancak emperyalist güçlerin buna izin vermesi olasılığı sıfıra yakındır. Bu yüzden Irak'ın toprak bütünlüğünün korunması temel siyasettir.

Fakat emperyalistlerin Irak'ın bölünmesini gündeme getirmesi halinde "sınır güvenliği", "insanı yardım" vb. gerekçelerle Güney Kürdistan işgali de hazırlanılan seçeneklerden biridir.

–Saddam rejimi saldırgan, TC için de potansiyel tehdit olan bir rejimdir ve fakat 1991'de bütün saldırılara rağmen devrilmemiştir, ambargoya rağmen de hâlâ iktidardadır. Saddam'la birlikte yaşama durumunda kalındığında –ki andaki durum budur– Irak'a uygulanan ambargonun kaldırılması gereklidir. Bunun yapılmadığı şartlarda TC'nin maddi kayıpları tazmin edilmelidir...

Bu temel noktalardan yola çıkan Türk hakim sınıfları, son dönemde ambargonun kaldırılması girişimlerine hız vermiş, Saddam'la yaşamaya kendilerini alıştırmaya başlamışlardı. Son kriz, bu noktada Türk hakim sınıflarının istediği bir kriz değil. Ve fakat kuşkusuz, ondan azami ölçüde yararlanmaya çalışıyorlar, çalışacaklar.

ABD'nin Irak'a açıkça yeniden saldırı ihtimali karşısında takınılacak tavır konusunda, Türk hakim sınıflarının siyasi sözcüleri arasında esasta iki tavır billurlaşıyor. Bu her iki tavrın da çıkış noktası, Türk hakim sınıflarının Ortadoğu'daki egemenlik dalaşında, pastadan pay kapma dalaşında azami çıkarının nasıl sağlanacağı düşüncesi.

Tavırlardan birincisi, Saddam rejiminin yeni bir askeri saldırıyla da devrilmeyeceğinden, Saddam'la birlikte komşu olarak yaşanmak zorunda olunduğundan yola çıkıyor. Saddam'a karşı yürütülecek askeri saldırının ambargoyu uzatmaya, Güney Kürdistan'da ABD'ye bağlı Kürt egemenliğinin pekişmeye yarayacağı, bunun ABD'nin çıkarlarına uygun ve fakat TC'nin çıkarlarına aykırı olduğu belirleniyor.

Buna bağlı olarak, ABD'nin olası bir saldırısına hiçbir destek verilmemesi, örneğin İncirlik Üssü'nün kullandırılmaması gerektiği savunuluyor. Hükümet içinde Ecevit açıkça bu görüşleri savunuyor ve bu görüşleri savunmayan kesimleri, açıkça TC'nin menfaatlerini değil, ABD'nin menfaatlerini savunmakla suçluyor. DTP de

▼ **Körfez "krizi"...** TC hakim sınıfları, "kriz"den kendi çıkarları için yararlanıp kendi gerici, haksız savaşını yürütüyor!

buna yakın görüşler savunuyor.

Legal "sol" ve dinci kesimler de anti-Amerikancı bir söylemle esasta bu görüşlerde birleşiyor.

Tavırlardan ikincisi, ABD'nin Saddam'ı devirme hasaplarının bu kez belki tutabileceği, bunun tutması halinde TC'nin bu işten kârlı çıkabilmesi için ABD'nin yanında yer alması gerektiğini savunuyor. Bu kesim, Saddam rejiminin elindeki kitlesel imha silahlarıyla ABD ve diğer emperyalist güçleri değil, öncelikle bölgedeki komşu devletleri, bu arada Türkiye'yi tehdit ettiğini söyleyerek bu silahların onun elinden alınması için yapılacak askeri müdahalenin haklılığını savunuyor.

Saddam'a bir ders verilmesinin –becerilirse onun devrilmesinin de tabii– TC'nin çıkarına olduğu söyleniyor bu kesim tarafından.

Ecevit'in, *"ABD'nin hesapları içinde önce Irak'ı bölmek, Güney Kürdistan'da bir Kürt devleti kurmak, süreç içinde Türkiye'yi de bölmek"* olduğu yönündeki "kaygıları" karşısında aynı hükümetin Savunma Bakanı İsmet Sezgin şöyle tavır takınıyor:

"Var sayalım ki ABD Kürt devleti kurduracak. O zaman Saddam'ın yanında olursan ne olacak? Saddam'ın yanında yer alarak kimi engelleyeceksin? Bunun önüne geçmek için mutlaka Saddam'ın dümen suyundan mı gitmek lazım? Bunun önüne geçmek için, harekata karşı çıkmak değil, (ABD ile) birlikte hareket edip, engellemede bulunmak gerekir... Marifet odur ki; devleti yönetenler bir politika izlerler ve bu Kürt devletinin kurulmasına mani olurlar. Bugüne kadar olduğu gibi..." (Hürriyet, "Ankara Kulisi", 10 Şubat 1998)

ABD yanında yer almayı savunan bu kesimin kimi hızlı kalemşörleri, ABD'den yana tavır almayan kesimi *"Saddamcılık"* la suçluyor. Onlardan *"Saddamcı değil Türkiyeciyiz"* yanıtını alıyor. Yani karşılıklı suçlamalardan ortalık toz duman ve fakat hükümet üyeleri yine de sorulan sorulara "aynı görüşte" oldukları, aradaki farkın "üslup farkı" olduğu yanıtlarını veriyorlar.

ABD'den yana tavır koymak taraftarı olanlar da, 1991 savaşında Saddam'ın devrilememesinin TC açısından getirdiği kayıpları bildiğinden, temkinli davranıp savaşta açık taraf görünmeme konumunu savunuyorlar. İncirlik vb. konusunda, acele tavır takınmayalım, önce talep gelsin, öyle bakalım vb. diyorlar.

Fakat bu arada krız, TC'nin Güney Kürdistan üzerindeki hak iddiasının altını çizmek için de pratikte kullanılıyor. TC ordusu, 9 Şubat'tan itibaren bir kez daha güneye yoğun bir biçimde girdi. Bu seferki işgal operasyonunun adı "Kucak operasyonu"!

Olası bir askeri saldırı halinde kuzeye doğru kaçma olasılığı görülen yığınlara "insani" yardımı(!!!) TC sınırları dışında götürmek, 1991'dekine benzer yoğun kitlesel bir göçü engellemek, TC sınırlarını güvenliğe almak vs. ile gerekçelendiriliyor şimdiki harekat. Harekatın ilan edilen amacı bu!

Gerçek amaç ise, TC'nin yayılmacı emellerinin gerçekleştirilmesi, TC sınırlarının Güney Kürdistan içlerine kaydırılması. 1991'den bu yana yaratılmak istenen "tampon bölge"nin yaratılması!

Kriz, içte de hakim sınıflara yarıyor. Susurluk, %100'ü aşan enflasyon, Meclis Genel Kurul Salonu'nun yeniden düzenlenmesindeki yiyiciliğin boyutları, vb. vb. ... Körfez'de çalınan savaş tamtamlarının gürültüsü içinde boğulmaya çalışılıyor.

Kısacası, TC hakim sınıfları, ABD'nin Irak'a karşı savaş tehditi ve hazırlıklarından kendi çıkarları için yararlanıp kendi savaşını yürütüyor. Bu savaş da haksız, gerici, emperyalist bir savaştır!

TEK ALTERNATİF: DEVRİMCİ SAVAŞ, DEVRİM!

Bugün, 1991'deki Körfez Savaşı'nın devamı olarak yeni bir sıcak savaş hazırlanıyor.

Hazırlanan savaş, emperyalistlerin ve gericilerin kendi çıkarları için yürütecekleri bir savaştır.

Türk, Kürt, Ermeni, Laz, Arap, Abaza... hangi ulustan ve azınlıktan olursa olsun; müslüman, hristiyan, yahudi... hangi dinden olursa olsun; alevi, sünni... hangi mezhepten olursa olsun, kadın ve erkek işçilerin, köylülerin, emekçilerin somut olarak hazırlanan bu haksız savaşta zerre kadar çıkarı yoktur.

Çıkması muhtemel sıcak çatışmada görev, emperyalizme karşı çıkma adına faşist Saddam rejimini desteklemek veya faşist Saddam rejimini devirmek adına emperyalist saldırı saflarında yer almak değildir. Bu savaşta desteklenecek hiçbir yan yoktur!

Görev; gerici, karşıdevrimci, emperyalist savaşın kendisine her ülkede, eldeki tüm araç ve imkanlarla karşı durmak, bu savaşa "Hayır!" demektir. Bu somut savaşa "hayır" diyen ve fakat bu reddi "ülkenin çıkarları" adını verdikleri, hakim sınıfların çıkarlarıyla gerekçelendirenlerle araya çizgi çekilmelidir. Hakim sınıfların bir bölümünün ve burjuva muhalefetin bu savaşa hayır demesiyle, işçi sınıfının ve emekçilerin hayır demesi arasında birlik yoktur.

Diğer yandan, pasifist yaklaşımla her türlü savaşın "kötü" olduğu, insanların öldüğü vb. gerekçesiyle anda hazırlanan savaşa karşı çıkanlara da, gerici savaşı istemeyenin, savaşın kaynağını kurutmak için bizzat savaşmak zorunda olduğu kavratılmak zorundadır.

Bütün ülkelerde işçi sınıfı ve emekçiler, ***"Başdüşman kendi ülkemizdedir!"*** şiarına uygun olarak kendi hakim sınıflarının devletini yıkma mücadelesine, kendi öz savaşına, sınıf savaşına sarılmalıdır...

Şimdi tamtamları çalınan yeni Körfez Savaşı'nda, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de öncelikli görev, faşist TC'nin Güney Kürdistan'daki güncel işgal girişimine karşı mücadeleyi yükseltmek; TC faşist devletini devrimle yıkma mücadelesine daha sıkı sarılmaktır!

Kahrolsun emperyalist, gerici, karşıdevrimci, haksız savaşlar!

Yaşasın devrimci savaş!

Faşist Türk devletine ölüm!

10 Şubat 1998 ▲

1997 "Final yılı" kazanıldı mı?

"Final yılı" tanımlaması, 1997 yılı başında PKK Başkanı Abdullah Öcalan'ın yeni yıl mesajında kullanıldı...

Bu tanım, daha sonra da gerek A. Öcalan tarafından, gerekse de PKK'nin siyasetini savunan basın tarafından yoğun bir biçimde kullanıldı. Kürt ulusunun ulusal kurtuluşunu PKK'nin siyasetinden bekleyen kitleler, 1997'nin *"büyük çözüm ve final yılı"* olacağına iyice inandırıldı.

Bilindiği gibi, 1990'lı yılların başından bu yana, A. Öcalan her geçen yılı "kazanılmış" ve gelen yılı da "kazanılacak" yıl olarak propaganda etti, ediyor. Bu arada sürekli kullandığı *"büyük çözüm"*, *"büyük devrim"*, *"büyük mücadele"*, *"büyük direniş"* gibi "büyük"lüklerle, aslında savunulan siyasetin "küçük"lüğünün üstünü de örtmeye çalıştı, çalışıyor.

Siyasetin tümüyle reformizme oturduğu yerde *"büyük devrim"*den bahsedilerek, reformizmin üstü örtülmeye çalışıldı. *"Büyük çözüm"* denilerek, faşist Türk devletiyle diyalog arandı vb. vb.. İşte "final yılı" tanımı da bunlara benzer bir değerlendirme oldu.

"FİNAL YILI"NDAN NE ANLIYORLAR?

2 Ocak 1997'de A. Öcalan yaptığı değerlendirmede "final yılı" konusunda şunları söylüyordu:

"İnanıyorum ki, bu temelde ***ister büyük bir savaş yılı olsun, ister diyalog yılı olsun, biz her şeye hazırız.***

Değerli militanlar!

Yılın böyle geçmesi hem olasıdır, hem de şarttır.

Büyük final yılını yaşıyoruz.

Savaşı ilk defa böyle istediğimiz biçimde ilerleteceğiz. Buna hepiniz hazır olun. Şimdiye kadar, savaştığımızın birkaç katı kadar fazlasıyla savaşacağız. En az gayretle fazlasıyla kazanmayı gerçekleştireceğiz. Bu esastır." (Serxwebûn sayı 181, sayfa 4)

Final için savunulan savaş ya da diyalogtur. Karşı karşıya konan savaş ya da diyalog, aslında bir madalyonun iki yüzüdür. TC diyaloğa hazır olduğunu ilan etse ve görüşmelerde bulunsa, zaten PKK savaşı devam ettirmeyecek; tersi durumdaysa savaşmak zorunda kalacaktır. Nitekim olan da budur. Peki ama "final"den bahsedip de savaş ya da diyaloğa hazır olduğunu söylemek, soruna cevap veriyor mu? Hayır. "Final"i tarafların biri kazanacaksa eğer, o zaman kazanılacak olanın ne olduğu da açıklanmak zorundadır.

A. Öcalan, 15 Mayıs 1997'de yaptığı bir değerlendirmede, "final yılı"nın ne demek olduğuna açıklık getirmeye çalışmakta ve diğer bazı şeylerin yanısıra şunları da söylemektedir:

"Eğer PKK tam bastırılırsa, klasik sömürgeci modeli dayatabilirler. Yok bastırılamaz ve artık bu tarzda götürülemez denilirse, genelkurmayın devreye sokacağı model şimdiden hazırlığını yaptığı bir modeldir. Bunun için PKK ile diyaloga girmeye kadar gideceklerdir. Muhtemelen önümüzdeki bir yıl içinde bu yaklaşım netleşir ve uygulamaya da geçebilir.

Demek ki, bütün bunları göz önüne getirdiğimizde, final yılı diye değerlendirdiğimiz 1997 yılı faaliyetlerimiz; başta gerilla olmak üzere çok önemli sonuçları Kürdistan genelinde, bölgesel ve hatta uluslararası alanda ortaya çıkarmaya adaydır. Başarılı olunursa sorunun çözümünde dev gibi bir adım atılır." (Serxwebûn sayı 185, sayfa 15)

A. Öcalan'ın tavrı bütünlük içinde ele alındığında, "final"in PKK açısından kazanılması, PKK'nin TC tarafından bastırılamaması, yani askeri olarak büyük darbe vurulmaması; bunun sonucu olarak da diyalog yolunun açılmasıdır. PKK, kuşkusuz ki diyalog yolunun açılmasından yanadır. İşte 1997 yılı başında öne sürülen, tüm yıl boyunca propaganda edilen ve *"büyük çözüm ve final yılı"* ndan anlaşılan da budur.

Böylece, son yıllarda alıştığımız "büyük" tespitlerin ardındaki "küçüklük"lerden biri daha günışığına çıkmaktadır. "Final"in kazanılması da TC ile resmi diyaloğun başlatılmasından başka anlama gelmemektedir. Bu diyalog hangi anlaşmayla sonuçlanırsa sonuçlansın önemli değil; önemli olan TC ile diyalog yolunun açılmasıdır. Böylesi bir içerikle final kazanılsa da, Kürt ulusunun gerçek kurtuluşuna kavuşamayacağı açıktır. "Final yılı" tartışması bağlamında öne çıkarılması ve tartışılması gereken temel sorun da budur.

"FİNAL" KAZANILDI MI?

TC'nin PKK'yi ezmesi bağlamında ele alındığında, finali TC kazanmamıştır. PKK'ye belli ölçüde darbe vursa da, hakim sınıfların iddia ettiği gibi, PKK *"etkisizleştirilmiş"*, *"marjinalleştirilmiş"* vb. değildir.

PKK açısından ele alındığında, hedeflenen diyalog yolu açılmamıştır. Buna göre "finali" PKK de kazanmamıştır. Faşist Türk ordusunun tüm operasyonlarına ve saldırılarına rağmen, ağır askeri kayıplara rağmen varlığını korumuş, ezilmemiştir. Fakat diğer yandan, TC devleti hâlâ PKK ile pazarlığı ilke olarak reddeden konumunu korumaktadır.

Burada bir "pata" durumu sözkonusudur. Aslında çatışmaların, ölülerin sayısındaki değişikliklere ve uluslararası düzeydeki yeni diplomatik ilişkilerin geliştirilmesine rağmen, 1996 ile karşılaştırıldığında, 1997'de özde bir şey değişmemiştir...

Durum böyle olmasına rağmen, savaş yürüten taraflar 1997'yi değerlendirirken kazanan tarafın kendileri olduğunu propaganda etmektedirler. Hakim sınıfların propagandalarını boşa çıkarma adına, PKK'nin yayın organlarında ve PKK'nin siyasetini savunan yayınlarda da zafer propagandaları yapıldı, yapılıyor.

Savaş içinde tarafların moral üstünlüğü kazanmak için kendilerinin durumunu olduğundan iyi, rakibinin ise olduğundan daha kötü göstermek için ajitasyon ve propaganda etmeleri belli ölçülerde anlaşılırdır.

Fakat eğer bu, tespit edilen ve savunulan siyasete temel teşkil etmeye başlarsa, abartılan durum gerçek durummuş gibi gösterilip kitlelere zafer olarak yutturulmaya çalışılırsa, o za-

man durum tamamen değişir.

ARGK Ana Karargah Basın Bürosu'nun 1997 yılı savaş bilançosu açıklamasında çatışmaların, ölülerin, yaralıların ve elde edilen silah ve cephanenin dökümü de doğal olarak yapılmaktadır. Sayıları doğrudan kontrol edecek durumda değiliz. Önemli olan, çıkarılan sonuçlar ve yapılan genel değerlendirmelerdir. Özgür Politika gazetesinin 12 Ocak 1998 tarihinde ***"Kazanan Kürdistan oldu"*** başlığıyla bir yazı yayınlandı. Buna göre "final" de kazanılmıştı...

"1997 yılında TC, önemli oranda zayıflatılıp, çözümsüzlük içerisine sürüklendi."

"1997 yılı sömürgeciliğe ve hainliğe darbe vurma yılı olmuştur. 1998 bize daha fazla yüklenme ve adım adım halk iktidarına ulaşmanın koşullarını sunmaktadır. 1997 yılında yürüttüğümüz şiddetli savaş, iktidarlaşmamızın zemini, 1998 ise bunu oturtma ve kurumlaşmasını sağlamanın yılı olacaktır. Bu temelde ARGK komutan ve savaşçılarına düşen görev daha aktif bir katılımla geliştirilecek savaşla 1998'i bir zafer yılı olarak halkımıza armağan etmektir."

"KDP artık tüm Kürdistan halkı önünde ve uluslararası kamuoyunda teşhir ve tecrit olmuştur." (12 Ocak 1998 tarihli Ö. Politika'dan)

ARGK'nin açıklamasından aktarılan bu tavırlar, hem olgu olarak yanlış, hem de içerik olarak yanlış bilinç veren tavırlardır. Bunlara tek tek bakarsak durum şöyledir:

TC'nin ARGK tarafından önemli oranda zayıflatılıp, çözümsüzlük içine sürüklendiği, bu biçimiyle kesinlikle yanlış olgu tespitidir. ARGK faşist Türk ordusuna ve devlet güçlerine belli ölçüde darbe vurmuştur. Bu, ARGK'nin verdiği rakamların doğruluğu kabul edilse bile, sadece küçük bir darbedir. 2695 asker yerine 5000 askerin öldürüldüğünü bile varsaysak, bu, Kuzey Kürdistan'da bulunan yarım milyon civarındaki asker, polis, özel tim ve korucuya, ancak bu çerçevede bir darbedir.

Biz bunun küçümsenmesinden yana değiliz, küçümsemiyoruz da. Sorun, bunun abartılması ve bunun TC'nın "çözümsüzlük" içine sürüklenmesi olarak gösterilmesindedir. TC'nin PKK ile mücadelesinde siyasi ve ekonomik olarak belli zarar gördüğü de doğrudur. Fakat, tek başına ARGK'nin 1997 yılındaki savaşını, TC'yi çözümsüzlük içine sürükledi diye değerlendirmek, gerçekleri tersyüz etmektir. Sadece sayıları karşılaştırıp, aradaki farka bakıp "kazandık" demek yanıltıcıdır.

Sömürgeciliğe ve hainliğe darbe vurma yılı sorunu da bu genellikte abartılı bir tespittir. Sorun darbe vurulup vurulmadığının da ötesinde, vurulan darbenin ve bu darbenin genel içindeki yerinin ne olduğudur. KDP ile yürüyen çatışmalarda siyasi olarak kazançlı çıkan yan PKK olmuştur. Fakat bu, genel olarak hainliğe vurulan bir darbe olmamıştır. Kürdistan'da hainlik, daha doğrusu –bu sefer bizim dilimizle– işbirlikçilik varlığını aynen koruyor.

KDP ile çatışmak zorunda kalan PKK, YNK ile belli düzeylerde birlikte hareket etti ve ediyor da. Anda PKK ile çatışma durumunda olmasa da, YNK da KDP gibi işbirlikçi bir güçtür. Bir işbirlikçiye karşı mücadele edip diğeriyle işbirliği yapmak, hainliğe darbe vurmak değildir.

KDP şahsında hainliğe darbe vurulduğunun tespit edilmesine rağmen, bugün KDP, PKK ile çatışmaya son verip TC ile beraber hareket etmediğini açıklasa, PKK, KDP ile de birlikte hareket etmeye hazırdır. Durum böyleyken 1997'yi hainliğe darbe vurulan yıl olarak göstermek, kitlelerin bilincini karartmaktır. YNK şahsında da işbirlikçiliği temize çıkarmaktır.

Bu bilinç karartmaya paralel olarak KDP'nin Kürdistan ve dünya kamuoyunda teşhir ve tecrit olduğu da savunulmaktadır. KDP'nin Güney Kürdistan'da Kürt halkı içinde belli ölçüde etkisini yitirdiği söylenebilir, fakat sözkonusu edilen "uluslararası kamuoyu"nun içi açılmadığında böylesi bir tespit de –olgunun yanlış tespit edilmesinden de öte– bilinç karartmanın ötesinde bir rol oynamaz.

Örneğin, KDP uluslararası işçi ve emekçi kamuoyunun önünde mi teşhir ve tecrit oldu? Yoksa, başta ABD ve İngiliz emperyalizminin ve diğer tüm emperyalistlerin ve savunucularının, TC'nin hakım sınıfları ve bunların savunucuları önünde mi teşhir ve tecrit oldu? Hangisi?

1997'yi değerlendirirken, 1998'e yönelik olarak da yapılan değerlendirmede de önemli olan iki sorun var. Sorunlardan biri, "halk iktidarı" bağlamında söylenendir. ARGK'nin açıklamasına bakılırsa, PKK ve ordusu ARGK halk iktidarı kurmak için mücadele ediyor görünümü çıkmaktadır.

Görünüş böyledir de, gerçek nedir? Gerçek, A. Öcalan şahsında sürek dile getirilen ve özellikle 1993'ten b yana mücadelenin temel amacı halin gelen şey, faşist Türk devletiyle anla madır. Türk devletinin varlığı şartl rında, bu devletin anayasasındaki ba değişikliklerle sorunu çözme temel t lebiyle yürütülen bir mücadele "hal iktidarı" için verilen bir mücadele de ğildir, olamaz da. "Halk iktidarı"nda bahsetmeleri, sadece andaki pratikle rinin üstünü örtmek içindir.

İkinci sorun ise, zaferin eğer kazanı lacaksa kim tarafından kazanılacağ sorunudur. ARGK'ye göre 1998'i ARGK komutanları ve savaşçıları ka zanacak ve halka armağan edecektir Bu durumda ARGK komutan ve sava çıları mücadele ederken, halk da ye rinde oturup hediyesini bekleyecek Ama halk, kendi kurtuluşu için müca dele etmeyecek.

Burada savunulan anlayış, kitlele adına mücadele anlayışı, kitleleri dı şarıdan kurtarma anlayışıdır ve kökten yanlıştır. İşçilerin, emekçilerin kurtuluşu kendi eseri olacaktır. İşçiler, emekçiler kurtuluşları için mücadele etmediği sürece, onları kurtarmak ham hayaldir. ARGK'nin açıklamasında daha birçok abartma vardır, fakat bu kadarı yeter.

1997 yılındaki gelişmelere bakıldığında, yanlış içeriğiyle de ele alındığında "final yılı"nın kazanılmadığı ortadadır. 1997'yi kazanan ne "Kürdistan oldu", ne de Kürt halkı. 1997'de Kuzey ve Güney Kürdistan'da ulusal baskı her türüyle devam etti. Köyler yakıldı, yıkıldı, boşaltıldı. Kürdistanlılar bir yandan sürgün edilirken, diğer yandan da katledildiler. Okul çağında olanlar her zamankinden daha fazla asimile edilmeye çalışıldı. Kürdistan'da doğanın tahribi devam etti. Dağları, ormanları bombalandı, yakıldı. Ormanlar sadece yakılmadı, kazanç için kesilerek de yok edildi. vb. vb.. En önemlisi de, faşist Türk devleti ve Kürdistan'ı ilhak eden diğer üç devlet, hâlâ Kürdistan'ı ilhak etme durumundadır. Faşist Türk devleti Güney Kürdistan'a da neredeyse yerleşmiştir.

Böylesi bir durumda kazananın Kürdistan olduğunu söylemek, olguları tersyüz etmek, kitlelerin bilincini karartmaktır. Kürt halkı kendi kurtuluşunu ancak ve ancak işçi sınıfı önderliğinde devrimle kazanabilir ve mutlaka kazanacaktır.

10 Şubat 1998 ▲

İŞÇİDEN... FABRİKADAN... SENDİKADAN...

AÇLIK, YOKSULLUK ve SEFALETTEN KURTULUŞUN YOLU DEVRİMDİR!

İleri! İsyana, devrime...

Karikatürlerde "canavar" olarak betimlenen enflasyona ilişkin veriler, aslında emperyalizme bağımlı, talancı TC ekonomisinin gerçek ve acınacak durumunu en açık bir biçimde sergilemektedir...

Halen eskimemiş olan bazı verilere gözattığınızda, emperyalizme bağımlı ekonominin iflasına ilişkin sayılarla ve bunlara ilişkin tespitlerle karşılaşırsınız...

Bundan iki ay önce, 10 Aralık 1997 tarihli Milliyet gazetesinin "ekonomi" sayfasında yayınlanan **"Dolar bir yılda katlandı"** başlıklı bir makaleyi örnek olarak vermek istiyoruz. Ayrıca, bu sayfada "Öneriyorum" adlı köşeyazıları yazan Şeref Oğuz'un, *"Sıfırı tüketmek"* başlıklı yazısındaki tespitlere de kısaca değinmek istiyoruz.

Şeref Oğuz, yazısını şu satırlarla bitiriyor:

"Paramdan utanıyorum ve bu utancı üzerimden atmak istiyorum."

Bir ihtimal "ekonomist" olan Şeref Oğuz, utandığını söylediği paraları üzerinden atmasın. Atarsa aç kalabilir. Fakat onun için en iyisi, aylığını patronu Aydın Doğan'dan dolar veya mark cinsinden bir parayla ödenmesini talep etmesidir! Bizden söylemesi...

"TL utancı"nı üzerinden atmak için Şeref Oğuz'un önerileri şu çerçevede dolaşmaktadır:

"Bunun yegane yolu, enflasyonu dizginlemek ve paramızdaki kara delikleri, sıfırları budamak. Bize gereken şey yalnızca kararlılık. Yapısal reformları gerçekleştirmek ve bu maskaralıkla ilelebet yaşayabileceğimiz gafletinden sıyrılmak."

Emperyalist sisteme bağımlılığın sürdüğü koşullarda ve birbirlerinden hiçbir farkları bulunmayan burjuvazinin bütün politik partileri ve temsilcileri dümeni ellerinde tuttukları sürece, birileri ne denli "kararlı" olurlarsa olsunlar, liranın sıfırları budanabilse de, "yapısal reformlarla enflasyonun dizginlenmesi", –hiç olmaz demiyoruz, fakat olursa– ancak kısa süreli olur...

Bu ülkede enflasyonun dizginlenmesi, utanılmayacak bir para birimi ve "maskaralık" olmayan bir politik ekonomi isteniyorsa, bunu ancak sosyalist ekonominin sağlayacağı bilinmeli ve bunun için "yapısal reformlar"a değil, bu yapıyı altüst ederek sosyalist ekonominin önünü açacak olan devrime gerek olduğu bilinçlere kazınmalıdır!

Gelelim habere:

"Dolar bir yılda katlandı"

Nasıl?!

"Geçen sene Kasım ayında 6 haneli rakamlara ulaşarak, 100 bin lira olan dolar, o zamandan bu zamana yüzde 100 artarak 200 bin liraya ulaştı."

Demek ki, ABD'nin doları TC'nin lirası karşısında, bir yılda (Kasım 1996-Kasım 1997) yüzde 100'lük bir artışla 200 bin liraya ulaşmış. Peki bunun enflasyonla bir bağı yok mu? Olmaz olur mu?! Neredeyse atbaşı gidiyorlar. Şöyle:

"Dolar yılbaşında (1997 /BN) *108 bin 170 lirayken, yıl içinde yüzde 84.9 arttı. Aynı dönem içinde enflasyon ise yüzde 89.5 olarak gerçekleşti. Fazla iniş çıkış yapmadan sürekli yükseliş trendi içinde olan dolar, (...)*

Önceki gün 199 bin 250 lira olan dolar, dün 199 bin 800 liradan kapandı." (Milliyet, 10.12.1997)

Enflasyonun devalüasyonları da beraberinde getirdiğine değinilen makalede, Cumhuriyet tarihi boyunca yaşanan 5 devalüasyon örnek verilmektedir. Devalüasyonların dördüncüsü, 24 Ocak 1980 tarihinde, bir Süleyman Demirel hükümeti döneminde; beşincisi ise, 5 Nisan 1994 tarihinde, Tansu Çiller'in Başbakanlık yaptığı DYP-CHP koalisyon hükümeti döneminde gerçekleşmiştir.

Dördüncü ve beşinci devalüasyonun gerçekleştiği bu tarihler, aynı zamanda emperyalizme bağımlı TC ekonomisinin tüm sorunlarının ve yükünün işçilere, yoksul emekçi yığınlara yıkılmasından başka bir anlam taşımayan kötü ünlü "24 Ocak Kararları" ve "5 Nisan Kararları"nın alındığı tarihlerdir! Bu kararlar, hakim sınıfların ekonomik krizden çıkış için(!) başvurdukları ücretlerin dondurulması, tüm mal ve hizmetlere yapılan zamlar, işten çıkarmalar, KİT'leri kapatma ve özelleştirme, emeklilik süresini uzatma, sosyal sigortaların özelleştirilerek yükünün işçilere yıkılması, sendikal haklara saldırı, sendikaları kapatma, grev ve eylemlerin yasaklanması ve benzeri önlemleri içerir...

Doların TL karşısındaki durumunu bu tarihlere göre izlediğimizde sonuç şudur: 1 dolar, 24 Ocak 1980'de yapılan devalüasyonla **70 lira**'ya çıkarılmış; 5 Nisan 1994'de ise, beşinci devalüasyonla **17 bin 250 lira** olmuştur.

Doların katlanışına ilişkin makalenin yayınlandığı 10 Aralık 1997 tarihinde **200 bin lira**ya dayanan 1 dolar, bu yazının yazıldığı günlerde ise **220 bin lira** civarında seyretmektedir...

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün, 4 Ocak 1998 tarihli Milliyet gazetesinde yayınlanan açıklamasına göre, *"Aralık ayı itibariyle son 1 yıllık enflasyon"*, toptan eşyada yüzde 91, **tüketici fiyatlarında yüzde 99.1** olarak belirlenmiştir. Makaledeki tespitlere göre, 1997 enflasyonu, *"İkinci Dünya Savaşı yüzünden yükselen 1946, 24 Ocak kararları ve darbe yüzünden artan 1980 ve ekonomideki kriz yüzünden fırlayan 1994 enflasyonundan sonraki en yüksek 4. enflasyon"* olmuştur.

Milliyet'in, –Başbakan Mesut Yılmaz'ı "utandıran tablo" olarak nitelendirdiği– dünya enflasyon şampiyonluğu tabelasına ilişkin yorumu şöyle olmuştur:

"Dünya sıralamasında yüzde 103'lük enflasyonla ilk sırada yer alan Sudan'ın arkasından yüzde 99.1'lik enflasyonuyla Türkiye ikinci sırada. Türkiye bu üstün performansıyla Gana'yı, Tanzanya'yı, Dominik'i, Guatemala'yı, Vietnam'ı ve hatta Uganda'yı bile geride bıraktı." (Milliyet, 4 Ocak 1998)

Veriler çok açık dil konuşmasına karşın, burjuva politikacıları bol keseden palavralarına devam ediyorlar. Özellikle Devlet Bakanı Güneş Taner'in söyledikleri ilginçtir:

"Enflasyon köpek yavrusu gibi havlayacak!"

"Enflasyona karşı hayatım!"

"Enflasyon 50'ye inmezse istifa ederim!"

Diğer bir Devlet Bakanı Işın Çelebi'nin söyledikleri:

*"Enflasyon **yüzde 60**'a inecek!"*

*"Enflasyon **yüzde 85-90**!"*

Yok mu arttıran, diye sorası geliyor insanın...

"Enflasyon düşmezse rejimi zor koruruz!" diyen Başbakan Mesut Yılmaz'ın yanısıra "Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği"nin (TÜSİAD) 28. Olağan Genel Kurulu'nda yapılan açıklamalarda, 1998 yılı enflasyonunun yüzde 80'lerde seyredeceği tahminlerinde bulunulmuştur.

TÜSİAD'lı patronlar bunu şöyle gerekçelendirmektedirler:

"1998 yılında da makro dengelerde kayda değer bir

iyileşmenin beklenmediği, çünkü enflasyonun en önemli nedeni olarak görülen kamu borçlanma gereğinin azaltılmasının 1998 yılında da mümkün olmadığı belirtildi." (Milliyet, 23 Ocak 1998)

Patronların bugünkü hükümete de dedikleri şudur: "Sosyal devletçilik" oyununa devam ettiğiniz taktirde, sağlık hizmetleri, sigortalar "bedava"(!), emeklilik yaşları çok düşük olduğu ve benzeri uygulamaları sürdürdüğünüz müddetçe, özelleştirmeleri tamamlamadıkça enflasyon sürecektir...

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün, –TÜSİAD'ın 1998 enflasyon oranlarına ilişkin öngörüsünü onaylarcasına– açıkladığı Ocak ayı verilerinde durum şöyledir:

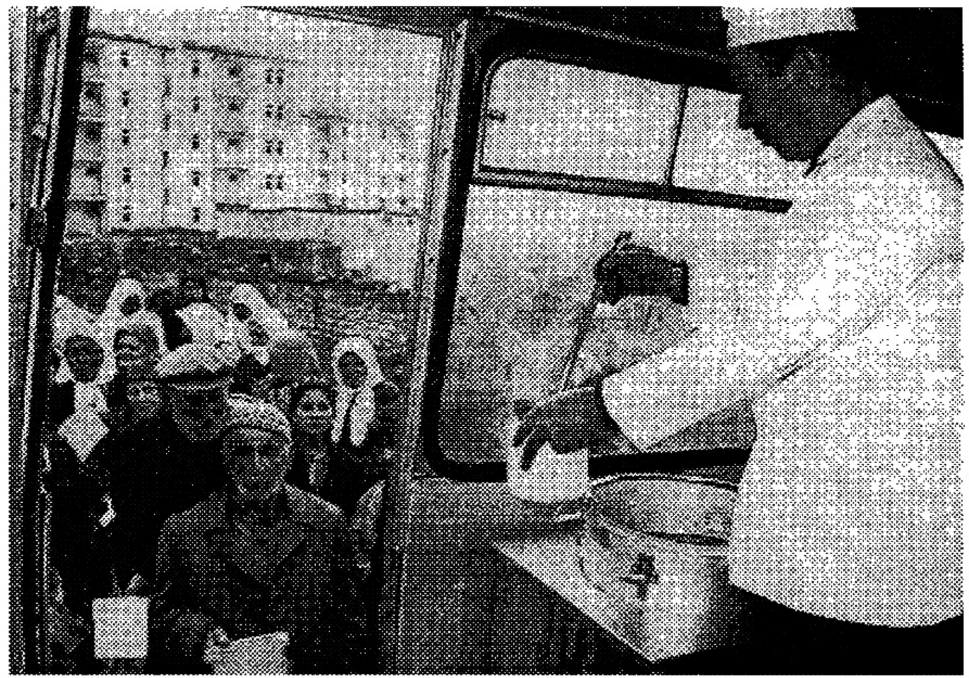
"... Ocak ayı itibariyle son bir yıllık enflasyon ise toptan eşyada yüzde 92.5, tüketici fiyatlarında yüzde 101.6 olarak belirlendi. Enflasyon, 1995 yılı Mart ayından buyana ilk kez yüzde 100 üzerine çıktı." (Milliyet, 4 Şubat 1998)

Enflasyona ilişkin gidişatın çok "açık" olduğu bu sıralarda, Devlet Bakanı Güneş Taner'in (az yukarıda değinmiştik, Güneş Taner, *"Enflasyona karşı hayatım!"*, *"Enflasyon 50'ye inmezse istifa ederim!"* gibi laflar etmişti!!!) ne intihar ettiğini ve ne de istifa ettiğini duymadık. Fakat şimdi onun yerine bir başka Devlet Bakanı, Eyüp Aşık enflasyon lottosu oynuyor: *"Enflasyon %60'ın üzerinde olur!" (Milliyet, 8 Şubat 1998)*

TC'nin tam üye olmak için sırada beklediği Avrupa Birliği ülkelerinde, 1997 enflasyon ortalaması yüzde 1.7 olarak gerçekleşirken, emperyalist ekonomiye göbekten bağlı olan ve belirleyici ölçüde Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) yaptırımlarına boyun eğen, boyun eğmek zorunda olan TC'nin andaki Başbakanı Mesut Yılmaz'ın son açıklamalarından biri şöyledir:

"Enflasyonu bu sene indirmek istediğimiz seviyeye indirmemiz mümkün değil." (Milliyet, 7 Şubat 1998)

Enflasyon oranının yüzde 100'lerde turlamasının sorumluluğunu; İstanbul ve Ankara'da olduğu gibi, *"doğalgaz, su gibi mal ve hizmetlere yüzde 100 üzerinde zam"* yapan Refah'lı belediyelere yıkan, sorumluluğu TC'yi de etkilemeye başlayan "Uzakdoğu krizi"ne yıkan ve sorumluluğu yaklaşan "Körfez krizi"ne yıkan Başbakan, her konuda olduğu gibi enflasyona da sabreden halkın ve özellikle de dar gelirli kesimin sabrının taşmaması için "özel destek uygulamaları" yapacaklarından söz etmektedir.

Başbakan Mesut Yılmaz'ın *"Enflasyon düşmezse rejimi zor koruruz!"* dediği ve "dar gelirli kesim"inin sabrının taşmasından korktuğu bu milyonlarca işçinin, emekçinin durumu nasıl?

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) tarafından yayımlanan *"elektronik ve otomotiv sektörleri rekabet araştırmaları sonuçlarına göre"*, saat başına işçilik maliyetleri (**brüt giydirilmiş ortalama direkt işçilik maliyeti**) Almanya'da 62, Japonya'da 42, ABD'de 39, İspanya ve İtalya'da 28 DM'le gerçekleşirken; bu maliyet 1996 yılında Türkiye'de saatte 9 DM olmuştur! Türk "sanayicileri ve işadamları"nın, yani patronların yaptırdığı araştırma çok açık dil konuşmaktadır: Türkiye, sermaye açısından bir ucuz işçi cennetidir!

Fakat bu ucuz işçi cennetinde çalışanların gerçek durumu nasıl diye sormak bizim görevimiz! Buna verilen yanıtlara uygun görevleri tespit ve bunların çözümü için yüklenmek, çalışmak ve mücadele etmek de...

14 Aralık 1997 tarihli Milliyet'te yayınlanan bir makalenin başlığında, büyük puntolarla **"Ayda 21 milyon lirayla nasıl geçinilir?"** sorusu vardı. Kamu-Sen Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi'nin yaptığı araştırmayı kendine konu edinen bu makalede şunlar tespit ediliyor:

"... 4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırının 125 milyon lira olduğu Türkiye'de net 21 milyon liralık asgari ücretle geçinenlerin olması dikkati çekiyor. Bu kesimi temsil eden aileler karınlarını doyurabilmek için inanılmaz yöntemler buluyorlar." (Milliyet, 14 Aralık 1997)

Bu yöntemlerin neler olduklarını aktarmaya geçmezden önce, asgari ücrete ilişkin daha yeni olan bazı verileri aktaralım:

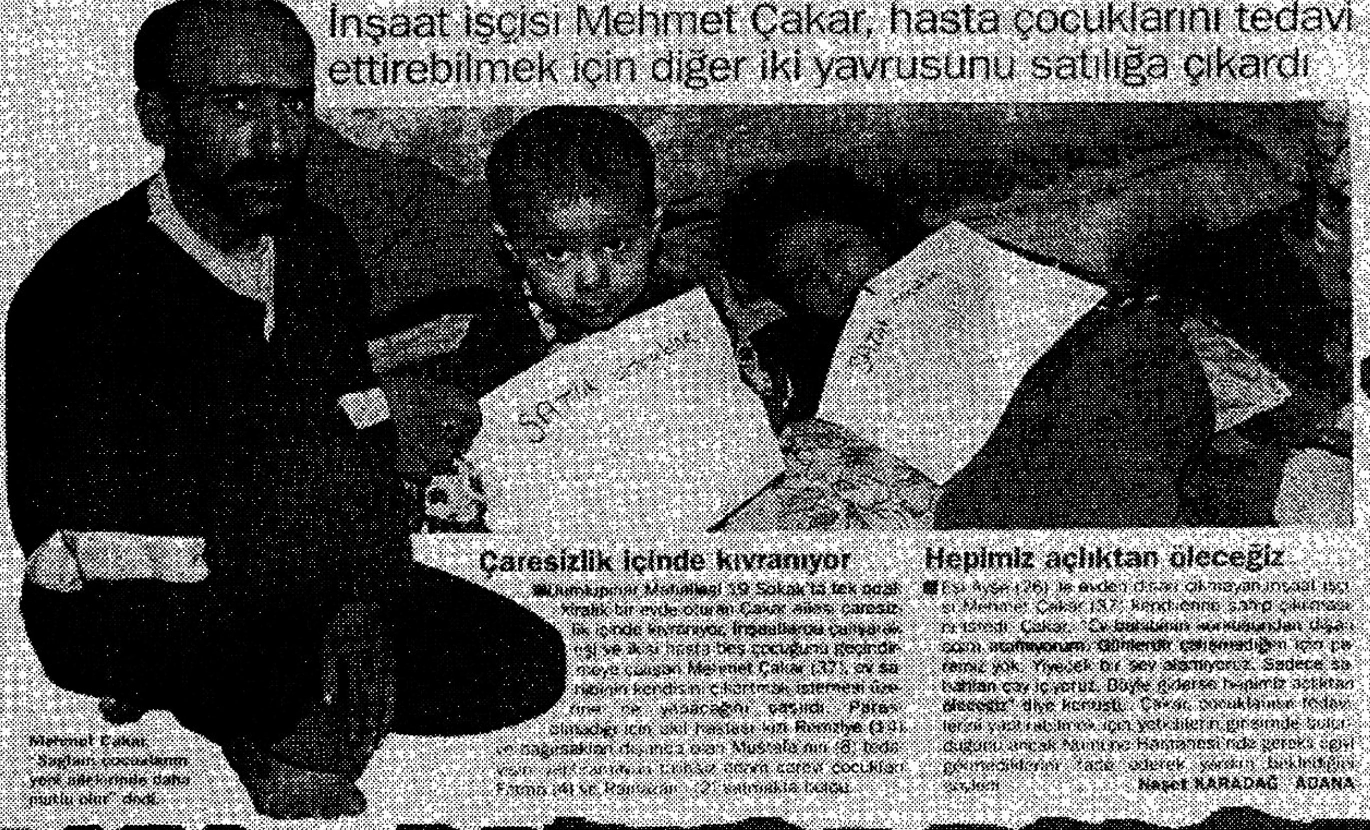
*"**Asgari ücret reel olarak azaldı***

Hak-İş tarafından yapılan ve tespit edildiği tarihten bu yana reel olarak 13 milyon 765 bin liraya gerilediği kaydedilen asgari ücret...

Yapılan araştırmaya göre, asgari ücret belirlendiği tarihten bu yana enflasyon karşısında yüzde 40 değer yitirdi. 1 Ağustos 1997'de 22 milyon 943 bin lira olarak belirlenen asgari ücret, bugün reel olarak 13 milyon 765 bin liraya geriledi." (Milliyet, 4 Ocak 1998)

4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırının 125 milyon lira olduğu bir ülkede, 13.7 milyon liraya geçinebilmenin sırrı nerelerde yatmaktadır?

"Et ihtiyacını kilosu 900 bin ile 1.5 milyon lira arasında değişen et türlerinden karşılayamayan dar gelirli, bunun yerine kilosu 180 bin liraya etli kemik alarak, yemeklerine et tadının girmesini sağlayabiliyor. Eti tadı için değil de, sadece protein ihtiyacını düşünenler ise, kilosu 70 bin lira olan koç yumurtasını ya da 250 bin liraya kelle etini tercih ediyor. Kilosu 500-700 bin lira arasında değişen tavuk türlerinin alternatifi olarak da dar gelirliler, «çorbalık» adı verilen but, kanat ve göğüs kısımları alınmış, eti soyulmuş tavuk kemiğinin kilosunu 150 bin liraya satın almaya başladılar. Dar gelirli, bir kilo çorbalık alarak,

Babanın dramı

İnşaat işçisi Mehmet Çakar, hasta çocuklarını tedavi ettirebilmek için diğer iki yavrusunu satılığa çıkardı

Çaresizlik içinde kıvranıyor

Hepimiz açlıktan öleceğiz

Neşet KARADAĞ ADANA

günlerce yemeklerine tavuk eti lezzeti katabiliyor. Sabah kahvaltısı için 750 bin liraya peynır almaya gücü yetmeyen dar gelirli için, büyük marketlerde bile 400 bin liraya tam yağlı kırık peynir satılıyor. Eğer yağından da tasarruf edilirse, 300-350 bin liraya lor peynir alınarak peynir ihtiyacı gideriliyor. (...)

Bakkal ve marketlerde 15-17 bin 500 lira arasında satılan yumurtanın kırığını 7 bin 500 liraya alarak, yağda yumurta yemek mümkün oluyor. (...)

Dar gelirli 20 bin liraya ekmek alabilmek için belediye ekmeklerinin satıldığı büfelerin önünde uzun kuyruklar oluştururken, son günlerde olduğu gibi hamsinin kilosu 100 bin liraya düşünce, balıkçıların önünde de kuyruklar görülüyor." (Milliyet, 14 Aralık 1997)

Bu şekilde yaşayanlardan biri de, Adana'dan inşaat işçisi Mehmet Çakar! Onun dramı, yukarıdaki araştırmanın aktarıldığı makalenin yayınlanmasından tam 4 gün sonra, yine Milliyet'te yayınlandı. Okuyalım:

"Dumlupınar Mahallesi 19 Sokak'ta tek odalı kiralık bir evde oturan Çakar ailesi çaresizlik içinde kıvranıyor. İnşaatlarda çalışarak eşi ve ikisi hasta beş çocuğunu geçindirmeye çalışan Mehmet Çakar (37), ev sahibinin kendisini çıkartmak istemesi üzerine ne yapacağını şaşırdı. Parası olmadığı için akıl hastası kızı Remziye (14) ve bağırsakları dışarıda olan Mustafa'nın (8) tedavisini yaptıramayan talihsiz adam çareyi çocukları Fatma (4) ve Ramazan'ı (2) satmakta buldu. (...)

Çakar, «Ev sahibinin korkusundan dışarı adım atamıyorum. Günlerdir çalışmadığım için paramız yok. Yiyecek bir şey alamıyoruz. Böyle giderse hepimiz açlıktan öleceğiz» diye konuştu." (Milliyet, 18 Aralık 1997)

Mehmet Çakar'ın içinde cebelleştiği koşullar, evet onu çocuklarını satışa çıkarmaya kadar götüren benzeri barbar koşullar, Kuzey Kürdistan-Türkiye somutunda milyonlarca emekçinin içinde yaşadıkları, sabırla dişlerini sıktıkları koşullardır...

Bunları kanıtlayan verilerden birini yine **Devlet** İstatistik Enstitüsü yayınladı dersek, lütfen bize kızmayın, çünkü bunun sorumlusu da gerçekten onlar!

*"**Adaletsiz gelirde 5. ülkeyiz***

Türkiye'deki en fakir yüzde 20'lik dilim, milli gelirden sadece yüz 5 pay alıyor.

Devlet İstatistik Entitüsü'nün (DİE), Fert Başına Mınimum Gıda Harcaması Maliyeti'ni baz alarak yaptığı araştırmaya göre, Türkiye'nin gelir dağılımında dünyanın en adaletsiz 5 ülkesinden biri olduğu vurgulandı. (...)

GELİR DAĞILIMINDA EN ADALETSİZ ÜLKELER

Ülke	En üst (%20)	En alt (%20)	Fark (%)
Brezilya	*67.5*	*2.1*	*32.1*
Şili	*62.9*	*3.7*	*17.0*
Kolombiya	*55.8*	*3.6*	*15.5*
Meksika	*55.9*	*4.1*	*13.6*
Türkiye	*55.0*	*5.0*	*11.0*
Peru	*51.4*	*4.9*	*10.5*
Filipinler	*47.8*	*8.7*	*7.3*
Ürdün	*47.7*	*6.5*	*7.3*
Cezayir	*46.5*	*6.9*	*6.7*
Tunus	*46.3*	*5.9*	*10.0*
Fas	*46.3*	*6.6*	*7.0*
Endonezya	*42.3*	*8.7*	*4.8*

9.3 milyon aç var

Araştırmada, baz alınan hesaplamaya göre bir kişinin Türkiye'de yoksulluk sınırını geçebilmesi için günde en az 200 bin lira (araştırmanın yapıldığı tarihte 1 dolar karşılığı! /BN) *kazanması gerekiyor. Ancak, araştırmada Türkiye'de nüfusun yüzde 15'i günlük 200 bin lira dahi gelir elde edemiyor, yani yaklaşık 9.3 milyon kişi açlık sınırında yaşıyor. Araştırmada, «oldukça yoksul» olarak nitelendirilen ancak, günlük asgari gıda harcamasını dahi karşılayamayan fertlerin oranı kırda yüzde 21 iken, kentte yüzde 10 olduğu belirlendi.*

En zengin yüzde 20'ye %55 pay

Kişi başına düşen milli gelirin 3000 dolar seviyesinde olduğu bir ülkede, karnını doyurmak için günlük 1 doları bulamayan 9.3 milyon kişi olmasının, gelir dağılımındaki adaletsizliğin bir göstergesi olduğunun vurgulandığı araştırmada, Türkiye'nin en fakir yüzde 20'lik dilimin milli gelirden yüzde 5 oranında pay alırken, en zengin yüzde 20'lik dilimin ise yüzde 55 oranında pay aldığı kaydedilerek, Türkiye'nin gelir dağılımında dünyanın en adaletsiz 5 ülkesinden biri olduğu da belirtildi." (Milliyet, 3 Ocak 1998)

Devletin bile dile getirdiği bu koşullarda yaşayabilmek için işçilerin, emekçilerin, memurların birçoğu ikinci bir işte, hatta üçüncü bir işte çalışmaktadırlar. Ayrıca okul çağında olan küçük yaşlardaki çocukların aile bütçesine katkıda bulunmak için her türlü işe sürülmeleri, yoğun şekilde çocuk emeği sömürüsünü de beraberinde getirmektedir...

"Toplumun sigortası seyyarlar" başlığıyla yine Milliyet'te yayınlanan bir makalede şunlar tespit ediliyor:

"Türkiye'de kayıtdışı yani vergi ***vermeden, sigorta gibi sosyal haklara sahip olmadan çalışan 10.5 milyon insan bulunuyor. (...) kara ekonominin devlete bir günlük zararı 7 trilyon 748 milyar lira. Marmara Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Osman Altuğ'un hazırladığı raporda kayıtdışı ekonominin büyüklüğünün 1997 yılında Gayri Safi Milli Hasıla'nın yüzde 65'i büyüklüğüne ulaştığı hesaplandı. (...)***

Türkiye'de devletin birinci görevini yapamaması, vatandaşına eğitim, iş imkanı yaratamamasının bir sonucu olarak köyden kente göç ederek varoşlara yerleşen kitleler çığ gibi büyüyor. Bu kişiler, kayıtdışı ekonominin en yoğun olduğu iş kollarında çalışıyorlar. İşportacılık yapıyor, çiçek satıyor, fal bakıyor, kağıt topluyor, otopark kahyalığı, inşaat işçiliği yapıyorlar. Boğaz tokluğuna çalışıyor, günlük kazanıyor, günlük yaşıyorlar. (...)

Sokak ekonomisinin en faal işkolu işportacılık. Sadece Eminönü ilçesinde sayıları 40 bini bulan işportacılar, hem belediye yönetimleri hem de polisler tarafından «memleket gerçeği» olarak kabullenilmiş durumda. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kontrol Dairesi Başkanı Selami Uzun, yerel yönetimlerin çaresizliğini şöyle ifade ediyor:

«Bunlara kimse iş vermez. İşportacılık yapmasalar hırsızlık yapacaklar. Bunu bildiğimiz için ses çıkartmıyor, göz yumuyoruz. Biz engellersek, toplumun huzurunu bozacaklar, tansiyonu yükseltecekler. Ekmek parasını çıkartıyorsa dokunmuyoruz.»

Buna rağmen işportacılarla belediye-polis arasındaki kovalamaca hiç bitmiyor. İşportacılar belediye zabıtalarının kendilerini «haraç» için sıkıştırdığını, vermeyince mallarına el koymaktan, dayağa kadar varan cezalar kullandıklarını iddia ediyorlar." (Milliyet, 14 Ocak 1998)

Buradaki satırların gösterdiği tek gerçek, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de milyonlarca insanın ekmek parasını kazandığı ve aile bütçesine olduğunca katkıda bulunduğu bir "kayıtdışı ekonomi"nın, yani "informel sektör"ün varlığıdır!

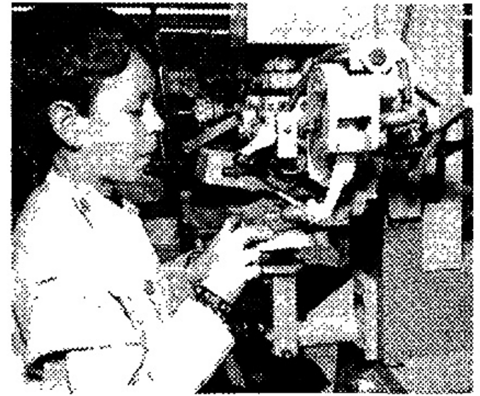
Makalede değinilen, "informel sektör"ün devlete bir günde 7.7 trilyon zarar verdiği tespiti abesle iştigaldir.

Gerçekte, "normal koşullarda" kapitalist "sosyal devlet" ilkelerine uygun olarak çalışan yığınlara sunulan sosyal hizmetlerden, TC'nin büyük boyutlarda tasarrufu sözkonusudur. Makaleye göre, 10,5 milyon insanın sosyal güvenceleri yoktur. Zaten IMF'nin dayatmaları çerçevesinde sosyal sigortaları özelleştirme peşinde koşan hakim sınıfların, bu alana ilişkin "zarar"dan söz etmelerinin hiçbir mantığı da yoktur. Onlar bu durumdan hoşnutturlar. Bunu İstanbul Belediyesi'nin Kontrol Dairesi Başkanı gayet güzel dile getirmektedir!

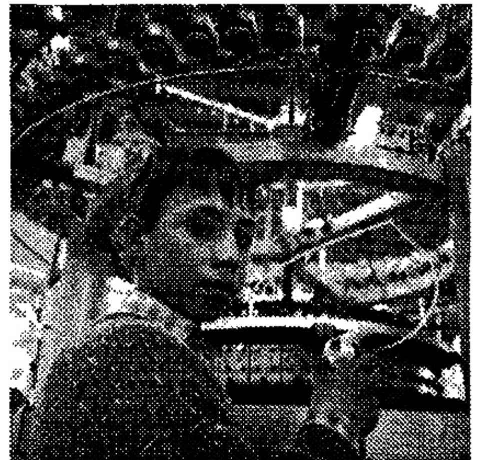
Bu emekçilerden güya tahsil edilemeyen "vergiler"in tutarı, TC'nin Kuzey Kürdistan'da sürdürdüğü savaştaki bir günlük harcamalara bile eşit değildir. Bu tahsil edilemeyen vergilerin tutarı, patronlardan ve bürokrasiden tahsil edilemeyenlerle karşılaştırıldı-

▲ Çocuk emeği sömürüsü... Küçük yaşlardaki çocukların aile bütçesine katkıda bulunmak için her türlü işe sürülmeleri, yoğun şekilde çocuk emeği sömürüsünü de beraberinde getirmektedir...

ğında, devede kulak bile değildir.

Fakat bu "informel sektör"ün –o kayıtdışı da olsa!– emperyalizme bağımlı Türkiye ekonomisinin iç dinamikleri açısından, onu geliştirici bir fonksiyonu da bulunmaktadır. Makale bunu zaten teslim etmektedir. Eğer, informel sektör, "*1997 yılında Gayri Safi Milli Hasıla'nın yüzde 65'i büyüklüğüne*" ulaşıyorsa, bu, bayağı büyük bir potasiyel oluşturduğunun en açık ifadesidir.

Burada, burjuva ekonomistlerin bir bölümünün "kayıtdışı ekonomi"nin bu boyutlarını, aslında ülkemizde emekçilerin durumunun hiç de göründüğü kadar kötü olmadığını ispatlamak için kullanma sahtekarlıklarına dikkat çekmek istiyoruz.

Bu sahtekarlıktır! Çünkü, önce "kayıtdışı ekonomi" denen ekonominin esası mafya ekonomisidir. Gayri safi milli hasılanın %65 olduğu söylenen "kayıtdışı ekonomi" içinde, emekçilerin işportacılık, boyacılık vb. işlerle ürettiklerinin ve aldıklarının payı küçüktür.

İkincisi, emekçilerin durumu, bu kayıtdışı ekonomide yaptıkları işler sayesinde "iyi" denecek bir duruma gelmemektedir. En iyi halde, açlıktan ölümlerin önü alınmış olmaktadır. Kayıtdışı ekonomi, evet kitlesel açlık ölümlerini engelleyen bir rol oynamaktadır. Fakat o kadar! Emekçilerin büyük çoğunluğunun ekonomik açıdan durumu, "sürünmek"le ifade edilebilecek bir düzeydedir. İnsanlık açısından utanç verici bir yoksulluk içinde yaşamaktadır milyonlar...

Burjuva medyadan bir gazetenin sayfalarından aktarılan benzeri haber ve makaleler, Kuzey Kürdistan-Türkiye gerçekliğini ortaya koymaya, belgelemeye yetip artmaktadır bile! Görüleceği gibi işçilerin, emekçi yığınların sefaleti korkunç boyutlardadır. Öyle ki, isyan etmek için objektif olarak yeter neden bulunmaktadır...

Ancak işçi sınıfı ve emekçi yığınlar açısından isyan, şimdilik uzak bir olasılık olarak bir yerlerde duruyor. Çünkü, bizzat işçi sınıfı kendini doğrudan ilgilendiren sorunlar da bile pasif, edilgen tavırlar takınma durumunda. Diğer emekçi katmanların durumu da özde pek bir farklılık göstermiyor.

Acaba Kuzey Kürdistan-Türkiye'de insanların durumu iyi de, bu yüzden mı bir isyan yok?!

Yazımızda göstermeye çalıştığımız koşullar, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de insanların durumu iyi, bu yüzden de isyan etmiyorlar gibisinden anlayışların yanlışlığını yeter ölçüde ortaya koymaktadır.

İsyan yoksa, ayaklanmalar olmuyorsa, "genel grev" hep lafta kalıyorsa... tüm bunların nedenleri vardır:

İşçilerde ve emekçi yığınlarda her şeyden önce –darbeler alsa ve sarsıntılar geçirse de!– hâlâ yıkılmayan bir "devlet baba" anlayışı vardır.

Osmanlı devletinin enkazları üzerinde Kemalistlerin önderliğinde yapılan, yarım kalan bir "demokratik devrim" sonucu ortaya çıkan TC devletinde, Batılı emperyalist ülkelerle karşılaştırdığımızda, örneğin parlamento "şekil"de kalıyor, faşizme örtü görevi görüyor.

İşçiler ve emekçilerde "demokrasi" geleneği olmadığından ve hakim sınıflar tarafından sistematik olarak bilinçler karartıldığından geniş yığınlar çözüm olarak –en iyi halde!– seçimleri görüyor ve seçimlerde gidip burjuvazinin temsilcilerinden en iyi demagoji yapanlara oyunu veriyor...

Medya, "dezinformasyon" bombardımanıyla korkunç bir şekilde çalışan yığınların bilinçlerini karartıyor.

İslam dini de, işçi ve emekçileri sistematik olarak tevekküle itiyor, onların isyan etmelerinin önünde çok etkili bir rol oynuyor.

Özellikle son dönemlerde, Fransa'da "işsizler"in örgütlenmeleri ve kitlesel eylemlerine bakıldığında; Kuzey Kürdistan-Türkiye somutunda, çalışan yığınlarda bulunmadığını söylediğimiz "demokrasi" geleneğinin ne denli önemli olduğu, devrimin örgütlenmesi bağlamında ne gibi olanaklar sunduğu çok daha açık bir şekilde görülür.

İsyan için gerekli tüm objektif koşullar bulunmasına rağmen, işçi sınıfı ve emekçi yığınlarda kayda değer bir kıpırdanmanın bulunmadığı Kuzey Kürdistan-Türkiye koşullarında bilinçli, örgütlü unsurun, yani sübjektif unsurun durumu da bir anlamda belirleyici önemdedir. Bu iddiayı seslendirenlerin durumu çoğunlukla yetersizlikler ve yeteneksizliklerle kendini gösteriyor. Oportünizm, revizyonizm ve reformizm müzmin bir hastalık gibi yakalarından düşmüyor. Teorisiyle pratiği uymayan, günlük yaşayan ve burnunun ucunu görmekten uzak bir takım yapılanmalar hiç de "öncü" niteliklere sahip değiller.

Bu koşulları tersine çevirmek, her şeyden önce sınıf bilinçli işçilerin ellerindedir ve biz Bolşeviklerin görevidir: O halde kapsamlı bir aydınlanma çalışması, bilinçlendirme ve örgütlemek için seferberliğe...

Yazımızda vurguladığımız gibi, işçinin, asgari ücretlinin, dar gelirlinin durumu perişanlık ve sefaletle tanımlanabiliyor. Bir de hiçbir işi gücü olmayan işsizler var. Onların durumu tahmin edilebileceği gibi çok daha berbat!

Yapılan tüm araştırmalar, Kuzey Kürdistan-Türkiye somutunda, işçilerin daha uzun çalışmaya zorlandıklarını ve sürekli ücretlerinin düştüğünü gösteriyor. Buna rağmen sigorta primleri artıyor, sosyal hakları budanıyor, vergi oranları yükseliyor, yeni vergiler geliyor...

Bu yıl içinde çoğunluğu özel sektörde çalışan 552 bin 784 işçinin toplu iş sözleşmesi var. Bütün sözleşme dönemlerinde sendika ağalarınca patronlara satılan işçilerin 1998 mücadelelerini kolaylaştıracak her türlü araç kullanılarak işçilerin bilinç ve örgütlenme düzeylerini yükseltmelerine yardımcı olmak göreviyle karşı karşıyayız. Bu durum, Grev ve Mücadele Komiteleri çizgimizi pratiğe geçirmenin olanaklarını da bizlere sunuyor...

İşçilerin kurtuluşu kendi ellerindedir! O halde ileri! İsyana, devrime!

Devrim ve Sosyalizm için örgütlenmeye!

12 Şubat 1998 ▲

ONLAR EKMEKLERİNİ SOKAKTAN KAZANIYOR...

Zeliha Demirci, ailesiyle Çankırı'dan 10 yıl önce İstanbul'a göç etmiş. 7 yıldır Beyazıt Camii'nin önünde kuş yemi satarak geçimini sağlıyor. Günde 250 bin lira kazanıyor. Belediyeye haftada 300 bin lira işgaliye parası veriyor. 4 çocuk sahibi. İkisini ilkokulda okutmaya çalışıyor. Kocası hasta olduğu için evin tüm masraflarını kendisi karşılamak zorunda. Eminönü'nde tek odalı evde yaşıyorlar.

*

Hatice Başak 7 çocuk sahibi. En büyük oğlu 23 yaşındaki Mehmet Başak felçli. Tedavisi için 3 milyar lira para gerekiyor. Her sabah 5 çocuğuyla birlikte sokaklara çıkıp hurda, cam, plastik, kağıt topluyor. Günlük kazancı 2 milyon lira. Selamsız'daki gecekondusuna 20 milyon lira kira veriyor. 2 ay içinde burasını da ellerinden alacakları için çok kaygılı. Ne yapacağını bilmeyen Hatice Başak "Gerekirse kaymakamın kapısında yatarım" diyor.

*

Hasan Moran ve ailesi sabahları saat 5.00'te kalkıp, çöplerden çıkardıkları kağıt ve hurdaları toplayarak geçiniyorlar. Bir kilo kağıdı 5 bin, plastiği 10 bin, hurdayı 15 bin liraya satarak geçiniyorlar. 5 kişilik aile günde 1 milyon liraya geçiniyorlar. Bağlarbaşı Selamsız'daki gecekonduları ellerinden alınmak üzere. Bu durumda sokakta yaşayacaklar.

*

5 yıldır, Beyazıt'ta iç çamaşırı satan 30 yaşındaki Hasan Kaya'nın, devlete bir mesajı var: "Eğitim vermedi, iş vermedi, aş vermedi, sesimizi çıkarmadık. Günde 6 ekmek parasına çalışıp yaşam mücadelesi veriyoruz. Bunun için de ezilmek, kovalanmak, dayak yemek istemiyoruz. Rahat çalışacağımız bir yer göstersinler, vergimizi de ödeyelim."

*

22 yaşındaki Gulabi Özdemir, 2 hafta önce memleketi Malatya'dan İstanbul'a göç etti. Bir hafta gezip düzgün bir iş bulamamış. Çareyi Beyazıt'ta kot satmakta bulmuş. Kendisi gibi işportacı olan 8 bekar arkadaşıyla bir han odasını paylaşıyor. Günlük kazancı 500 bin ile 1 milyon lira arasında.

TUCI KONGRESİNE MESAJ:

Sendikal mücadelede durum ve görevlerimiz

Hindistan'da işçilerin sendikalaşma oranı Kuzey Kürdistan-Türkiye'dekinden de geri. Sendikalaşma genelde devrimci örgütlerin çabalarıyla ve onların önderliğinde kurulan sendikalar üzerinden yürüyor. Bolşevik Parti'nin iyi ilişkiler içinde olduğu HKP/ML (Kızıl Bayrak) tüm Hindistan çapında bağımsız sendikaları birleştirmeye çalışan bir hareket olan TUCI içinde çalışmalar yürütüyor. TUCI'nin, bu yılki Olağan Kongresine Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye) de davet edildi. Bu davete bir delegasyonla katılmamız mümkün olmadı. Fakat kongreye bir mesaj iletildi. Aşağıda bu mesajı yayınlıyoruz...

YAZI KURULU

Değerli yoldaşlar...

Biz Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de işçi hareketiyle Sosyalizmi birleştirmeyi önüne görev olarak koymuş Bolşevik komünistleriz.

Ülkelerimizde işçi hareketinin andaki belirleyici özelliği, onun henüz esas olarak hakim sınıfların çizdiği çerçevede hareket etmesidir. Hareket, geneli itibariyle henüz esas olarak ekonomik taleplerin sınırlarını aşamamaktadır. Hareketin siyasi talepleriyse –yine genel ele alındığında– reform talepleri sınırlarını aşamamaktadır.

Bir bütün olarak ele alındığında, hakim sınıflar, henüz hâlâ işçi sınıfının mücadelesini kendi iktidar mücadelelerinin bir kaldıracı olarak kullanabilmektedir. Bunda hakim sınıfların kontrolünde olan sendikalar başrolü oynamaktadır. Görev, işçi sınıfının mücadelesini, hakim sınıfların kontrolünden kurtarmak, onu gerçek anlamda düzene karşı, devrimci bir sınıf mücadelesine dönüştürmektir.

Ülkelerimizde bugün, hakim sınıflar içinde kıyasıya bir iktidar dalaşı yaşanmaktadır. Bu iktidar dalaşı, ülkemizde esasta kemalist faşist kanatla dinci faşist kanat arasında yürümekte, her iki kanat da bu mücadelelerinde işçi sınıfını kendi peşlerine takmaya çalışmaktadır.

Kemalist faşistler, işçileri dinci fundamentalizme karşı, güya laik ve demokratik cumhuriyeti savunma mücadelesine çağırırken; dinci faşistler de güya sivil toplum ve demokrasi mücadelesinde işçi sınıfından destek istemektedir.

İşçi sınıfının sendikal örgütleri esasta bu iki kanadın örgütleri durumundadır. Büyük sendika konfedarasyonlarından Türk-İş ve DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) kemalist faşizmin örgütleriyken; Hak-İş de dinci faşistlerin örgütü durumundadır. Bu örgütler, esasta hakim sınıfların denetiminde olmasına rağmen, işçilerin sendikal örgütlü kesiminin çok büyük bir bölümü bu sendikalar içinde örgütlü durumdadır.

Komünist ve devrimci hareketin işçi sınıfı içinde etkisi oldukça sınırlıdır. Böyle bir ortamda, sarı-faşist-reformist sendikaların karşısına devrimci sendikalar kurarak çıkmaya kalkmak, zaten çok az sayıda olan devrimci işçilerin tecritini beraberinde getireceği için, biz Bolşevik komünistler bugün ülkelerimizde devrimci sendikaların kurulmasını gündeme getirmiyoruz. Bizim bugünkü sendika siyasetimiz şu temel taşlar üzerine kurulu:

►Bütün işçilere sendikal örgütlenmelere girmeleri çağrısı yapıyoruz. İşçilerin bu en geri örgütlenme biçimi içinde bile yer almadıkları bir ortamda, demokrasi ve Sosyalizm mücadelesinin başarı kazanması imkansızdır. Ülkemizde sendikal örgütlenme oranı oldukça düşüktür. %20 civarında! Bu oranı yükseltmek, sendikal mücadelenin en önemli görevlerinden biridir.

►Devrimci ve komünist işçilere, sendikalı işçi kitlesinin büyük bölümünü içinde barındıran sarı, reformist ve faşist sendikalarda aktif faaliyet yürütme çağrısı yapıyor ve bu faaliyeti yürütüyoruz. Devrimci ve komünist işçilerin görevi, bu sendikalar üzerinden bugün devlete ve faşist düzene bağlanan işçileri devrimci, sınıf mücadeleci bir sendikal faaliyet için kazanmaktır. "Sendikaların fethi" bu faaliyetin amacı, hedefidir.

Sendikaların fethinden anladığımız, bugün artık iyice gericileşmiş, devletle bütünleşmiş, kendisi kapitalistleşmiş sendika aygıtını ele geçirmek değil, sendikaların tabanında örgütlü olan ışçilerin sınıf mücadelesine kazanılmasıdır. Sendikaların fethi, bizim açımızdan bu anlamda sendikalı işçilerin çoğunluğunun sendika ağalarının etkisinden kurtarılarak kazanılmasıdır. Bunu yapabilmenin tek yolu, devrimci ve komünist işçilerin en basit taleplerle bile yürütülse de, bütün mücadelelerde en ön safta yer almasından ve her mücadeleyi işçileri devrime yaklaştırma bakış açısıyla yürütmesinden, günlük mücadeleyle iktidar mücadelesini ustaca birleştirmesini becermesinden geçer.

►Sarı, gerici, reformist, faşist sendikalarda faaliyetin örgütsel araçları, bu sendikalar içinde sendikanın işçi

haini ağalarına da karşı bir faaliyet yürüten ve her mücadelede mücadeleyi işçileri bilinçlendirmek ve örgütlemek için bir araç olarak kullanmayı faaliyetinin merkezine koyan tüm sendikalı işçileri içinde barındıran komünist/devrimci fraksiyonlardır.

Ülkelerimiz şartlarında, bu fraksiyonlar bugün en ağır illegalite şartlarında faaliyet yürütmek zorundadır. Buna rağmen, sendikalarda komünist/devrimci fraksiyon faaliyeti, kitlesel bir faaliyet olma imkanlarına sahiptir. Çünkü sendikalı işçilerin büyük çoğunluğu sendika ağalarının hain siyasetinden hoşnut değildir. Sendikalar içinde mümkün olan en geniş demokrasi ve fraksiyon serbestliği talebi, bu fraksiyonların önemli mücadele hedeflerinden biridir.

►Sarı, gerici, reformist, faşist sendikalar, biz komünistler açısından işçi sınıfı içinde çalışmada tek faaliyet alanı değildir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, bugün ülkelerimizde işçilerin ancak küçük bir bölümü sendikalar içinde örgütlüdür. İşçilerin büyük bölümü çeşitli nedenlerle sendikalarda bile örgütlü değildir. Bunların bir bölümü, sendika ağalarının hain siyasetleri yüzünden sendikalarda örgütlenmemekte veya sendikalardan ayrılmaktadır.

Büyük bölümü ise, örgütlenmenin önemini ve gereğini kavramadığı için örgütlü değildir. Sendikalarda bile örgütlü olmayanların da sınıf mücadelesi içine çekilmesi, onların da örgütlenmesi bizim için önemli bir hedeftir. Bu hedefe varmanın önemli bir aracı olarak biz, Grev ve Mücadele Komitelerini görüyoruz.

Bu komiteler, somut bir mücadele veya grev için, herhangi bir işletmede çalışan –örgütlü, örgütsüz– tüm işçilerin katılacağı genel toplantılarda seçilen komitelerdir. Bu komiteler aracılığıyla en geri, en örgütsüz kesimler bile doğrudan mücadele içine çekilebileceği gibi, sendika ağalarının kapalı kapılar ardında patronlarla yapacakları uzlaşmalarla, başlamış bir mücadeleyi, işçilerin haberi olmadan satma imkanları da kısıtlanır. Grev ve Mücadele Komitelerinin yaratılması mücadelesi, bizim açımızdan sendikalarda çalışma kadar önemlidir.

►Bugün ülkemizde de hakim sınıflar, işçi sınıfının elinde zaten kısıtlı olan haklara karşı büyük bir saldırı içinde. Bu saldırıda sendikasızlaştırma, özelleştirme ve taşeronlaştırma üçlüsü işçilerin andaki temel sorunları olarak öne çıkıyor.

Sendikasızlaştırma saldırısına karşı, toplu sözleşmeli, grevli sendika hakkını savunma;

Özelleştirmeye karşı, "ne özel, ne devlet kapitalizmi", işçilerin kazanılmış hiçbir hakkı geri alınamaz;

Taşeronlaştırmaya karşı, kazanılmış hakların savunulması ve genişletilmesi mücadelesini yürütüyoruz.

Çalışabilir herkese iş ve işsizlik sigortası dahil, tüm sosyal sigortalar güncel mücadeledeki temel şiarlarımızdan biri.

Bütün mücadelelerde işçilerin milliyetlere, cinsiyetlere, dinlere vb. bölünmesini ortadan kaldıracak özel siyasetler geliştirmeye çalışıyoruz.

İşçilerle, küçük memurlar arasındaki çitleri de yıkıp, bunların mücadelesini birleştirmek de önemli güncel hedeflerimizden biri.

* * *

Biz, yukarıda kabaca ortaya koyduğumuz bu siyaseti hayata geçirmek için mücadele yürütüyoruz. Bu mücadele, bizim açımızdan henüz oldukça başlangıçında olan zorlu bir mücadele. Başarılarımız henüz gayet sınırlı. Fakat bu doğru siyaseti ısrarla hayata geçirdiğimizde, başarıların büyüyeceğini, bu yolun tek yol olduğunu biliyoruz.

Biz, sizin yürüttüğünüz faaliyetin çıkış noktasının da, işçi sınıfının mücadelesini devrimci bir temele oturtmak olduğunu ve sizin bu mücadelede, anda, işçi sınıfı içinde doğrudan etki açısından bizim durumumuzla karşılaştırılamayacak kadar ilerde olduğunuzu biliyoruz. Sizin mücadelenizi kendi mücadelemiz olarak, bütün dünyada işçi sınıfının gerçek devrimci sınıf mücadelesinin ayrılmaz, önemli bir parçası olarak kavrıyor ve selamlıyoruz. Bu mücadeleden önümüzdeki dönemde de öğrenmek istiyoruz.

Ne yazık ki, bu toplantınıza bir delegasyonla katılma imkanımız yok. Fakat, yüreğimiz sizin yüreğinizle birlikte atıyor. Size ve Kongrenizin şahsında Hindistan işçi sınıfına Kuzey Kürdistan-Türkiye'den en sıcak devrimci, komünist selamlarımızı iletiyor, Kongrenize başarılar diliyoruz!

– Kahrolsun emperyalizm ve her türlü gericilik!

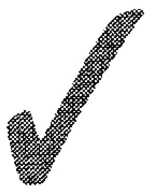
– Yaşasın proleter enternasyonalizmi!

– Yaşasın devrim!

– İnkilab zindabad!

Şubat 1998 ▲

Bolşevik Parti
(Kuzey Kürdistan-Türkiye)
Sendika Komisyonu a.

Esnek üretime karşı mücadelede bir adım...

24 Aralık'ta Topkapı'daki Cam-İş Makina Kalıp işçileri greve gittiler. DİSK Birleşik Metal-İş sendikasında 1 yıldan beri örgütlü olan işçiler, patron tarafından dayatılan kabullenilemez şartları reddettiler.

Sermaye sahipleri, işçileri 1 yıldan beri ortalama 28 milyon liralık maaşla geçinme zorunda bırakmaları yetmiyormuş gibi, şimdi de işçilerin kazanılmış haklarından feragat etmelerini istiyorlar.

Nedir bu feragat edilmesi istenen haklar?

* Sendika ile belirlenmiş anlaşmalı mesai saatlerinin yerine, mesainin sınırsız bir şekilde patron tarafından belirlenmesi.

* Kazanılmış bir dizi sosyal hakkın budanması... Hafta sonu tatili, resmi bayram ve tatil ücretlerinin ödenmemesi, evlenme, doğum, ölüm gibi sosyal izinlerin ücretini tam olarak ödemeyi reddetmek!

* Toplu iş sözleşmeleri çerçevesinde elde edilmiş olan sendikal eğitim izinlerini gaspetmeye çalışmak.

Bunlar neden yapılmak isteniyor?

Bu, sermayenin uluslararası alanda yürüttüğü rekabette, daha kaliteli mal üretmek ve bunu en ucuza üreterek piyasaya sürüp kendi hasımlarını rekabet alanından dışlayarak en yüksek kârı elde etme şeklindeki planlarının tüm sonuçlarını işçi sınıfına yüklemek şeklindeki genel saldırılarının devamı olan bir girişimdir.

Bu girişimi farkeden 220'ye yakın Cam-İş Makina Kalıp işçisi, daha da kötü yaşam ve çalışma koşulları içinde çalışmanın taşınamayacağını bildiklerinden direnmenin bir hak olduğu bilinciyle yola çıkarak grev bayrağını kaldırdılar.

Cam-İş Makina Kalıp patronları ise arkalarına TİSK patronlarını da alarak, zaten çok kısıtlı olan hakları bu işletmede budayarak, 1998 yılında yapılacak diğer toplu iş sözleşmeleri için de örnek olmak istemektedirler.

İşçiler ve sendika bunun farkında olduklarından, bu şekilde bir anlaşmayı ve sermaye için her türlü kısıtlamanın ve kuralın ortadan kaldırıldığı "esnek üretim" anlayışının bir yansıması olan bu saldırıları reddederek greve çıkmışlardır.

Kendileriyle dayanışmamızı göstermek için grev yerine gittiğimizde konuştuğumuz işçi arkadaşlar, patronun öne sürdüğü şartların kabullenilemeyeceğini ve sonuna kadar direneceklerini söylediler.

Greve önderlik eden sendikanın reformistliğinden yola çıkarak, bu mücadelenin gerçekten sınıfın çıkarına yararlı bir şekilde bitirilebilmesi için, işçilerin kendi aralarında, bütün işçilerin genel toplantısında seçilecek ve işçilere karşı sorumlu olan Grev ve

Mücadele Komitesi'nin örgütlenmesi gerektiğini ve bu komitenin her zaman patron tarafıyla yapılacak görüşmelerde masaya oturması gerektiğini, ihanete uğramamak için bir önşart olduğunu düşünüyoruz.

Şu anda kimi ilerici işçi arkadaşların oluşturdukları komitenin bu sorunun bilincinde olmadığını da düşünüyoruz. Grev ve Mücadele Komitesi mümkün olduğunca geniş tutulmalıdır. Bu komite sendika önderliğine kör inançla yaklaşmamalıdır. Zaten sendikanın yönetiminin bir yıl öncesinde yaptığı sözleşme sonucu işçi arkadaşların ortalama 28 milyon almaları da, olayın vehametini yeterince göstermektedir. Şu anda yoksulluk sınırının 120 milyon gelir sınırında olduğunu bildiğimizde, –bir yıl öncesinde bu, yaklaşık 60 milyon civarındaydı– sendikanın 28 milyon gibi ücretle anlaşmış olması bile, sendikanın ilgili kurumlarına şüpheyle yaklaşılması için yeter neden olduğunu göstermektedir.

İşçi arkadaşlarla yaptığımız sohbette, onlar kendi kavgalarını tüm sınıfın bir kavgası olarak algıladıklarını açıkça söylemektedirler. Bu iyi bir şeydir! Arkadaşlar birbirlerine kenetlenerek ve kendi taleplerini sendika bürokrasisine tavizsiz bir şekilde kabul ettirerek patronların karşısına çıkmalı, onlarla dişe diş kavga etmelidirler.

Bu kavgada unutulmaması gereken gerçek şudur: Tek tek işletmelerde veya işkollarında yürütülen grev mücadelelerinde elde edilecek başarılar, ücretli kölelik sistemi içinde işçilerin andaki durumunu biraz iyileştirmeye hizmet edebilir. Esas sorun, ücretli kölelik düzeninin devrimle yıkılmasıdır. Tek tek grev, direniş, eylemlerde çelikleşen ve örgütlenen işçi sınıfı, rotasını ücretli kölelik sistemini devrimle yıkmaya çevirmelidir. İşçi sınıfı bu perspektifle mücadele etmeli, bu perspektifle örgütlenmelidir.

Ancak Bolşevik bir parti önderliğinde verilecek kavga, sınıfın sömürüden kurtuluşunu zafere götürecektir. Proletaryanın uluslararası alanda yürüttüğü mücadelenin deneyimleri bunu göstermiştir. Bu deneyler bizim de kılavuzumuz olmak zorundadır.

Cam-İş Makina Kalıp işçisinin grevini bu bilinçle selamlıyor, bütün sınıf bilinçli işçileri bu greve destek vermeye çağırıyoruz.

20.01.1998 ▲

Bir Bolşevik Parti taraftarı.

Albayrak işçisi mücadeleye devam ediyor!

Yaklaşık 50 Albayrak işçisinin direnişi her türlü engele karşı ilerliyor!

Onlar, ne yazın bunaltıcı sıcağına, ne kışın dondurucu soğuğuna, ne yağmurun iliklere kadar işleyen ıslaklığı ve soğuğuna boyun eğdiler.

Onlar, ne Albayrak patronunun uşaklarının silahlı saldırısına boyun eğdiler, ne de tarafsız olduğuna herkesi inandırmaya çalışan bu devletin polisinin defalarca saldırısına boyun eğdiler. Yok, onları tüm bunlar durduramadı! Onları Refah'lı belediyenin "Sendıkanız komünist, siz müslümanlar olarak nasıl onların arkasından gidersiniz?" şeklindeki, işçilerin birliğini parçalamaya yönelik karalamaları da mücadeleden caydırmadı!

Onlar, burjuvazinin yasalarında yazılmayan "direniş" sözcüğüne gerçek anlamını vererek direndiler ve bunu yasal alandaki kazanımla taçlandırarak grev hakkını elde ettiler ve mücadeleye devam ediyorlar...

Mücadelenin bu boyutunda, DİSK, Nakliyat-İş Sendikası önderliğinde düzenlenen geceyle de maddi kaynak yaratarak burjuvazinin yalakaları ve patronlar karşısında daha güçlü mücadele etmeye hazırlanıyorlar.

İşçi sınıfının ayrılmaz parçası olan Bolşevikler, onları mücadelelerinde yalnız bırakmadı (...) desteklediler...

Çünkü bu mücadele, sadece Albayrak işçisinin mücadelesi değildir! Bu mücadele kazanıldığında, bu, Kuzey Kürdistan-Türkiye işçi sınıfının bir kazanımı olacak ve taşeronlaştırmanın suratına vurulmuş yeni bir tokat olacaktır. Bu bilinçte olduğumuzdan, dar grupsal çıkarların yerine mücadeleye destek vererek güçlü kılmak için çalıştık.

Sendikanın hergün işçilerin yanında olması, genel sendika bürokrasisinin tavrından farklı ve olumludur. Fakat bu yeterli değildir. İşçilerle düzenli bir eğitimin sağlanmamış olması, sendikanın zaaflarından biri olduğu gibi, yer yer sekter tavırları da ortaya çıkmaktadır. Yine Grev ve Mücadele Komitesi'nin önemi konusunda herhangi bir fikre sahip olmamakla, işçi sınıfının tarihi tecrübelerine gereken önemi vermediklerini de göstermektedir. Sendika yönetiminin olumsuzluklarını, yer yer grev hareketinin eksikliklerini eleştirerek destek sunmaya devam edeceğiz.

Albayrak işçilerinin düzenlediği gecede salonun tıklım tıklım olması olumlu olmakla birlikte küçük burjuva örgütlerin yine slogan yarışmasına girmesi de, eski alışkanlıklarından vazgeçmediklerinin olumsuz bir kanıtı oldu.

Sınıf bilinçli proletarya, bu küçük

Albayrak işçileriyle Dayanışma Gecesi'nden notlar

Nakliyat-İş Sendikası'nda örgütlendikleri için 223 gün önce işten atılan Albayrak İşçileriyle Dayanışma Gecesi, 16 Ocak 1998 tarihinde, Kadıköy, Caferağa Spor Salonu'nda yapıldı.

DİSK'e bağlı Nakliyat-İş tarafından düzenlenen geceye ikibin civarında bir katılım oldu. Salona Nakliyat-İş imzalı şu pankartlar asılmıştı: "Yaşasın Sosyalizm!", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!", Özelleştirmeye, taşeronlaştırmaya hayır!", "Gün derlenme, gün birleşme, gün mücadele günüdür!", "Yaşasın Albayrak grevimiz!", "Örgütsüz halk köle halktır!", "Örgütlü halk yenilmez!"

Ayrıca "İşsizlik ve Pahalılığa Karşı Savaş Derneği" (İPSD) pankartı da salona asılmıştı.

Gecenin sunuculuğunu sanatçı Orhan Aydın yaptı. 40 dakika geç başlayan gecenin ses düzeni oldukça bozuktu. Bu nedenle yapılan konuşmaları anlamakta zorlandık. Sırasıyla gecenin gidişatı şöyleydi:

Tertip Komitesi adına kısa bir konuşma yapıldı. Ardından İPDS'nin kültür kolu sahneye çıktı. Kültür kolunun söylediği türkülerden sonra, Albayrak greviyle ilgili sessiz bir slayt gösterisi yapıldı. Müzik eşliğinde gösteri yapıldı. Koma Agire Jiyan coşkulu Kürtçe parçalar seslendirdi. Nakliyat-İş Sendikası Genel Başkanı A. Rıza Küçükosmanoğlu bir konuşma yaptı. Bu konuşma da bozuk ses düzeni nedeniyle pek anlaşılamadı. Ardından Şahkulu Sultan Külliyesi'nin semah gösterisi vardı. Böyle bir gecede semah gösterisinin yapılması doğru değildi. Bu da herhalde günümüzdeki alevi kuyrukçuluğunun bir parçasıdır.

Grevci işçiler adına bir konuşma yapıldı. Bu konuşmanın ardından Ekrem Ataer sahneye çıktı. Daha sonra Ferhat Tunç ve Fevzi Kurtuluş sahneye çıktılar. Fevzi Kurtuluş türkülerini söyledikten sonra gece bitti.

Gece sırasında şu sloganlar atıldı: *"Albayrak işçileri yalnız değildir!", "Yaşasın sınıf dayanışması!", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!", Yaşasın Albayrak direnişimiz!", "Sermayeye karşı tek yumruk, tek barikat!", "Yaşasın devrimci dayanışma!", "Fabrikalar, tarlalar, siyasi iktidar, her şey emeğin olacak!", "Bir iki üç, daha fazla Albayrak, daha fazla direniş!", "Kurtuluş yok tek başına! Ya hep beraber, ya da hiçbirimiz!", "Yaşasın devrim ve Sosyalizm!", "Devrim için ileri, ya Sosyalizm, ya ölüm!", "Yaşasın halkların kardeşliği!", Kürdistan faşizme mezar olacak!", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!"* ...

Gece ilişkin olarak şunları belirtmek istiyoruz:

* Geceye katılım oldukça kitleseldi. Ancak İstanbul gibi bir şehirde yeterli değildi.

* Limter-İş Sendikası'ndan grevde bulunan Makina Kalıp ve Piramit işçilerinin geceye pankartlarıyla katılımı olumluydu. Bu işçilerin "Yaşasın sınıf dayanışması!" sloganı atarak salona girmeleri coşkuyla karşılandı.

* Geceyi düzenleyen Nakliyat-İş'in bilinen bir çevrenin reklamını yapmaktan öteye gidememesi ayrı bir olumsuzluktu.

* Gecede Ekim ve Kızıl Bayrak kuşlama yaptı.

* Salonda Atılım, Yeni Dünya İçin ÇAĞRI, Devrimci Mücadele, Devrimci Çözüm ve Güney dergilerinin satışı yapıldı.

* Gece sırasında slogan yarışı, konuşmalar ya da türküler söylenirken slogan atılması burada da vardı.

Her şeye rağmen, bütün olumsuzluk ve baskılara rağmen, sınırlı da olsa mücadele, direniş var ve olacak. Görevimiz Bolşevizmi bıkmadan usanmadan işçi sınıfına taşıma, bilinçlendirme ve örgütleme olmalıdır. Bu görevi layıkıyla yerine getireceğimize inanıyoruz.

17.1.1998 ▲

İstanbul'dan geceye katılan
Bolşevik Partizan okuyucuları.

---

burjuvaların görünüşte radikal ve fakat özde reformist siyasetlerini elinin tersiyle itecek ve yaptığımız olumlu çalışmaların sonucu olarak Bolşevik Parti'nin saflarında yerlerini alacaktır.

Bütün yoldaşlar sorumluluğunun bilincinde olarak, alanlarındaki grev ve direniş yerlerini dolaşarak yeni ilişkiler kurmalı ve uzun vadede Bolşevik görüşleri her türlü revizyonist, reformist görüşlere karşı hakim hale getirmelidir.

Albayrak grevi de bu bilinçle daha fazla desteklenmeli, başarılı olması için tüm katkılar sunulmalıdır!

22.01.1998 ▲

Bir Bolşevik Parti taraftarı.

Çağrımız, işçi kadınlara...
Devrimci ve komünist kadınlara...

Komünist Kadın Hareketini örgütleyelim!

Baskıdan ve sömürüden arınmış, hayatın her alanında erkeklerle eşitliğin sağlandığı bir dünya için mücadele ediyoruz. Hedefimiz sosyalizm, önümüzdeki ilk aşama demokratik devrimdir. Fakat bu, ezilen kadınların tüm özgürlük ve eşitlik özlemlerini belirsiz bir tarihe ertelemesi anlamına gelmez. Daha bugünden mümkün olan en büyük özgürlüklerin, en yüksek taleplerin elde edilmesi için mücadele gereklidir.

Bolşevik Parti bu mücadelenin gerekliliğini kavrıyor ve tüm devrimci ve komünist kadınlara saflarında örgütlenme çağrısını yapıyor.

Devrim mücadelesi tüm ezilenler için ortaktır. Fakat bu mücadelede işçi ve emekçi kadınların toplumsal konumlarından kaynaklanan farklılıkları da vardır. Ancak bu farklılıkları gözeten bir siyasi çizgi ve pratik, işçi ve emekçi kadınların yüreklerini kazanabilir. "Kadın erkek elele" demekle yetinmeyen, kadınların gerçekten eşit hak ve yükümlülüklere sahip mücadele yoldaşları olması için çalışan bir siyaset kazanabilir.

Bolşevik Parti ulusal, cinsel ve sınıfsal baskılara maruz kalan emekçi kadınların kaderini yarın değil, bugünden değiştirmek için mücadele ediyor. Kendi saflarında ve devrimci saflarda erkek egemen anlayışlara, erkek şovenisti tavırlara karşı mücadele ediyor. Kadın arkadaşların, kadın yoldaşların kendi kurtuluş mücadelelerini kendi ellerine almalarını teşvik ediyor:

Bolşevik Parti kadınlara yönelik erkek şiddetini red ve mahkum ediyor. Kadınlara şiddet uygulayanları saflarından uzaklaştırıyor. Devrimci saflarda da bu yaklaşımın yerleşmesi için mücadele ediyor.

Bolşevik Parti, özel bir kadın çalışmasının gerekliliklerini yerine getirmek için kadın komisyonları, çalışma grupları, kadın konferansları, kadın çalışmasından sorumlular vb. örgütsel tedbirler alıyor. Partinin tüm kademelerinde kadınların sayısının arttırılması, kadınların sorumluluklarla donatılması için çalışıyor. KADINLARIN SESSİZ DESTEKÇİ OLMAKTAN ÇIKIP ATILGAN SAVAŞÇILARA DÖNÜŞMESİ İÇİN ÇALIŞIYOR. O tüm imkanlarıyla emekçi kadın kitlelerini kucaklayan Komünist Kadın Hareketinin inşası için çalışıyor. Bu mücadelenin daha da ileri götürülmesi yüreği özgürlük ve sosyalizm için çarpan tüm kadınların aktif desteğine bağlıdır.

Haydi Komünist Kadın Hareketi Saflarında Örgütlenmeye!

Mart 1998 ▲

Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye) Merkezi Kadın Komisyonu

Feminist cepheden...

Geçen sayıda, kadın hareketine ilişkin oportünist cepheden bilgi verip bu bağlamda geçerken küçük burjuva feminist kadın hareketinin durumuna da değinmiş ve bu hareketin 80'li yılların ortalarında kazandığı ivmenin çok gerisine düştüğü tespitini yapmıştık. Bunu biraz daha açmak ve feminist hareketin son yıllardaki gelişmesi hakkında daha somut bilgi vermek istiyoruz.

Seksenli yılların başında gündeme giren feminist kadın hareketi çeşitli kampanyalarıyla ilgi ve tepki çeken bir hareket olageldi. Bu hareket, 1986-1988 yılları arasında özelde "Dayağa Karşı Dayanışma Kampanyası" ile doruk noktasına ulaştı. Fakat daha sonraki yıllarda hızı kesildi. Bu gelişmeye bağlı olarak 8 Mart 1996'da feminist hareketin örgütlenme sorunları yeniden gündeme getirildi.

Örgütlenme sorunu, ilk şekilleniş döneminden itibaren feministlerin en çok tartıştıkları sorunlardan biriydi. 1996 tartışması özde eski pozisyonların yeniden öne sürülmesi, kadın partisi kurmaktan bilinç yükseltme grupları şeklinde örgütlenmeyi onaylayanlara kadar çeşitli eğilimlerdeki kadınların birbirleriyle mesafelerini yeniden ayarlamalarıyla kalmıştır.

Kadın hareketinin hızının kesilmesini ve önemini yitirmesini örgütsüzlükle açıklayanlar, daha sıkı örgütlenme modellerinin aranması gerektiğini vurgularken ve örneğin bir kadın partisi kurmayı ya da ÖDP çatısı altında birleşmeyi önerirken; diğer kesim feminist kadın hareketinin örgütlenmeye ilişkin yaklaşımının esasta "nasıl örgütlenmemeli" noktasından hareket etmesi gerektiğinde diretmişlerdir.

Sonuncular kendilerini esasta mevcut "sol" örgütlenmelerden ayırmaya özen göstermektedirler. Bu bağlamda görüşüne başvurulan Şirin Tekeli sorunu şöyle koyuyor:

*"Örgütlenmenin amacı kadınları özgürleştirmektir; örgütlenme içindeki her kadına yeteneklerini ve becerilerini kullanma, geliştirme olanağı tanınmalıdır. Örgütlenme, kadınlar arasında eşitlik ve dayanışma ilkelerini gözetmelidir. Sınıf kökeni, eğitim düzeyi, meslek vb. kadın örgütlenmesini yönlendirebilecek anlamlı faktörler değildir. Hele bunlara dayalı hiyerarşiler hiç kabul görmemelidir. (...) ama bence feminist kadın hareketinin kendine özgü örgütlenme biçimi, teorisinden kaynaklanır. Bu da, mutlaka dernek vb. formel yapılara dönüşmesi gerekmeyen küçük **grup**'tur" (Pazartesi sayı 12, sayfa 8)*

Birbirleriyle *"kadın dayanışma ağ-*

ları" (network'ler) kurabilen *"bilinç yükseltme örgütlenmesi"* ni savunan ve kadın partisine "hayır!" diyen Şirin Tekeli, yaklaşık bir yıl sonra, Nisan 1997'de *"Türkiye" nin kaderini değiştirme"* iddiasıyla ortaya çıkan Kadın Adayları Destekleme ve Eğitme Derneği'ni (KA-DER) kuranlar içinde yer aldı.

Ancak, gelecek seçimlerde Meclise 55 kadın milletvekili seçtirmeyi hedefleyen KA-DER'e şüpheci ve eleştirel yaklaşım, feminist kadın hareket saflarında da kendini gayet belli ediyor. Tanınmış feministlerden Gülnur Savran ve Nesrin Tura örneğin, *"Kader söylediklerini yapabilir mi?"* başlıklı makalelerinde Kadercilere, kadınları *"apolitik, biyolojik cinsiyetlerinden ibaret bir yığın olarak görmek"* eleştirisini getiriyor ve *"korkarız Ka-der'in en iyi durumda, kadın seçmenin bir tür eğitim işlevini yerine getirmenin ötesinde bir varlık gösterebilmesi zor" (Pazartesi sayı 27, sayfa 11)* diyerek bu oluşumdan ne kadar "umutlu" olduklarını ortaya koyuyorlar. Görüldüğü gibi örgütlenme tartışması şimdilik en iyi durumda pamuk ipliğiyle dokunmuş "dayanışma ağları"nı ortaya çıkarmış durumda.

Örgütlenme tartışması 1997 yılına da kaymış ve *"kampanyalarla örgütlenmek"* yaklaşımına sahip kesim, örgütlenme kampanyası açmayı önermiştir. Bu doğrultuda 8 Mart'ta *"örgütlenme temasını vurgulayan"* bir yürüyüş düzenleme kararı verilmiştir.

"Bugün Türkiye'nin birçok yerinde, kadınların kurtuluşu konusunda mücadele etmek isteyen ama birbirlerinden kopuk, habersiz kadınlar var. Bütün siyasi eğilimler, gruplar, partiler kadınlar adına bir şeyler yapmaya, kadınları örgütlemeye, kadınları örgütlenmelerinin aracı olarak kullanmaya çalışıyorlar. Ama siyasal partilerde, politik gruplarda, sendikalarda derneklerde de kadınlar için gerçekten bir şeyler yapmak isteyen kadınlar var. Onlar da birbirlerinden kopuklar. Artık bu dağınık durumumuza son vermek gerektiğini düşünüyoruz." (Pazartesi sayı 24)

Bunları diyerek yola çıkan kadınların sonuçta örgütleyebildikleri şey, bir 8 Mart mitingi olmuştur. Bu miting çerçevesinde de feminist kadın hareketinin yoğunlaştığı tartışma, *"karmalar"* (kadın erkek karma örgütlerden gelen kadın gruplarına bu adı takıyorlar.) *"erkekleriyle birlikte gelirse ne yaparız"* tartışması olmuştur.

Örgütlenme tartışmasının ötesinde, feminist kadın hareketini uğraştıran sorunlardan bir diğeri de, *"politik islam"* karşısındaki tutum konusu olmuştur. Bu noktada feministlerin önemli bir bölümü, kısaca *"Ne şeriat, ne darbe!"* şiarıyla tanımlanabilecek bir tavır takınmışlardır. Yani bir taraftan kendilerini kemalist-laik kadınlardan ve devletin laiklik anlayışından ayırmak ve diğer taraftan da siyasal islamın tehditlerine karşı kadınların haklarının ve özgürlüklerinin savunulması.

► Feminist kadın hareketini uğraştıran sorunlardan birisi, *"politik islam"* karşısındaki tutumdur. Bu noktada feministlerin önemli bir bölümü, kısaca *"Ne şeriat, ne darbe!"* şiarıyla tanımlanabilecek bir tavır takınmış, bu yönde eylemlilikler gerçekleştirmişlerdir.

Bu tartışma somutta iki noktada yürümektedir: Birincisi *"türban"* sorunu ve ikincisi imam nikâhı/medeni nikâh meselesidir. "Türban" sorununda kamusal alanda da *"örtünme özgürlüğü"* savunulurken, örtünme hakkının savunulmasıyla örtünmeyi savunmanın bir ve aynı şey olmadığı vurgulanmaktadır (Ancak tartışma daha somutlaştığında, örneğin yargıçların örtünme özgürlüğü olsun mu, tartışmasında pozisyonlar çeşitlenmektedir).

Aynı şekilde medeni nikâh mı, imam nikâhı mı sorununda da, imam nikâhının çokkarılılığı onaylaması, boşanma aşamasında kadını miras, velayet vb. haklarından yoksun bırakması açısından kesinlikle reddedilmesi gerektiği noktasında birlik mevcutken; imam nikâhı karşısında medeni nikâhın savunulması ya da savunulmaması noktasında görüşler farklılaşmaktadır.

Kimileri, dini nikâh karşısında resmi nikâhın ilerici konumu olduğunu savunurken, bir diğer kesim doğru bir tavır alarak, imam nikâhı/medeni nikâh ikilemi içine sıkıştırılmış bir tartışmayı reddetmekte ve bunun yerine nikâhlı ya da nikâhsız her türlü birliktelik için kadınların ve çocukların haklarını koruyan hukuksal düzenleme talep etmektedir.

* * *

Feminist cephedeki gelişme ve en önemli tartışma noktaları, görüşümüzce bunlardır. Tartışmalarda, bazı sorunlardaki pozisyonlarda yakınlık olmasına karşın, pratikte ve eylem alanlarında kendisini açıkça gösteren şey, küçük burjuva feminist hareketin kendini devrimci ve komünist gruplardan ayırma özel çabasıdır. Bunda yer yer devrimci örgütlerin erkek şovenisti tavırları da rol oynamaktadır. (Örneğin, 8 Mart mitingine erkeklerin katılmasından rahatsızlıklarını ideolojik, siyasi çerçevede dile getiren feministlere karşı tavır takınılırken ölçü tamamen kaçırılmaktadır:

"Alerjileri var erkeklere, erkeklerle yatak dışında aynı yerlerde görülemezler..." (Emekçi Kadınlar Birliği Bülteni sayı 11)

Esas sorun, erkek egemenliğine haklı tepki temelinde gelişen bir hareket olan feminist hareketin demokratik bir yanının da olduğunun kavranması ve buna sahip çıkılmasıdır. Ancak bu yapıldığında, feminist hareketin etkilediği emekçi kadınları da devrim mücadelesine kazanmak mümkün olur.

Feminist hareketin emekçi kadınlar içindeki etkisinin kırılması doğru bir siyasetle, önemli ölçüde Komünist ve devrimci kadın hareketinin öncü ve kitlesel bir güç olarak kendini kabul ettirmesine bağlıdır.

Ocak 1998 ▲

Proletaryanın tarihi misyonu...

Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye) 6. Kongresi'nin kararlarının açımlamasına, Siyasi Rapor'da yeralan çağımızda proletaryanın "sonuna dek devrimci tek sınıf" olduğu görüşü üzerine yoğunlaşarak devam ediyoruz.

6. Kongremizin onayladığı Siyasi Raporun 18. maddesinde şu tespit yeralmaktadır:

"PROLETARYA, SONUNA DEK DEVRİMCİ TEK SINIFTIR! O, DEVRİMİN ÖNCÜSÜ VE ESAS ÖZNESİDİR!

18- Emperyalizm ve proleter devrimleri çağında, proletarya –bütün ülkelerde– sonuna dek devrimci tek sınıftır. Proletaryanın demokratik devrimde en yakın müttefiki olan köylülük de dahil olmak üzere, kapitalist toplumun bütün diğer "devrimci" (yani objektif olarak devrimden çıkarı olan) sınıfları, kapitalizmin gelişmesiyle dağılmakta, yok olmaya gitmektedir. Oysa proletarya, kapitalizmin ürünü olan, onun gelişmesiyle birlikte gelişen bir sınıftır.

Burjuva ideologlarının proleter devrimin modası geçtiğini ispatlamak için piyasaya sürdükleri «proletaryanın yok olduğu» tezleri safsatadır. Onun bileşiminde emperyalist ülkelerde belirli değişikliklerin olduğu, hizmetlilerin sayısının, doğrudan üreticilere göre arttığı olgudur. Fakat bu, proletaryanın yok olduğu, proleter devrimin gereksiz veya imkansız hale geldiği vb. anlamına gelmiyor.

Geçinmek için işgücünü satmak zorunda olan ve üretim araçları üzerinde özel mülkiyete sahip olmayan tüm emekçileri kapsayan proletarya, çağımızda devrimin öncüsü ve esas öznesidir." (Bolşevik Partizan, sayı 111, sayfa 11-12)

Marx ve Engels'in 150 yıl önce ortaya koyup temellendirdikleri, "proletaryanın sonuna dek devrimci tek sınıf olduğu", "tarihsel bir misyona sahip bulunduğu" tespitinin, içinde bulunduğumuz koşullarda özel bir anlamı vardır. Çünkü içinden geçmekte olduğumuz dönemde, Marksizm-Leninizmin en temel ilkeleri tahrif edilmekte, bu arada proletaryanın öncü ve devrimci rolü de çeşitli "gerekçelerle" yadsınmakta; "dönem ve koşulların değişmesi", "kapitalizmin ulaştığı boyutlar", "teknolojideki gelişme" vs. vs. nedenler ileri sürülerek proletaryanın devrimci rolü inkar edilmektedir.

***

Proletaryanın devrimci rolü nereden kaynaklanmaktadır? Bu sorunun yanıtını öncelikle Marx ve Engels, Komünist Manifesto ve diğer yapıtlarında çözümleyip ortaya koymuşlardır.

Komünist Manifesto'da "Burjuvalar ve Proleterler" bölümünün ilk tümcesinde Marx ve Engels, *"Şimdiye kadarki bütün toplumun tarihi sınıf savaşımları tarihidir"* derler. Bu tespite göre, köleci, feodal ve kapitalist toplumda ezen ve ezilenler, sömüren ve sömürülenler arasında belirli bir kutuplaşma ve mücadele vardır, bu mücadele günümüz kapitalist (emperyalist) toplumunda sürmektedir. Köleci toplumda esas olarak kölelerle köle sahipleri, feodal toplumda esas olarak toprağa sahip soylularla serfler birbirleriyle sürekli karşı karşıya gelmişler; birbirlerine karşı kesintisiz ve açık ya da örtülü bir mücadele yürütmüşlerdir. Bu mücadeleler toplumun devrimci bir yeniden kuruluşuyla ya da çatışan "eski" sınıfların birlikte çökmesi, tarih sahnesine yeni toplumsal güçlerin çıkmasıyla sonuçlanmıştır.

Köleci toplumun yıkıntıları ve köleci devletlerin fethettikleri kabilelerin köy topluluklarının çözülmesi temelinde şekillenen feodal toplumda üretim ilişkilerinin temelini, feodal beylerin belirleyici üretim aracı olan toprak üzerinde, bu toprağı işleyen serfler üzerindeki kısıtlı hakimiyeti oluşturuyordu. Toprak üzerindeki hakimiyeti ve serfler üzerindeki sınırlı da olsa hakimiyetiyle feodal beyler, serfleri sömürerek onların ürettiği artı-ürüne el koyuyorlardı. Bu durum, feodal toplumun esas ekonomik temel yasasını oluşturuyordu.

Feodal beylerle (ve onlarla birlikte egemen konumda bulunan ruhbanlar) köylüler arasındaki sınıf mücadeleleri tüm feodal toplum boyunca sürdü.

Feodalizm, köleci toplumdan farklı olarak, toplumsal işbölümünü ve değişimi geliştirdi, kentler canlandı, yeni kentler oluştu. Ticaret ve zanaatın gelişmesi çeşitli lonca birliklerinin oluşmasına yolaçtı. Süreç içinde feodalizmin dayandığı temellerden birisi olan doğal iktisat parçalanmaya başladı. Bu meta üretiminin gelişmesi sonucu gerçekleşti. Bu gelişimle birlikte köylülükle zanaatkârlık da ayrışmaya başladı. Ticaret sermayesi gelişti ve zanaatın çöküşü başladı. Kapitalist işletmeler ve manifaktür sanayi gelişti.

Sermayenin ilkel birikimi, feodal toplumun bağrında kapitalizmin oluşmasına hizmet etti. Küçük üreticiler sürekli yoksullaşmaya, bunların ellerindeki değerler büyük toprak sahipleri, tüccar ve tefeciler elinde birikmeye başladı. Bununla birlikte köylülerin topraklardan zorla kovulması, sömürge ticareti ve vergiler, köle ticareti... sonucu egemenlerin ellerinde büyük bir zenginlik birikti.

Üretici güçlerdeki bu gelişme üretim ilişkileriyle çelişkili bir durum oluşturdu. Bunun sonucu olarak da köylülerin ayaklanmaları feodal sistemi sarstı, serflik kaldırıldı. Feodalizm yıkıldı. Feodalizmi alaşağı eden mücadelenin başına, bu feodal toplumun bağrından çıkan sermaye sahibi sınıf olan burjuvazi geçti, bu devrimlerden yararlandı ve feodalizmin yıkıntıları üzerinde kendi iktidarını kurdu, kapitalizmi egemen kıldı.

Toprağa dayalı feodal sömürü sisteminin, üretici güçlerin gelişmesi karşısında miyadını doldurması ve burjuva devrimle alaşağı edilmesinden sonra kurulan kapitalist toplum, kendinden önceki sınıflı toplumların tarih sahnesine çıktığında yaptığı gibi, sömürünün biçimini değiştirdi; tarih sahnesine yeni sınıflar, yeni mücadelele biçimleri getirdi. Burjuva-kapita-

list toplumsal sistemin tarih sahnesine çıkması sınıf karşıtlıklarını ortadan kaldırmadı; tersine kapitalist toplumda, bu toplumsal yapıdan önceki sınıflı toplumlardan farklı olarak, sınıf karşıtlıkları daha açık ve basit bir biçimde şekillendi.

Marx ve Engels bu konuda şöyle diyorlar:

"Ne var ki, bizim çağımız, burjuvazinin çağı, sınıf karşıtlıklarını basitleştirmiş olmakla öne çıkmaktadır. Tüm toplum, giderek daha çok iki büyük kampa, doğrudan birbirlerinin karşısına dikilen iki büyük sınıfa bölünüyor: Burjuvazi ve Proletarya." (Marx-Engels, Komünist Partisi Manifestosu, Dönüşüm Yayınları, sayfa 105)

Feodalizmin bağrından burjuva sınıfı ortaya çıkarken diğer yandan kendi karşıtı olan bir başka sınıf, proletarya doğuyordu. Feodalizmin son dönemlerine doğru üretimin modern bir tarzda gerçekleşmeye başlaması, fabrika sisteminin gelişmesi, hemen hemen bütün alanlarda manifaktürün ve zanaatın büyük sanayi tarafından ortadan kaldırılması; eski orta sınıfların özellikle de küçük zanaatçıların yıkıma uğramaları ve yoksulluğa itilmeleri, bir başka deyişle mülksüzleştirilmeleri, bununla birlikte emekçilerin eski konumlarındaki farklılaşma (fabrikaya, sanayiye dayalı üretim içinde yoğunlaşma vb. vb.)... tüm bunlar, proletaryayı doğuruyor ve proletarya toplumsal sistemdeki sınıf karşıtlıklarında egemen sınıfların, yani şehir ve kır burjuvazisinin karşısında tarih sahnesinde yerini alıyordu. Marx ve Engels'in deyişiyle proletarya, tarih sahnesine kapitalizmin mezar kazıcısı olarak çıkıyordu ve her türlü sömürüyü tarihe gömmek bu sınıfın "tarihi misyonu"ydu:

"Burjuva sınıfın varlığının ve egemenliğinin esas koşulu, servetin bireyler elinde birikmesi, sermayenin oluşması ve çoğalmasıdır; sermayenin koşulu ücretli emektir. Ücretli emek, hiç ayrımsız, emekçiler arasındaki rekabete dayanır. Sanayinin, burjuvazinin elde olmayarak teşvik ettiği ilerleyişi, emekçilerin rekabetten ileri gelen yalıtılmışlıklarının yerine, örgütlenmelerinden ileri gelen devrimci birlikteliklerini koyar. Demek ki, modern sanayinin gelişmesi, burjuvazinin ayaklarının altından bizzat ürünleri ona dayanarak ürettiği ve mülk edindiği temeli çeker alır. Herşeyden önce burjuvazinin ürettiği kendi mezar kazıcılarıdır. Kendisinin devrilmesi ve proletaryanın zaferi aynı ölçüde kaçınılmazdır." (age, sayfa 119-120)

Kapitalizmde üretimin toplumsallaşması en üst seviyesine çıktı, üretim araçlarının ve özel mülk ediniminin ve bunun sonuçları çok daha açık ve berrak görüldü. Üretimin toplumsal niteliğiyle, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet arasındaki uyumsuzluk tarihte hiçbir dönemde görülmediği ölçüde ortaya çıktı.

***

Proletarya, kapitalist topluma ait ve onun gelişmesine paralel olarak gelişme gösteren sınıftır. Bu toplumsal sistemde proletarya, burjuvazi açısından sadece işgücü sömürülen birer metadan başka birşey değildir.

"Burjuvazi, yani sermaye, hangi oranda gelişiyorsa, iş buldukları sürece yaşayan ve emekleri sermayeyi arttırdığı sürece iş bulan proletarya da, modern işçi sınıfı da aynı oranda gelişiyor. Kendilerini parça parça satmak zorunda olan bu işçiler, bütün öteki ticaret nesneleri gibi, bir metadırlar ve bunun sonucu olarak, aynı zamanda rekabetin bütün iniş çıkışlarına, pazarın bütün dalgalanmalarına açıktırlar." (age, sayfa 112).

Bu toplumsal sistemde proletarya, *"kendilerine ait hiçbir üretim aracına sahip olmayan, yaşamak için işgüçlerini satmak durumunda bulunan modern ücretli sınıftır"(bkz. age, sayfa 104, Engels'in 1888 İngilizce baskıya önsözü)* ve bu anlamda da "zincirlerinden başka kaybedecek hiçbir şeyi yoktur".

Kapitalist toplumun modern köleleri olan proleterler, eski toplumsal yapıların ezilen ve sömürülen sınıflarından farklılıklar gösterirler.

Yine, kapitalist sistemde egemen sınıf yani burjuvazi, kendinden önceki egemenlerden de farklılık gösterir; "kölesine" yani proletaryaya "köleliği çerçevesinde" bile bir varlık sağlayacak durumda değildir. Marx ve Engels şöyle diyorlar:

"Bugüne kadarki bütün toplumlar, görmüş olduğumuz gibi, ezen ve ezilen sınıfların karşıtlığı üzerine dayandırılmıştır. Ama bir sınıfı ezebilmek için, ona hiç değilse kendi kölece varlığını sürdürebileceği koşulların sağlanması gerekir. Serflik döneminde serf kendisini komün üyeliğine yükseltmiştir, tıpkı küçük burjuvanın, feodal mülkiyetin boyunduruğu altında bir burjuva haline geldiği gibi. Modern emekçi ise, tersine, sanayinin gelişmesiyle yükseleceği yerde gittikçe daha çok kendi sınıfının varlık koşullarının altına düşüyor. İşçi yoksullaşıyor ve yoksullaşma, nüfustan ve servetten daha hızlı gelişiyor. Ve burjuvazinin artık toplumda egemen sınıf olarak kalacak ve kendi varlık koşullarını topluma düzenleyici yasa olarak dayatacak durumda olmadığı burada açıkça ortaya çıkıyor. Egemen olacak durumda değildir, çünkü kölesine köleliği çerçevesinde bir varlık sağlayacak durumda değildir, çünkü kölesini, onun tarafından besleneceği yerde, onu beslemek zorunda kaldığı bir duruma düşürmeden edemiyor. Toplum, bu burjuvazinin egemenliği altında artık yaşayamaz, bir başka deyişle, onun varlığı toplumla artık bağdaşmıyor." (age, sayfa 119)

Konuyla ilgili olarak Engels, kölelerle kıyaslama içinde proleterlerin durumunu şöyle çözümler:

"Köle ancak bir kez satılır, proleter ise kendisini günbegün, saatbesaat satmak zorundadır. Tek bir efendinin mülkü olan bireysel köle, efendisinin çıkarı bunu gerektirdiğinden, ne denli sefil olursa olsun, güvence altına alınmış bir geçime sahiptir; emeği ancak birisi buna gereksinme duyduğu zaman kendisinden satın alınan ve deyim yerindeyse, tüm burjuvalar sınıfının mülkü olan bireysel proleter ise, güvence altına alınmış bir geçime sahip değildir. Bu geçim ancak tüm proleter sınıf için güvence altına alınmıştır. Köle rekabetin dışındadır, proleter ise onun içindedir ve bunun bütün dalgalanmalarından etkilenir. Köle, uygar toplumun bir üyesi olarak değil, bir şey olarak hesap edilir; proleter ise bir kişi olarak, uygar toplumun bir üyesi olarak kabul edilir. Şu halde köle proleterden daha iyi bir geçime sahip olabilir, ama proleter, toplumun gelişmesinin daha yüksek bir aşamasına mensuptur ve kendisi de köleden daha yüksek bir aşamada bulunur. Köle kendisini, bütün özel mülkiyet ilişkileri arasından yalnızca kölelik ilişkisini kaldırmakla özgür kılar ve böylelikle ancak o zaman bizzat bir proleter haline gelir; proleter ise kendisini, ancak genel olarak özel mülkiyeti kaldırmakla özgür kılabilir." ("Komünizmin İlkeleri", Marx-Engels Seçme Yapıtlar-1, Sol Yayınları, Aralık 1976, Ankara, sayfa 101-102)

Engels'in, proletarya ile köle arasında ortaya koyduğu bu farklılıklar, özde serfle proleter arasındaki farklı-

lıklar için de geçerlidir. Sonuçta serf, kendisini, *"şu ya da bu biçimde mülk sahibi sınıfa ve rekabete dahil olarak özgür kılar. Proleter ise kendisini, rekabeti, özel mülkiyeti ve her türlü sınıf ayrımını kaldırarak özgür kılar." (age, sayfa 102)*

Birinci kıyaslamada öne çıkan farklılıklardan birisi olan **kölenin bütün özel mülkiyet ilişkilerinden yalnızca kölelik ilişkisini kaldırmakla** bir proleter haline dönüşmesi ve ancak böylece kendisini özgür kılması sözkonusuyken, proleter için durum çok farklıdır. Proleter ise **genel olarak mülkiyet ilişkisini bütünüyle** ortadan kaldırmak yükümlülüğüne sahiptir. Hiçbir üretim aracına sahip olmaması ve yaşaması için emeğinden başka satacak hiçbir şeyinin olmaması proletaryayı sonuna kadar devrimci tek sınıf kılar. Bu objektif konum proletaryaya, burjuva sömürünün cenderesinden kurtarması için mevcut üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin tüm biçimleriyle ortadan kaldırılması görevini yükler.

Bundan 150 yıl önce Marx ve Engels proletaryanın devrimci rolü konusunda şunları söylüyorlardı:

"Bugün burjuvaziyle karşı karşıya duran bütün sınıflar içinde yalnızca proletarya gerçekten devrimci bir sınıftır. Öteki sınıflar modern sanayi karşısında erirler ve nihayet yok olurlar, proletarya ise onun öz ürünüdür." (Marx-Engels, Komünist Partisi Manifestosu, Dönüşüm Yayınları, sayfa 117)

Kapitalizmin "öz ürünü" olan proletaryanın, gerçek anlamda kurtulabilmesi için özel mülkiyet sisteminin yıkılması ve sömürü sisteminin ortadan kaldırılması şart iken, kapitalist toplumda proletarya dışındaki diğer sınıf ve katmanlar için böyle bir şey sözkonusu değildir. Bu konuda da Marx ve Engels şunları söylerler:

"Orta tabakalar, küçük sanayici, küçük tüccar, zanaatçı, köylü, bütün bunlar, orta tabakalar olarak varlıklarını yokolmaktan kurtarmak için, burjuvaziye karşı savaşım verirler. Bunlar, o halde, devrimci değil, tutucudurlar. Hatta gericidirler, çünkü tarihin tekerleğini gerisin geriye döndürmeye çalışırlar. Devrimci olsalar bile, önlerinde duran proletaryaya geçmek bağlamında böyledirler; o halde, o andaki çıkarlarını değil, gelecekteki çıkarlarını korumakta, proletaryanın bakış açısını edinmek için kendilerininkini terketmektedirler." (age, sayfa 117)

Marx ve Engels, proletaryanın gerçek kurtuluşunun devrimde olduğunu şu sözlerle vurgularlar:

"Egemenliği ele geçirmiş bundan önceki bütün sınıflar, bütün toplumu kendi mülk edinme koşullarına boyun eğdirerek, zaten edinmiş oldukları yaşam konumlarını pekiştirmeye bakmışlardır. Proleterler ise, daha önceki kendi mülk edinme biçimlerini ve böylelikle, daha önceki bütün öteki mülk edinme biçimlerini de ortadan kaldırmadıkça, toplumsal üretici güçleri ele geçiremezler. Kendilerine ait güvence altına alınacak hiçbir şeyleri yoktur; şimdiye kadarki bütün özel güvenceleri ve özel sigortaları yoketmelidirler.

Daha önceki bütün hareketler, azınlık hareketleri, ya da azınlıkların çıkarına olan hareketlerdi. Proleter hareket, büyük çoğunluğun, büyük çoğunluğun çıkarına olan bağımsız hareketidir. Proletarya, bugünkü toplumun en alt tabakası, resmi toplumu oluşturan tabakaların bütün üst yapısı havaya uçurulmadıkça, davranamaz, doğrulamaz." (age, sayfa 118)

Tüm bu tespitlerden ortaya çıkan temel sonuç şudur:

Kapitalizm öncesi toplumlarda ezilen-sömürülen sınıflardan farklı olarak, kapitalizmin öz ürünü olan proletaryanın gerçek anlamda kurtuluşu için mutlaka genel olarak özel mülkiyet sistemini ortadan kaldırmasının gerekliliğidir. Bu olmazsa proletaryanın da gerçek anlamda kurtuluşu gerçekleşemez, proletarya özgürlüğünü kazanamaz. Onun genel olarak sömürü sistemini yıkma görev ve sorumluluğu vardır, özgürlüğü buna bağlıdır. Marx ve Engels'in "gerçekten devrimci tek sınıf" tanımlamasında ifade ettikleri bu gerçekliktir.

***

Proletaryanın tarihi görevi, salt sınıf olarak kendisini kurtarmakla sınırlı değildir. O, özel mülkiyetin tüm biçimlerine son vermekle, tüm insanlığı sömürüden kurtarma görevini de yerine getirecek olan tek sınıftır. Çünkü, her şeyden önce, özel mülkiyet sisteminin ortadan kalkması dünya nüfusunun çok büyük bir bölümünü oluşturan işçi ve emekçilerin kurtuluşunu getirecektir. Özel mülkiyet sistemine son verecek olan proletaryanın bilinçli eylemi bu anlamda büyük çoğunluğun özgürleşmesini sağlayacaktır. Yine proletaryanın bilinçli eylemiyle sınıflı toplumun ortadan kalkması, özel mülkiyet sisteminden kaynaklanan ve tüm insanlığı tehdit eden sonuçların da ortadan kalkması demektir. Günümüzde, emperyalist barbarlığın daha fazla kâr uğruna doğal yaşamın dengelerini altüst etmesi ve insanlığın geleceğini tehlikeye atması ancak ve ancak bu barbarlık sisteminin ortadan kalkmasıyla ortadan kaldırılabilir. Bunu da gerçekleştirecek olan dünya proletaryasının bilinçli, örgütlü mücadelesiyle kazanacağı zaferdir. Bu noktada da proletaryanın misyonu, tüm insanlığı kurtarma misyonudur.

(Proletaryanın kendi kendisini kurtarmasının aynı zamanda tüm insanlığı kurtarması olduğu, olacağı görüşü üzerine Marx'ın "Kutsal Aile" adlı eserinde ortaya koyduğu bir bölümü çerçeve içinde yayınlıyoruz.)

Kapitalizm öncesindeki sınıflı toplumlarda ezilen ve sömürülen sınıfların (köleler ve serfler) insanlığın kurtuluşunu gerçekleştirme görevleri var mıydı, bunu gerçekleştirebilirler miydi, şeklinde bir soru akla gelebilir. Buna vereceğimiz yanıt "Hayır, kapitalizm öncesi sınıflı toplumlarda ezilen-sömürülen sınıflar insanlığın kurtuluşu görevini yerine getiremezlerdi!" olacaktır. Çünkü, yukarıda Engels'den yaptığımız alıntıda da görüleceği üzere, proletarya ile kıyaslama içinde köleliğin durumu çeşitli nedenlerden dolayı (hiçbir şeye sahip olmamalarına rağmen birbirinden kopuk, dağınık ve parçalanmış konumları; örgütsüzlüğü; toplumun gelişme seviyesi, üretim araçlarının gelişme düzeyi, vb. vb.) özel mülkiyeti bütünüyle ortadan kaldırmaya izin vermiyordu. Yine serfler de şu ya da bu oranda üretim araçları üzerinde özel mülkiyete sahiptiler ya da sahip olma olanakları vardı. Bu objektif durumdan dolayı serflik, bir bütün olarak özel mülkiyeti ortadan kaldıramazdı.

Kapitalist toplumda ise, üretimin toplumsallaşmasıyla üretim araçları arasındaki uyumsuzluk, tarihte hiçbir dönemde görülmediği ölçüde ortaya çıkmıştır. Marx ve Engels'in deyimiyle *"çağımız, burjuvazinin çağı, sınıf karşıtlıklarını basitleştirmiş olmakla öne çıkmaktadır."* Ve bu toplumda, proletarya dışında diğer sınıflar (orta tabakalar, küçük sanayici, küçük tüccar, köylülük, vd.) yukarıda belirttiğimiz objektif koşullarından dolayı, "insanlığı kurtarma" tarihi görevini yerine getiremezler.

***

Yazımızın girişinde, proletaryanın

tek devrimci sınıf olduğu görüşüne yönelik çeşitli itirazların olduğunu, Marksizm-Leninizmin diğer ilkesel görüşlerine olduğu gibi bu görüşe de saldırıldığını belirtmiş, çeşitli "gerekçeler" ileri sürülerek proletaryanın devrimci rolünün yadsındığını söylemiştik. Bu görüş sahiplerinin ileri sürdükleri "gerekçelere" de kısaca değinmekte yarar olduğunu düşünüyoruz...

* Proletaryanın devrimci rolünü reddedenlerin bir bölümü, Marx ve Engels'in proletaryanın "zincirlerinden başka kaybedecek hiçbir şeyinin olmadığı" tespitlerine dayanarak, bugün böyle bir durumun olmadığı, Marx ve Engels'in anladığı anlamda bir proletarya sınıfının artık kalmadığı, proletaryanın da artık kaybedecek bazı şeylere sahip olduğu görüşünü ileri sürmektedirler. Onlara göre, bugün başkalarının emeğini sömürme aracı olmayan kimi tüketim mallarına sahip olma durumu, proletaryayı Marx ve Engels'in çözümlediği anlamda "zincirlerinden başka kaybedecek hiçbir şeyi olmayan" sınıf olmaktan çıkarmıştır.

Bu itirazı ileri sürenler, Marx ve Engels'i "çürütmek" adına, onların savundukları görüşleri değil, onları çarpıtarak kendi kafalarında yarattıkları ve Marksizm olarak yutturmaya çalıştıkları görüşlere saldırmaktadırlar.

Yukarıda da çeşitli kereler vurgulandığı üzere, Marx ve Engels'in, gerek Komünist Partisi Manifestosu'nda, gerekse diğer eserlerinde belirttikleri proletarya; başkalarını sömürmeye yarayan **üretim araçları üzerinde bir hakimiyete** sahip değildir. Söylenen şey budur. Bu Marksizm-Leninizmin temel kategorilerinden birisidir.

Burjuva ideologlar ise bu tespiti, başkalarının emeğini sömürme aracı olmayan kimi tüketim mallarına sahip olup olmama anlamında kullanmakta ve "Gördünüz mü, proletaryanın kaybedecek şeyleri de var! Öyleyse Marksizmin bu tespiti geçerliliğini yitirmiştir! vs." demektedirler. Başkalarını sömürme aracı olmayan kimi tüketim mallarına sahip olmakla üretim araçları üzerinde özel mülkiyete sahip olmak arasında büyük bir farkın olduğu, böylesi çarpıtmalarla ortadan kaldırılmak istenmektedir.

Bu bağlamda son dönemdeki tartışmalarda özellikle emperyalist ülkelerdeki duruma atıfta bulunularak, proletaryanın şimdi "hisse senetleri yoluyla işletmelerin-fabrikaların mülkiyetine ortak olma" durumları olduğu ileri sürülmektedir. Veriler, "mülkiyetin yaygınlaştırılması" sloganı altında yapılan büyük gürültülere rağmen, hisse sahibi işçilerin bütün işçiler arasındaki oranlarının hiçbir yerde yüzde 10'u bile geçmediğini; hisse senedi sahibi olanların ise "cüce hissedarlar" olarak gerçekte hiçbir etkinliği olmadığını gösteriyor. Kaldı ki, dünyanın büyük çoğunluğu gelişmiş emperyalist ülkelerde de yaşamıyor. Yani, proletaryanın ortadan kalktığı yönündeki tezi ispat için getirilen bu gerekçe de boştur.

* İkinci temel itiraz, proletaryanın tüm insanlığı kurtarmasına ilişkin görev tespitine yöneliktir.

Bu noktada da itiraz sahiplerinin bir bölümü, insanlığın kurtuluşunu, sınıflarüstü bir sorun olarak görüp gösterme durumundadırlar. Onlara göre, içinde ezen, sömüren sınıfların da yeraldığı tüm insanlığı kurtarma gibi bir görev proletaryanın görevi değildir. Bu görev, sınıflarüstü bir görevdir.

Burjuva ideologlarının ileri sürdüğü bu görüşler kökten yanlıştır. Bu görüş sahipleri, birinci olarak dünya nüfusunun büyük çoğunluğunun işçi ve emekçilerden oluştuğunu gözlerden gizlemeye çalışmaktadırlar. Gerçekte, işçilerin ve emekçilerin dünyada özel mülkiyet sistemini yıkmaları, öncelikle bu büyük çoğunluğun kurtuluşu demektir. İkinci olarak, işçi sınıfı, objektif olarak böyle bir çoğunluğa sahip olmasından dolayı, tüm insanlık adına konuşabilme hak ve yetkisine sahiptir. Bugün çok küçük bir azınlık olan emperyalist burjuvazinin "insanlık adına" yaptığı işleri gözönüne getirdiğimizde, işçi sınıfının böylesi bir hakkı ve yetkiyi kullanmaması, bu hakkı burjuvaziye teslim etmesi düşünülemez.

Diğer yandan, itiraz sahipleri, özel mülkiyet sisteminden kaynaklanan ve tüm insanlığı tehdit eden sonuçları görmemekte, özel mülkiyetin ortadan kaldırılmasının aynı zamanda dünyayı ve tüm insanlığı tehdit eden tehlikelerin de ortadan kaldırılması anlamına geldiğini görmek istememektedirler. Özel mülkiyetin, tüm sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasının devrimci tek sınıf olan proletaryanın bilinçli ve örgütlü eylemiyle gerçekleşeceği, bunun aynı zamanda insanlığın da kurtuluşu olduğu gerçeğini gözlerden gizlemektedirler.

Kimi revizyonistler ise, "insanlığın sınıflarüstü evrensel sorunları"nın olduğundan, bunun için artık sınıf mücadelesine değil, insanlığın ortak çıkarları için ortak mücadele ve işbirliğine gerek olduğundan dem vurmaktadırlar. Bu görüşleriyle revizyonistler, sınıf savaşımının üzerini örtmekte, böylece kapitalist sistemin devamından yana tavır takınmaktadırlar. Evrensel çıkarlar adına, kapitalizmin (emperyalizmin) insanlığı çöküşe götüren barbarlık sistemi olduğu, kurtuluşun sosyalizmle gerçekleşeceği görüşü ayaklar altına alınmaktadır.

* Marx ve Engels'in görüşlerine gelen bir başka itiraz ise, yukarıda yaptığımız bir alıntıda da geçen, "*İşçi yoksullaşıyor ve yoksullaşma, nüfustan ve servetten daha hızlı gelişiyor.*" tespitiyle ilgilidir.

İtiraz sahipleri, bugünkü emperyalist-kapitalist ülkelerin durumundan yola çıkarak bu durumun artık yaşanmadığını söylemektedirler.

İtiraz sahipleri, böyle bir görüşü ileri sürerken, öncelikle emperyalist-kapitalist sistemin dünya çapında egemen bir sistem olduğu gerçeğini gözardı etmektedirler. Emperyalist-kapitalist sistemi kimi emperyalist ülkelerle sınırlı tutarak ve oradaki verileri kıstas alarak dünya çapındaki kapitalist sistemi değerlendirmeye kalkmak en iyi halde dünya gerçekliğine gözleri kapamak demektir. Bugün dünya çapında soruna yaklaşıldığında, "yoksullaşmanın, nüfustan ve servetten daha hızlı geliştiği" açıkça görülecektir. Dünya çapında açlığın ve yoksulluğun ulaştığı boyutlarla yaratılan zenginliğin kıyaslaması yapıldığında, bu durumu çok açık bir biçimde tespit etmek mümkündür. Kaldı ki, en ileri emperyalist ülkelerde bile, nüfusun önemli bir bölümü işsiz, sosyal yardıma muhtaç durumdadır. Çalışan işçilerin çalışma ve yaşama şartları sürekli kötüleşme tehdidi altındadır.

Marksizmin geçerliliğini yitirdiği yönlü görüşler şüphesiz bunlarla sınırlı değil... Burjuvazinin ve revizyonizmin ideologları Marksizmin geçerliliğini yitirdiği üzerine bir dizi noktada ahkam kesmekte, onu sözümona "çürütmektedirler". Ancak çok kısa bir biçimde de olsa yukarıda göstermeye çalıştığımız gibi, itiraz sahiplerinin getirdiği argümanlar, Marksizmin geçerliliğini yitirdiğine kanıt olamıyor. Ama olgular, Marksizmin de 150 yıl öncesinden ortaya koyduğu kapitalist (emperyalist) sistemin varlığının toplumla bağdaşmadığı gerçeğini her defasında kanıtlıyor.

Şubat 1998 ▲

Kutsal aile ya da Eleştirel Eleştirinin Eleştirisi

Karl Marx

(PARÇA)

"Proletarya ve zenginlik bir zıtlıktır. Onlar böylelikle (zıtlığın iki yanı olarak / ÇN) bir bütün oluştururlar. Her ikisi de özel mülkiyet dünyasının görüntüleridir. Burada sözkonusu olan, her ikisinin de zıtlık içindeki belirlenmiş konumudur. Bunların bir bütünün iki yanı olduğunu açıklamak yetmez.

Özel mülkiyet, zenginlik olarak özel mülkiyet, **kendi kendini** ve böylece kendi zıttını, yani proletaryayı, **yaşatmak**, varlığını korumak zorundadır. Kendi içinde tatmin olan özel mülkiyet zıtlığın **pozitif** yönüdür.

Bunun tersine, proletarya da proletarya olarak kendi kendini ve böylelikle onu ortaya çıkaran, proletarya haline getiren kendi zıttını, yani özel mülkiyeti ortadan kaldırmak zorundadır. O, zıtlığın **negatif yönüdür**, onun içindeki kurdudur, çözülen ve kendi kendini çözen özel mülkiyettir.

Mülk sahibi sınıf ve proletarya sınıfı aynı insani yabancılaşmayı yaşamaktadır. Fakat bu sınıflardan birincisi, bu yabancılaşma içinde kendini gayet iyi ve başarılı hissetmekte, yabancılaşmayı **kendi iktidarı** olarak görmektedir ve onun içinde insani varoluş görüntüsüne sahiptir; ikinci sınıf ise, kendisini bu yabancılaşma içinde mahvolmuş hissetmekte, onda kendi iktidarsızlığını ve insani olmayan bir varoluşun gerçekliğini görmektedir. Hegel'in bir söylemini kullanmak istersek, o, rezillik içinde rezilliğe duyulan **öfkedir**. İnsanın doğasıyla, bu doğanın açık, kararlı, kapsamlı bir reddi olan yaşam durumu arasındaki çelişmenin zorunlu olarak sürüklediği bir öfkedir bu.

O halde, bu zıtlık içinde özel mülk sahipleri tutucu (konservativ, konserve eden, var olanı olduğu gibi koruyan / ÇN) proletarya ise yıkıcı (destruktiv / ÇN) taraftır. Bir taraf zıtlığı sürdürme, diğer taraf zıtlığı yoketme eylemi içindedir.

Özel mülkiyet de, aslında ulusal ekonomik hareketi içinde kendi kendini yok olmaya doğru sürüklemektedir; fakat bu ondan bağımsız, bilinçsiz, onun iradesine rağmen ve yalnızca olayın doğası gereği ortaya çıkan bir gelişmedir. Yalnızca kendi zihinsel ve fiziksel yoksulluğunun bilincinde olan yoksulluğun, insanlıktan çıkarılmasının bilincinde olan bu yüzden de insanlıkdışılığın kendisini ortadan kaldırmak zorunda olan proletaryanın, proletarya olarak yaratılması yoluyla olur bu. Proletarya, proletaryayı yaratarak kendi kendisi hakkında kararı kesinleştiren özel mülkiyet hakkındaki kararı uygulamaya koyar. Aynen yabancılar için zenginlik yaratırken, kendisi için yoksulluk yaratan ücretli emeğin kendisi hakkında kesinleştirdiği kararın uygulanmasında olduğu gibi. Proletaryanın zafer kazanması onun varolan toplum içinde mutlak (belirleyici / ÇN) haline gelmesi anlamına gelmez, çünkü o, ancak kendi kendini ve kendi zıttını ortadan kaldırmakla zafer kazanır. O zafer kazandığında, hem proletarya ve hem de onun koşullandıran zıttı, özel mülkiyet yok olmuştur.

Sosyalist yazarlar proletaryaya bu tarihsel rolü yüklediklerinde, onlar bunu hiçbir şekilde eleştirel eleştiricilerin inandığını söylediği gibi, proleterleri **tanrı** olarak gördükleri için yapmıyorlar. Tam tersine. Her türlü insanlıktan soyutlanma, evet hatta insanlık görüntüsünden soyutlanma, gelişmiş proletaryada tamamlanmıştır. Proletaryanın yaşama şartlarında, bugünkü toplumun yaşama şartları en insanlıkdışı yanlarıyla en uç noktasında yoğunlaşmıştır; insan kendini insanlıkdışı şartlar içinde kaybetmekle kalmamış, fakat aynı zamanda bu kaybetmenin teorik bilincine varacak yere de gelmiştir; bunun da ötesinde artık hiçbir güzel lafla üstü örtülemeyecek, mutlak SEFALET onu bu insanlıkdışılığa öfkeye zorlamaktadır, pratik hareket ZORUNLULUK haline gelmektedir; işte bu yüzden proletarya kendi kendini kurtarmaya muktedir ve mecburdur. Fakat o, kendi yaşam şartlarını ortadan kaldırmaksızın kendi kendini kurtaramaz. O, bugünkü toplumun, en açık olarak kendi durumunda ifadesini bulan BÜTÜN insanlıkdışı şartlarını ortadan kaldırmaksızın, kendi yaşam şartlarını ortadan kaldıramaz. O, boş yere geçmiyor zorlu ve fakat çelikleştiren emek okulundan! Burada sözkonusu olan, tek tek proleterlerin, ya da hatta bir bütün olarak proletaryanın anda hedef olarak ne **düşündüğü** değildir. Sözkonusu olan, onun **varlığının ne olduğu** ve bu **varlığına** uygun olarak tarihsel açıdan neyi yapmak zorunda olduğudur. Onun hedefi ve tarihsel eylemi bugünkü burjuva toplumunun tüm örgütlenmesi içinde, onun yaşama şartları tarafından gözle görülür ve geri döndürülemez bir biçimde belirlenmiştir."

(Kutsal Aile ya da Eleştirel Eleştirinin Eleştirisi, Marx-Engels, 1845, Marx-Engels Eserler cilt 2, Almanca, Dietz Verlag, 1972, sayfa 37-38'den Türkçe'ye çevirerek aktaran H. Yeşil, "Bolşevik Parti İnşa Öğretisi Üzerine", Dönüşüm Yayınları, sayfa 15-16)

Mücadelede başarı için sağlam bir özgüven ve inisiyatif gerek!

6. Kongremiz kadro siyaseti bağlamında kadın üye ve kadroların durumunu da tartıştı ve *"kadın üyelerin ilerletilmesi, kadro haline getirilmesi, yeni kadın kadroların kazanılmasını"* en önemli görevlerden biri olarak partinin önüne koydu...

Kadın arkadaşların gelişmesinin önündeki engeller bağlamında, bir yanda erkek şovenizminin her türlü görüntüsüne karşı mücadele, diğer taraftan da kadın arkadaşlarda birçok durumda kendini gösteren pasifliğin aşılması, mücadele görevleri olarak tespit edildi.

Öncelikle, kadın yoldaşların gelişmelerinin önündeki sübjektif engel, pasiflik ve ınisiyatifsizliktir. Bunun geri planında yatan sorunsa, **özgüven eksikliği**dir.

Bu yazımızda, sorunun kaynağının ne olduğunu ve aşmak için her yoldaşın ve kolektifin neler yapabileceğini irdelemeye çalışacağız. Yazımızda kadın yoldaşların özgüven sorunu üzerine yoğunlaşacağız. Ancak, buna rağmen bu yazı, salt kadın yoldaşları ilgilendiren, onlara yönelik bir yazı olarak değerlendirilmemelidir.

Kadın yoldaşlarda olduğu şekilde bariz bir şekilde ortaya çıkmasa da, yer yer erkek yoldaşlar bağlamında da karşılaşılan bir sorundur. Özellikle gençler bağlamında da bu sorun önemli bir sorun olarak kendini dayatmaktadır. Kadın ve erkek yoldaşlara, genç yoldaşlara yardımcı olabilmek için, onları teşvik edebilmek için sorunun ne olduğunu bilince çıkarmak gerekir. Yazı buna da cevap vermeyi amaçlamaktadır.

Neden kadın yoldaşlar özgüven sorunuyla daha sık karşılaşmaktadırlar?

Parti çalışmasının çeşitli alanlarında sık sık karşılaştığımız sorunlardan biri, kadın yoldaşların bir yandan bir şeyler (ya da çok şeyler) yapmak istediklerini, ama bir türlü yapamadıklarını (ya da çok zorlandıklarını) ifade etmeleridir.

Örneğin bir kitle toplantısı yapılacak. Toplantının hazırlık sürecinde kadın arkadaşlar da ilgili belgeleri vb. okuyor, sorunu kendi kafalarında ya da kolektiflerinde birlikte tartışıyorlar. Ancak toplantı günü gelip çattığında, daha önce sorun üzerine fikir yürütmüş olmalarına rağmen, çoğunlukla konuşan erkek yoldaşların sorunları daha iyi koyduğuna, kendilerinin söyleyecek bir şeyleri olmadığına karar veriyor ve susuyorlar. Birbiri ardına söz alan erkek yoldaşlar görüşlerini ifade ettiklerinde, belki çokça aynı şeyi ben de düşünmüştüm diye içlerinden geçiriyorlar.

Bir başka örnek: Kadınların konuşmayı pek sevdikleri genel bir kanıdır toplumda. Bunun çoğunlukla olumsuz bir şekilde kadınlara karşı kullanıldığını bir kenara bırakırsak, kadınların yaşadıklarını ve gördüklerini aktarmaya ve duygularını anlatmaya erkeklere göre daha eğilimli olduklarını söyleyebiliriz. Siyasi çalışma açısından yaklaştığımızda, kadın yoldaşların katıldıkları eylemler hakkındaki değerlendirmelerini aktarmakta hiç zorluk çekmeyecekleri sonucuna varabiliriz. Pratikte ama olan bu değildir.

Sorun, özel ilişki çerçevesinden çıkarılıp siyasi çalışma çerçevesine oturtulduğunda, kadın yoldaşların sözlü ve yazılı rapor vermede zorlandıklarını görüyoruz. Bu, sürekli çalıştıkları kolektiflerde daha az, ancak yakından tanımadıkları organlar, üst organlar sözkonusu olduğunda daha fazla zorlanma şeklinde olmaktadır. Hele hele yazılı rapor vermek, birçok kadın yoldaşa çok zor gelmektedir. Onlar yaşadıklarını, gördüklerini kağıda dök dendiğinde büyük bir tutukluk yaşamaktadırlar.

Kadın arkadaşların, yoldaşların bir bölümünün her zaman yeterli bir okul eğitimi almadığı vb. açıktır. Ancak sorunu salt yetersiz eğitimle açıklamak mümkün değildir. Erkek yoldaşlarla aynı eğitim seviyesinde olan, hatta onlardan ilerde olanlarda da bu sorunun çok daha yoğun yaşanması, sorunun bir özgüven sorunu olduğunu göstermektedir.

Kendi yetenekleri hakkında şüphe ve korku; çoğu kadını içten içe kemiren şey işte budur. Başkaları ya da bizzat kendimiz ne zaman biraz "yüksek" talepte bulunsak, hemen zekamızdan, yeteneklerimizden ve becerilerimizden şüphe etmeye başlıyoruz. Kendi becerilerimizi ciddiye almak, bunları tam geliştirmenin mümkün olduğunu düşünmek dahi bize zor geliyor. Biz sürekli kendimizi olduğumuzdan daha "kötü" görmeye ve göstermeye programlanmışız gibiyiz! Hayatımızda birsürü şey başarmış olsak da, ikili-üçlü yük taşımak zorunda olduğumuzu söyleyip dursak da, bu huyumuzdan vazgeçemiyoruz bir türlü.

Kadınların özgüveninin erkeklere göre daha eksik olmasının kaynağı, tamamen toplumsaldır. Kadınlar kendi yeteneklerini değerlendirmeyi toplumdan ve topluma bağlı olarak öğrenmektedirler. Toplumsal olarak bakıldığında, kadınlar kendi gücüne, yeteneklerine, zekalarına güvenmemektedirler, çünkü toplum onlara güvenmemektedir. Dolayısıyla kadınların özgüveni ve gücü, içinde yaşadıkları toplumdaki konumlarına göre yüksek ya da eksiktir. Kadınlar toplumsal önyargıları neredeyse anne sütüyle birlikte emip içselleştirmektedirler.

Özgüven sorununun temelinde hep şu basit şema vardır:

1. Kadınlar pek bir şey beceremez.
2. Ben de kadın olduğuma göre, ben de pek bir şey beceremem.
3. Öyleyse, kendimi boşu boşuna yormayım. Aza kanaat en iyisidir.

Bu, tabii ki son derece basitleştirilmiş bir şema. Siyasi mücadeleye katılan kadın arkadaşlar çoktan bu evreyi aşmış durumdalar. Ancak yine de, ne zaman bir özgüven sorunu olduğunu tespit etsek, arkaplanda yatanın bu olduğunu görebiliriz.

Kız ve erkek çocukların daha küçük yaşlardan itibaren kendilerine biçilen toplumsal rollere uygun biçimde eğitildiğini bilince çıkardığımızda kadınların bebeklik çağlarından itibaren bilinçli bir şekilde engellendiğini, bastırıldığını görürüz. Kız çocukları çevrelerini tanıma yönünde ilk adımları attıklarından itibaren, kendi güclerini ve becerilerini tartmaya, denemeye çalıştıkları andan itibaren **engellenmeye** başlanır. Bu engelleme "koruma" adı altında yürür.

Erkek çocuklar tırmanıp koşarken, boğuşur güreşirken, düşmeyi ve kalkmayı öğrenirken ve bu yönde teşvik edilirken; kız çocuklar "aman dikkat" ve "yapma" uyarılarını toplamaya başlarlar. Onlardan beklenen "kız gibi" olmalarıdır, "hanım hanımcık, sevimli, temiz ve çaresiz"!

Böyle bir eğitimin kadınların kendilerine güvenlerini teşvik etmediği, onları çekingenlik ve pasifliğe sürüklediği açıktır. Kadınlara öğretilen, cesaret ve özgüven değil, bağımlılık ve çaresizliktir. Kızların bağımsızlık, başına buyruk olma, dediğini yapma/yaptırma, mücadeleci olma, azim gibi özellikleri edinmesi genelde desteklenmediği gibi, şiddetle reddedilir. Genç kızlardan öğrenmeleri istenen özellikler pasiflik, fedakarlık, şefkatlilik, kanaatkarlık, ince ruhluluk, sevimliliktir.

Demek ki, genel olarak baktığımızda, daha çıkış noktasında erkek yoldaşlarla kadın yoldaşlar arasında bir eşitsizlik sözkonusudur. Tüm bu eşitsizliğe rağmen ve tum olumsuz etkilere rağmen kadın yoldaşlar mücadeleye atılıyor ve sorumlu görevler alıyorlarsa, bu onların özgüven ve azim konusundaki büyük gayretlerini göstermektedir. Bu bilinçte tutulmalı ve yine "yapamam" korkusu kendini başgösterdiğinde kadın yoldaşlara cesaret kaynağı olarak sunulmalıdır.

"Yapamam" korkusu, öğrenmeyi son derece olumsuz etkilemektedir. Bu korku kadınlara adeta zorla aşılanmıştır. Zamanında kadınların girmesi istenilmeyen alanlar için kullanılan "yapma!" emrini öyle içselleştirmişiz ki, artık bize "yapma!" demelerine gerek kalmadan, hatta tüm teşviklere rağmen "yapamam" deyip çıkıveriyoruz işin içinden. Ya da bir görevi üstlendiğimizde, "ya yapamazsam" korkusuyla ecel terleri döküyoruz her seferinde. Kendini hata yapmaktan korkma şeklinde gösteren bu korkudur işte inisiyatifsizliğe sürükleyen bizi.

İnisiyatif sahibi olmak demek, herhangi bir düşünceyi pratiğe geçirmek için girişimde bulunmak, bunun için yapılması gereken, yapılması mümkün her şeyi yapmaya çalışmak demektir. Başkasının gelip yapmasını beklememek, bizzat hemen işe koyulmak demektir.

Bu, ilk başta düşüncenin pratiğe geçirilmeye değer ve doğru olduğuna dair güveni ve bilinci gerektirir. İkincisi, bizzat girişimde bulunacak kişinin kendi gücüne güvenini gerektirir. Bu güven, önümüze çıkan ilk engelde sarsılmayacak sağlamlıkta olduğunda hedefe doğru ilerlememiz de mümkün olacaktır. Böylelikle aştığımız her engel, özgüvenimizi pekiştirecek ve olası yeni engeller bağlamında bizi hazırlayacaktır.

Kadın arkadaşlar için "tıpik" diyebileceğimiz bir başka yaklaşım, kendi yeteneklerini, kendi yaptıklarını yeterince değerli görmeme eğilimidir. Bu da özgüven sorunuyla doğrudan bağıntılıdır. Baştaki basit şemaya geri dönecek olursak, özde bu kendinin "büyük işler" başaramayacağından emin olan birinin, çaba gösterip bir şeyler başardığında, bu sefer de "ben yapabildiysem, o zaman o kadar da değerli/önemli değilmiş" demesine varmaktadır. Bu, yaptığı işin değerini görmemek, değerini tam vermemek alçakgönüllülük değil, oldukça zararlıdır.

Kendi yeteneklerimiz ve zaafları-

mız hakkında mümkün olduğunca objektif bir değerlendirmeye sahip olmamız, gelişmemiz açısından son derece önemlidir. Kadın yoldaşlar bağlamında buna dikkat edilmeli, onların yanlış "alçakgönüllülüğü"ne izin verilmemelidır.

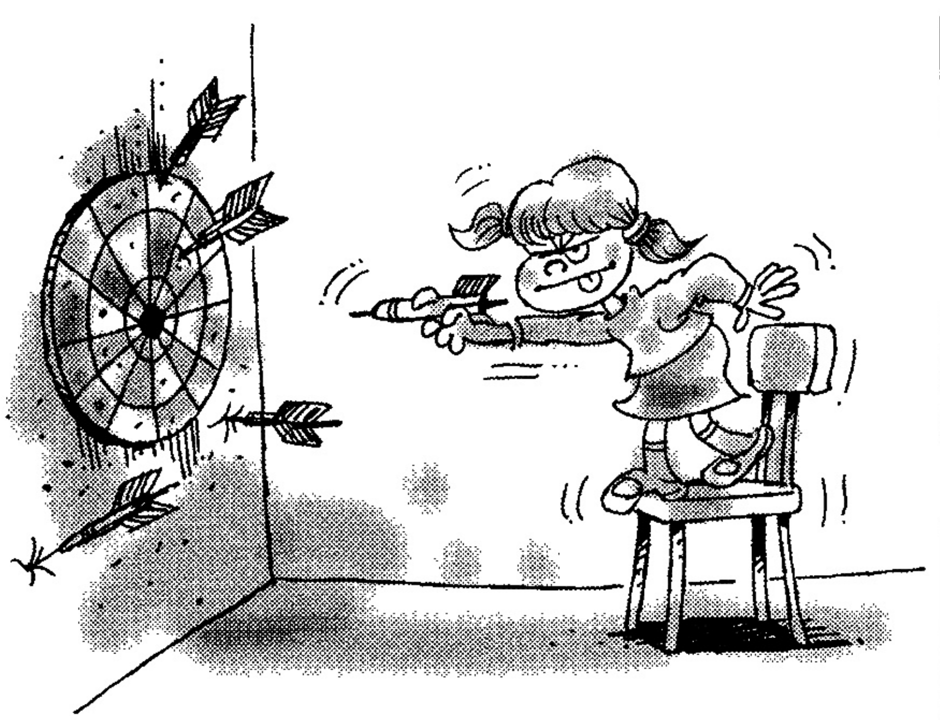
Kendilerini değerlendirirken genelde kadınların esasta olumsuz yönlerini, erkeklerin ise olumlu yönlerini öne çıkardıkları sabittir. Yine her türlü yanlışlıktan, eksiklikten sürekli kendini sorumlu tutmak; zaafları kendi, olumlulukları başkasının hanesine yazmak; ya da "şansa" şükretmek kadınlarda kendisini gösteren bir özelliktir.

Öyle ki, kendini yanlış değerlendiriyorsun, bak sen şunu şunu başardın, bunu da yapabilirsin dendiğinde, birçok durumda kadın arkadaşlar aslında sayılan başarılarda kendi paylarının çok az, başkalarının, şansın vb. büyük olduğuna bizi inandırmak için her şeyi deniyorlar. Bu yaklaşımın son derece zararlı olduğu açıktır. Büyük burunluluk, böbürlenmek ne kadar zararlıysa, yanlış alçak gönüllülük de en az o kadar zararlıdır.

Kadın arkadaşlar, özellikle her yeni görev başında "ya yapamazsam" korkusu dürtmeye başladığında, şimdiye kadar başardıkları olumlu işleri gözönüne getirmelidirler. Yanlışlar ve zaaflar mutlaka tespit edilmeli ve aşılması için çaba gösterilmelidir. Ancak yanlışlar ve zaaflar bizi geri atmamalı, gelişmemizin önünde duvar gibi yükselmemelidir.

Hata yapmaktan kaynaklanan korkuyu yenmeliyiz. Bu korkuyu yenmemiz demek, hatalardan öğrenmek dediğimiz şeyi gerçekten kavramak demektir. Hata yapmaktan korku bizi pasifleştirir. Bu korkuyu yenmek mümkündür. Bunun ilk adımı, yapacağımız hatanın sonuçlarının ne olacağını bilince çıkarmaktır. Hata yaparsak ne olur? Bu soruyu sormalıyız kendimize. Ancak bu şekilde olası yanlışların vereceği zararları sınırlamayı ve attığımız adımların sonuçlarını, sorumluluğunu taşımayı öğrenebiliriz.

Özgüven eksikliğinin kendini gösterdiği bir başka alan eleştiri karşısındaki tavırdır. Bu bağlamda da "eleştirileri göğüslemek" noktasında bir dizi kadın arkadaş zorlanmaktadır. "Eleştiriyi göğüslemek"ten anladığımız şey, gelen her eleştiri karşısında makul davranmayı bilmektir. Eleştiriyi dinlemek, haklı bir yan olup olmadığını tartmak, haklıysa kabul, haksızsa reddetme hakkımızı kullanmayı bilmektir.

Gayet açık ve basit gibi görünse de, pratikte, özelde kadın arkadaşlar bu noktada büyük zorluklar çekmektedirler. Bazen ufacık bir eleştiri bizi sarsabilmekte, büyük gayretlerle inşa ettiğimiz özgüvenimizi neredeyse iskambil kulesi gibi yıkılacak duruma getirebilmektedir. Bunun da ne kadar zararlı olduğu açıktır. Eleştiler karşısında ezilip, kahrolmak sorunu çözmeye kesinlikle hizmet etmez, olsa olsa hata yapmaktan korkunun daha da artmasına hizmet eder.

Bu noktada her şeyin "kişisel başarı" ya da "başarısızlık"la ölçülemeyeceğini de bilince çıkarmak gereklidir. Bazen biz, elimizden gelen her şeyi yapmamıza rağmen, işler "başarılı" yürümeyebilir. Bu, bizim yetersizliğimizi değil, olsa olsa başlangıçtaki değerlendirmenin sübjektifliğini gösterir. Ancak belirli bir rizki göze almayı bildiğimizde kendimize bir şans tanıyacağımızı daima gözönünde tutmalı, bu yaklaşımı edinmeyi öğrenmeliyiz.

* * *

Toparlayacak olursak, kadın yoldaşlarda kendisini gösteren özgüven ve inisiyatif eksikliği erkek egemenliğiyle doğrudan bağıntılıdır. Fakat bu değişmez değildir, devrimci ve konünist hareket içinde yerlerini alan kadın komünistler ve devrimciler bunu yüzlerce kez kanıtlamıştır.

Her alanda olduğu gibi, bu noktada da herhangi bir şeyi değiştirmek için, önce onun ne olduğunu doğru tespit etmek ve bilince çıkarmak gerekir. Bundan sonra yapılması gereken, hedefler belirlemek ve hedefe doğru azimle yol almaktır.

Kadın arkadaşlar, yoldaşlar bu noktada "büyük", "çözülmesi güç" problemlerle karşı karşıya ve yapayalnız değildirler. Onlar kendilerini teşvik etmeye hazır olduğunu açıklayan bir kolektifin parçasıdırlar. Bu kolektifin parçası olarak diğer kadın ve erkek yoldaşlarından yardım ve destek talep etmelidirler.

Bunun için de ama önce şu kahrolası "kanaatkarlıktan" vazgeçmek, talepkar olmak gereklidir. Bütün bunlar öğrenilebilir. Yeter ki biz isteyelim ve istemekle kalmayıp bir yerden işe koyulalım. Öyleyse hemen başlayalım!

Erkek yoldaşlar da bu bağlamda kendilerine özel bir sorumluluk düştüğünün bilincinde olmalıdırlar. Kadın yoldaşlardaki özgüven eksikliğinin nereden kaynaklandığını bilince çıkarmak onlar açısından da çok önemlidir. Her şeyden önce, bunun tek tek kadın arkadaşların kişisel yetmezliği sorunu değil, toplumsal sorun olduğunun kavranması gereklidir.

Özgüven eksikliği kadınlara öğretilmiş, erkek egemenliğinin yararına öğretilmiş bir şeydir. Kendi gücüne güvenmeme, kadınların erkeklere tabi olması ve toplumsal yaşamın büyük alanlarının tartışmasız olarak erkeklere bırakılması için öğretilmiştir.

Ortak çabamızın bu durumun değişmesi için mücadele olduğunu kavramak gereklidir. Kadın yoldaşların ilk öğrenmeleri gereken şeyin talepkarlık olduğunu söyledik. Erkek yoldaşlardan özelde talebimiz, bu noktada destek, destek ve yine destektir!

12 Şubat 1998▲

Hindistan Komünist Partisi (Marksist-Leninist) Kızıl Bayrak'ın

"ULUSLARARASI GELİŞMELER VE MARKSİST-LENİNİST GÜÇLERİN GÖREVLERİ ÜZERİNE"

başlıklı belgesi hakkında...

HKP/ML'nin Nisan 1997'de yapılan Dördüncü Tüm Hindistan Konferansı'nda kabul edilen *"Uluslararası gelişmeler ve marksist-leninist güçlerin görevleri"* başlıklı belgenin çevirisini üç bölüm halinde Bolşevik Partizan'ın 113, 114 ve 115. sayılarında yayınladık. Burada, şimdi bu belge hakkında kısaca görüşlerimizi sunacağız...

Sunuş'la ilgili:

HKP/ML Kızıl Bayrak Merkezı Reorganizasyon Komitesi, 15 Mayıs 1997 tarihli sunuş yazısında bu belgenin, *"uluslararası komünist hareketin deneyiminin değerlendirilmesi için bir yönelimi ve Komünist Enternasyonal'in yeniden örgütlenmesi için önerileri ortaya koyan"* bir belge olduğunu vurgulamaktadır.

HKP/ML'nin bu belgeyle uluslararası alanda yürüyen tartışmalara müdahale etmesi gayet olumlu ve sevindiricidir. Belgede de tespit edildiği gibi, objektif durum, *"proleter devrimci güçlerin ilerlemesi için gittikçe daha elverişli hale gelmesine"* rağmen, sübjektif etken zayıftır. Dünya komünist hareketinin birliğinin sağlam marksist-leninist temeller üzerinde yeniden inşası en önemli görevlerden biridir.

Bu birlik, bu birliği oluşturacak güçlerin görüşlerini açıkça ortaya koymaları ve bu görüşler üzerinde yoldaşça tartışmaları sonucu ortaya çıkacak uluslararası komünist hareketinin ortak platformu üzerinde yükselecektir. Şimdi HKP/ML ortaya koyduğu belgeyle tartışmayı derinleştirmenin yolunu açmıştır. Bizim bu konuda koyduğumuz belgeler gibi, HKP/ML'nin görüş ve önerileri üzerine de yürütülecek tartışmaların, dünya komünist hareketinin ortak platformunun yaratılmasına hizmet edeceği kesindir. Biz bu bilinçle, bu belgeyi sevinçle karşılıyoruz.

HKP/ML Kızıl Bayrak Merkezi Reorganizasyon Komitesi'nin sunuş yazısında, belgenin çıkış noktaları, temel görüşleri özetlenirken, bir noktaya dikkat çekilmesi bize çok önemli görülmektedir. O da, uluslararası alanda başçelişme tespitiyle ilgili düzeltmedir. HKP/ML Merkezi Reorganizasyon Komıtesi, çok haklı olarak, uluslararası alandaki temel çelişmelerden *"herhangi birini silmek, ya da sübjektif bir şekilde tüm diğerlerinin yerine sadece birini geçirmek,. ciddi sapmalara yol açacaktır"* tespitini yapmaktadır.

HKP/ML, aynı bizim gibi, 1960'lı yılların sonunda savunulduğu biçimiyle Mao Zedung Düşüncesi temelinde kurulmuş olan, o gelenekten gelen bir partidir. Onun Mao Zedung Düşüncesi'nde savunulan yanlış "uluslararası alanda baş çelişme" anlayışından kopması, bu konuda yaptığı düzeltme gayet önemlidir. Şu anda, uluslararası alanda bu gelenekten gelen ve hâlâ devrimci saflarda kalan partiler içinde bu yanlıştan kopan az sayıdaki örneklerden biridir HKP/ML.

Sunuş'ta, bu belgenin takındığı temel tavır, *"Komintern'in pozisyonları ve ÇKP'nin Büyük Polemik'in parçası olarak koyduğu genel çizgi temelinde, onların devamı olarak ve somut durumun somut tahlili temelinde uluslararası komünist hareketin yeniden örgütlenme gerekliliği"* olarak konmaktadır. Biz bu genel tavırla hemfikiriz.

Ancak, HKP/ML'nin Büyük Polemik'i, onun içinde ortaya konan genel çizgiyi, olduğundan iyi değerlendirdiğini, Büyük Polemik'te yapılan hataların ağırlığını ve derinliğini tam olarak görmediğini düşünüyoruz. Biz bu yüzden Büyük Polemik'in genel çizgisinin de çıkış noktası alınması gerektiğini söylerken, her zaman, bu çizginin önemli hatalarından, sapmalarından da mutlaka kopmak gerektiğinin vurgulanması ihtiyacını duyuyoruz.

Sunuşta iki tespit bize sorunlu ve yanlış görünüyor:

Birincisi, dünya komünist hareketi içinde, İkinci Dünya Şavaşı sonrasında egemen hale gelen modern revizyonizmin kaynağı olarak *"somut durumun somut tahlilinde sosyalist güçlerin yanılıp proleter devrimci rotadan ayrılması"* tespit edilmektedir. Modern revizyonizm, bizce *"somut durumun somut tahlilinde yanılma"* sonucu ortaya çıkmadı. Modern revizyonizm, tam da somut durumun somut tahlili adına, Marksizm-Leninizm'in emperyalizm çağına ilişkin bir dizi ilkesinin revize edilmesiyle ortaya çıktı. Kaynak, somut durumun somut tahlilinde yanılma değil, Marksizm-Leninizm'ın geçerli ilkelerinin

rafa kaldırılmasıdır.

İkincisi, revizyonizmle sekterizmin, marksist-leninistlerin karşısına sanki hemen hemen eşit derecede tehlikeli düşmanlarmış gibi konmasıdır. Kuşkusuz marksist-leninist güçler, revizyonizme olduğu gibi, sekterizme karşı da mücadele etmek görevine sahiptirler. Ancak bu iki sapmaya karşı mücadele görevi tespit edilirken, **bugün** somut durumda esas tehlikenin revizyonizm olduğunun ortaya konması unutulmamalıdır. Bunun yapılmadığı yerde, bu iki sapmanın da eşit derecede tehlikeli olduğu bilinci verilmiş olur. Bu, bugünün gerçeği çelişen bir tespittir ve sonuçta revizyonizme karşı mücadeleyi zayıflatır.

Kaldı ki, sekterizmin içeriği konusunda da konuşulmak zorundadır. Modern revizyonistler açısından sekterizm, Marksizm-Leninizm'in ilkelerine sarılmaktır örneğin! Onların Büyük Polemik döneminde marksist-leninist güçlere getirdiği temel suçlama "dogmatiklik" ve "sekterlik" suçlamasıdır. İlkelerin rafa kaldırılmasını, çarptılmasını hep *"somutun somut tahlili"*, *"Marksizm-Leninizm'in güncelleştirilmesi"*, *"Marksızm-Leninizm'in ilerletilmesi"* vb. adına yapmışlardır.

Bunlar da bilindiğinde, revizyonizme karşı mücadeleyle sekterizme karşı mücadelenin aynı ağırlıkta ele alınması bize yanlış görünmektedir. Biz, HKP/ML'nin aşması gereken hataların, ağırlıklı aynı bizim hatalarımız gibi geçmişteki kimi sol hatalar olmasının ve onların bu hataları sekter hatalar olarak değerlendirmesinin bu tespitin yapılmasında rol oynamış olabileceğini düşünüyoruz.

Uluslararası Durum ve Emperyalizmin Şiddetlenen Genel Krizi başlıklı bölümler hakkında:

Kriz bağlamında bizce iki şey birbirinden ayrılmalıdır: Birincisi, emperyalizmin genel krizidir. Emperyalizm, *"asalak, can çekişen kapitalizmdir"*. Emperyalizm, kapitalizmin yükselen bir çizgide gelişmeden, alçalan bir çizgide gelişmeye döndüğü, genel kriz içine girdiği kapitalizmdir.

Birinci Dünya Savaşı sonrasında Ekim Devrimi'nin zaferi, emperyalizmin onulmaz bir biçimde **genel kriz** içine girdiğinin kanıtı olmuştur. Emperyalızm bu genel krizi aşamaz. Genel kriz, emperyalist sistemi çöküşe götürecektir.

İkincisi; kapitalizmin devrevi krizleridir. Bu devrevi krizler emperyalizm çağında da sürmekte, belli aralıklarla aşırı üretim krizleri ortaya çıkmakta, bunlar üretici güçlerin bir bölümünün yok edilmesi, tekniğin yenilenmesi vb. ile bir dahaki krize dek aşılmaktadır.

Belgede, bu iki tip kriz arasında net bir ayrım yapılmamaktadır. Bunun sonucunda da *"tüm emperyalist ülkeler en uzun ve şiddetlenen genel krizin pençesindeler"* vb. tespitler yapılmaktadır. Halbuki emperyalizmin genel krizinin uzunu kısası yoktur. O, çökene dek genel kriz içinde yaşayacaktır.

Bölümün sonunda yapılan, *"Bu emperyalist politikalara karşı Latin Amerika ülkelerinde ve kapitalist emperyalist ülkeler de dahil dünyanın her yerinde muazzam halk mücadeleleri ortaya çıkıyor"* tespiti, böyle bir belge açısından doğru olmayan, abartılı bir tespit.

İçinde bulunduğumuz dönemde emperyalist politikalara karşı halk mücadelelerinin boyutları ne yazık ki "muazzam" sözcüğüyle ifade edilecek kadar değil. Burada üzerinde konuştuğumuz belge, bir ajitasyon bildirisi vb. değil, programatik bir belgedir. Böyle bir belgede kuşkusuz halkların mücadelelerine vurgu yapılmalıdır. Fakat durum, olduğu gibi konarak abartılmadan.

Sömürgecilikten Yeni Sömürgeciliğe başlıklı bölüm hakkında:

Bu bölümde söylenenlerle ilgili olarak belirtmek istediğimiz tek şey, ÇKP'nin Büyük Polemik belgelerine yapılan sınırlamasız olumlu atıftır.

Belgede "yeni sömürgecilik" hakkındaki anlayışın *"temel özelliklerinin ÇKP tarafından Büyük Polemik belgelerinde özetlendiği"* tespiti yapılmaktadır. Bu tespit, ÇKP'nin de Büyük Polemik belgelerinde yer yer bu konuda da kimi hatalı görüşler savunduğu tespitiyle birlikte yapılmazsa, tek yanlı ve yanlış olur.

Polemiğin en temel belgesi olan "Genel Hat Hakkında Teklif"in 9. noktasında, yeni sömürge ülkelerin durumu üzerine tespitler yapılır. Doğru bir dizi tespit yanında, *"Siyasi bağımsızlıklarını yeni kazanmış milliyetçi ülkeler"*den de söz edilir. Bu ülkelerin önüne konan görev. *"siyasi bağımsızlıklarını sağlamlaştırmak, emperyalizmin ve yerli gericiliğin güçlerini yoketmek, tarım (toprak) reformunu ve öteki toplumsal reformları gerçekleştirmek, milli ekonomiyi ve kültürü geliştirmek gibi çetin görevler"*dir.

Ek olarak şu tespit de yapılır:

"Eski sömürgecilerin kendi çıkarlarını korumak için benimsedikleri yeni sömürgeci siyasetlere, özellikle de Amerikan emperyalizminin yeni sömürgeciliğine karşı uyanık davranmak ve mücadele etmek, bu ülkeler için canalıcı ve güncel bir önem taşır."

Bu ülkelerin egemen burjuvazisi için de şu tespitler yapılır:

"Bağımsızlıklarını yeni kazanmış bu ülkelerin bazılarında, yurtsever milli burjuvazi emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı verilen mücadelede kitlelerin yanında saf tutmaya devam etmekte ve toplumsal ilerlemeye ilişkin bazı önlemler almaktadır. Bu durum proletarya partisinin, yurtsever milli burjuvazinin ilerici rolünü tam olarak değerlendirmesini ve milli burjuvazi ile birliği güçlendirmesini gerektirmektedir." (Polemik, İnter Yayınları, İstanbul 1988, sayfa 20-21)

Görüldüğü gibi, ÇKP de Büyük Polemik'te yer yer yeni kazanılmış siyasi bağımsızlığa çok önem veren, onu gerçek bağımsızlıkmış gibi görüp gösteren, *"yurtsever milli burjuvazi"*nin ilerici rolünü abartan, proletaryanın önüne onunla ittifakı güçlendirme görevini koyan yanlış konumları da savunmuştur. Bunun olduğu yerde, polemiğe bu noktada yalnızca olumlu atıfta bulunmak yanlıştır.

"Büyük Polemik; Yeni Sömürgeciliğe İki Yaklaşım" başlıklı bölümde de aynı yanlış, polemiğin bu noktadaki kimi yanlışlarını görmeme, ona sınırlamasız olumlu atıfta bulunma tavrı sürmektedir.

Bu bağlamda kuşkusuz polemiğin tavrıyla Kruşçef revizyonistlerinin tavrının özde bir, aynı olduğunu, bunların arasında özde bir fark olmadığını vb. söylemek istemiyoruz. Kuşkusuz polemik, tartışılan bağıntıda Kruşçef revizyonizmine karşı esasta haklı, doğru, marksist-leninist pozisyonda durmaktadır. Ve hataları marksist-leninist çizginin hatalarıdır. Fakat bu, onların hata olduğu gerçeğini ortadan kaldırmıyor.

ÇKP İçindeki Sapmalar başlıklı bölüm hakkında:

Bu bölümde Lin Biao'nun formüle

ettiği, ÇKP belgelerinde yansıdığı ve bütün dünya marksist-leninist hareketini etkilediği biçimiyle "Mao Zedung Düşüncesi"nin belli yanlış görüşlerine ve uygulamalarına karşı getirilen eleştirilerle hemfikiriz.

Bu bölümde de, yalnız 10. Kongre raporuna salt olumlu atıfta bulunulması bize yanlış gelmektedir. 10. Kongre raporu, 9. Kongre'de yapılan çağ tespitini değiştirmesine rağmen, bunu açık bir mücadeleyle yapmamış, bilinçlere çıkararak yapmamıştır. 9. Kongre çizgisi –en önemli bazı noktalarında değiştirilmiş olmasına rağmen– 10. Kongre tarafından övülmüş, onaylanmıştır. 10. Parti Kongresi raporunda verilen bilgiye göre, *"9. Parti Kongresi'nin çizgisi bizzat başkan Mao'nun yönetiminde hazırlanmıştır." (Bkz. 10. Parti Kongre Raporu, Alm. Pekin 1973, sayfa 4)*

Daha sonra geliştirilen Üç Dünya Teorisi'ne götürecek kimi formülasyonlar 10. Kongre raporunda yer almıştır. 10. Kongre raporunun dünya değerlendirmesi, *"Devletler Bağımsızlık,Uluslar Kurtuluş, Halklar Devrim istiyor"* şiarında özetlenmektedir.

Burada *"tarihin karşı konulmaz eğilimi"* olarak devletler, uluslar ve halklar birbirine karıştırılmakta, *"devletlerin bağımsızlık"* istekleriyle halkların devrim istekleri aynı akımın unsurları olarak sayılmaktadır. Bu, Üç Dünya Teorisi'nin de görüşüdür.

Emperyalizmin iki süper güce indirgenmesi, bilindiği gibi Üç Dünya Teorisinin temel taşlarından biridir. Fakat 10. Kongre de bu konuda aynı görüştedir. 10. Kongre raporunda bu bağlamda söylenenler aynen şöyledir:

"Lenin'in dediği gibi: «... emperyalizm için birkaç büyük gücün dünya hegemonyası için dalaşı belirleyicidir». Bugün dünya hegemonyası için dalaşanlar, esasta iki nükleer süper güç ABD ve SB'dir." (sayfa 27)

Aynı kongrede Sosyalist Çin Halk Cumhuriyeti'nin önüne konulan görev de şöyledir:

"Partimiz proleter enternasyonalizmine sarılmalı, partinin tutarlı politikasında ısrarlı olmalı, bütün dünyada prolatarya, ezilen halklar ve uluslarla birliği güçlendirmeli, emperyalizmin saldırı, dağıtma, müdahale, kontrol ve oyunlarının hedefi olan bütün ülkelerle dayanışmayı güçlendirmeli ve emperyalizme, eski ve yeni sömürgeciliğe, özellikle de iki süper güç ABD ve SB'nin hegemonya çabalarına karşı mümkün olan en geniş birleşik cepheyi oluşturmalıdır." (sayfa 34)

Burada Üç Dünya Teorisi'nin henüz ismi yoktur, ama özü vardır! Durumun böyle olduğu bilindiğinde, 10. Kongre'ye olumlu atıfta bulunmak, tek yanlı ve yanlıştır.

Bugünkü Maoizm, Eski Hataların Tekrarı başlıklı bölüm hakkında:

Bugünkü Maoizm, yalnızca eski hataların basitçe tekrarı değil. Hayır o, eski hataların, şimdi net olarak hata olduklarının marksist-leninistler tarafından gösterildiği bir ortamda, bu hataların daha da derinleştirilerek sistemleştirilmesidir.

Mao Zedung Düşüncesi'nin hataları, modern revizyonizme karşı mücadelede marksist-leninist çizginin hatalarıydı. Bugünkü maoizm kesinlikle Marksizm-Leninizm düşmanı, oportünist bir çizgidir. Bu çizginin Mao savunuculuğu, sahte bir Mao savunuculuğudur.

Bu Başarısızlıklar Döneminde Üçüncü Enternasyonal'in Yolunu Savun başlıklı bölüm hakkında:

Bu bölümde dünya komünist hareketinin gelişmesiyle ilgili olarak yapılan tespitlerde en önemli eksiklik, 1957-1960 Deklarasyonları'nın ve 1963 Polemikleri'nin değerlendirmesiyle ilgilidir.

Komintern ve Kominform'un devamı olarak sayılan 1957-1960 Deklarasyonları ve 1963 Polemikleri üzerine konuşulurken bunların hata ve eksiklikleri üzerinde durulmaması, bunların tümünün dayanılabilecek marksist-leninist belgeler olarak değerlendirildiği izlenimi doğurmaktadır.

Fakat böyle bir değerlendirme yanlıştır. 1957 ve 1960 Deklerasyonları marksist-leninist görüşlerle revizyonist görüşlerin içiçe, yanyana yer aldığı, revizyonizmin damgasını vurduğu belgelerdir. Bu belgelerin esas işlevi, 20. Parti Kongresi'nin revizyonist çizgisinin bütün dünya komünist hareketine dayatılması olmuştur. 1963 Polemikleri ise, içinde çok ağır hatalar barındırmasına rağmen, modern revizyonizme karşı başkaldırı, mücadele belgeleridir. Esas olarak, marksist-leninist belgelerdir.

* * *

Proleter Enternasyonalizmi ve Yeni Demokratik Devrim başlıklı bölümlerde söylenenlerle hemfikiriz.

Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi başlıklı bölümle ilgili olarak itirazımız, yine 1957 ve 1960 Deklarasyonları'na yapılan olumlu atıf ve 1963 Polemikleri'nin de hatalarına değinmeyen tavırla ilgilidir. Kuşkusuz 1963 Polemikleri'nden alıntı yapılan yerler doğrudur ve bunlara dayanılmalıdır, dayanılacaktır. Ve fakat bu belgelerde bir dizi yanlış da vardır. Bunlarla hesaplaşılmadan, doğru bir çizgi üzerinde birleşmek mümkün olmaz.

Emperyalist Sistemin Krizi ve Eski Sosyalist Ülkelerin Çöküşü ve Emperyalizmin Genel Krizi Devrim İçin Nesnel Şartları Geliştiriyor başlıklı bölümlerle ilgili olarak söyleyeceğimiz yeni bir şey yok.

Devrim için objektif şartların giderek daha elverişli hale geldiği, paylaştığımız bir tespittir. Somut gelişmeler doğru ortaya konup doğru yorumlanmaktadır. Bir nokta; *"emperyalizmin başlangıç döneminden bu yana güçlenen işçi aristokrasisinin sarsıntıya uğramaya başladığı"* tespiti, bu haliyle bize sorunlu, açıklanmaya muhtaç görünmektedir.

Proleter Sınıf Tavrını Savun başlıklı bölümde, itirazımız *"Rehber ideoloji olarak Marksizm-Leninizm Mao Zedung Düşüncesini savun!"* tespitidir. Mao Zedung Düşüncesi, kültür devrimi ve sonrasında savunulduğu içerikle HKP/ML tarafından da reddedilmektedir. Mao, HKP/ML açısından çağımızın en büyük marksist-leninistlerinden biridir ve fakat onun Marksizm-Leninizmi çağ açar bir biçimde ilerletmesi vb. sözkonusu değildir.

Eğer durum buysa, o zaman "Mao Zedung Düşüncesi'nin Marksizm-Leninizm'e eklenmesi anlamsızdır. Rehber ideolojinin Marksizm-Leninizm olarak adlandırılması doğru ve yeterlidir. Mao Zedung'un katkılarının özel olarak vurgulanma ihtiyacı duyuluyorsa, o zaman bu noktalar özel ve somut olarak ortaya konur. Bizce, Mao Zedung Düşüncesi kavramının reddedilmesi, onun Marksizm-Leninizm'e eklenmesinin reddedilmesi gereklidir.

Bu bölümde, bunun dışında söylenenlerle bütünüyle hemfikiriz. Burada söylenenlere ek olarak, açık ve kamuoyu önünde ideolojik mücadele ilkesinin, birliğe giden yolda mutlaka savunulmak ve uygulanmak zorunda olduğunu vurgulamayı da gerekli görüyoruz.

15 Ocak 1998 ▲

Hindistan'da Marksist-Leninist Hareketin Sürekliliği...

Yoldaş Sauren Bose'nin Ölümü üzerine

Hindistan'da, komünist harekete onyıllardan beri mensup olan yaşlı kadın ve erkek yoldaşların şahsında komünist hareketin tarihinin sürekliliğini izlemek mümkün. Bu, özellikle 60'lı yılların sonunda komünist hareket yeniden şekillendiğinde, "eski tüfek"lerden hiçbir yardım görmeyen, tersine engellenen ülkemizle karşılaştırıldığında çok önemli bir ayrılık ve avantaj. Hindistan'da komünist hareketin sürekliliğini sağlayan yaşlı yoldaşlardan çoğu, Hindistan Komünist Partisi (CPI) içinde örgütlenmişlerdi ve 60'lı, 70'li yıllarda revizyonist ihanetten pratikte kopmuş olan Naxalbari hareketine katılmışlardı.

17 Ağustos 1997 tarihinde ölen Hindistan Komünist Partisi (Marksist-Leninist) Kızıl Bayrak (HKP [ML] KB) içinde örgütlü Sauren Bose yoldaş da onlardan biriydi. Aşağıda, HKP(ML) Kızıl Bayrak'ın uluslararası yayın organı Kızıl Yıldız'ın (Red Star) Eylül 1997 tarihli 9. sayısında yayınlanan bir anma yazısını yayınlıyoruz...

YAZI KURULU

Sauren Bose yoldaş, 17 Ağustos sabahının erken saatlerinde aramızdan ayrıldı. Mumbai'de *(Bombay'in yeni ismi /ÇN)* yoldaşları ve devrimci hareketin iyiliğini isteyenleri coşturan üç günlük bir programdan sonra, birkaç saat sonra Kalküta'ya yola çıkacaktı. HKP(ML)'nin yeniden örgütlenmesinde önder bir rol oynadığı sırada aniden ölmesi, telafi edilemez bir kayıptır. Ölümü, Hindistan'ın her yerinde komünist devrimcileri derinden üzdü.

Sauren Bose yoldaş, 1960'ların çalkantılı on yılında, Çaru Majumdar yoldaş önderliğinde Naxalbari hareketinin ve HKP (ML)'nin mimarlarından biriydi. Çaru Majumdar'ın önderliği altında ve onunla birlikte çalışmak, onun için Komünist Partisi saflarına katıldığı 40'lı yılların başlarında başladı. HKP (Marksist) ve daha sonra da Naxalbari hareketine ve HKP(ML)'ye birlikte ilerlediler. HKP(ML) Politbüro üyesi oldu. Son ana kadar HKP(ML)'nin şanlı geleneğini yüce tuttu ve mevcut somut durumun somut tahlili temelinde partiyi yeniden örgütlemeye yönelik bugünkü çabaların temel direklerinden biri haline geldi. Tüm Hindistan'da komünist devrimcilerin revizyonizmle mücadele ettikleri, komünist harekete esas olarak Marksist-Leninist bir yönelim verdikleri ve mevcut gerici Hint devletini yıkmak ve Çaru Majumdar önderliğinde yeni demokratik bir Hindistan kurmak için uzlaşmaz mücadele başlattıkları şanlı 60'ların sonu ve 70'lerin başıyla, komünist devrimcilerin tüm sekter hataları düzelterek, sağ oportünizmin tüm nüanslarına karşı mücadeleyi sürdürerek ve kapitalist-emperyalist sistemin yeni sömürgeci aşamasının somut koşulları altında partinin temel yönelimini geliştirerek HKP(ML)'yi yeniden örgütlemekle uğraştıkları bugün arasında büyük bir köprü oldu.

Tekrar tekrar söylediği gibi, 80'li yılların başlarında hapisten çıktıktan sonra uzun müddet HKP(ML) gruplarından hiçbirine katılmadı; eski HKP(ML) liderleri ve kadrolarından çoğuyla pekçok küçük burjuva aydını arasında egemen olan partisizlik düşüncesinden herhangi bir şekilde etkilendiği için değil, 70'li yılların başından itibaren hareketin taktik çizgisi hakkında eleştirel bir tavır takınmaya başlamasından ve Çin Komünist Partisi (ÇKP) liderliğiyle tartışmasından sonra ortaya atmaya başladığı sorulara yanıt aradığı için. HKP(ML) Kızıl Bayrak yayınlarıyla temasa geldi ve ancak 1994'ten

itibaren onun önder kadrolarıyla tartışmaya başladı. Fakat bir kez Kızıl Bayrak'ın temel yöneliminin doğru olduğuna ikna olduktan sonra, ona katılmakta tereddüt etmedi. HKP(ML) Kızıl Bayrak Merkezi Yeniden Örgütleme Komitesi üyesi ve onun Batı Bengal Eyalet Komitesi sekreteri oldu. Kızıl Bayrak'ın bayrağı altında partinin yeniden örgütlenmesine faal bir şekilde katılmaya başladı. Son bir yıl içinde Kerala, Tamilnadu, Karnataka, Madhya Pradesh, Delhi ve Bihar eyaletlerini dolaştı ve yoldaşları geçmişten ders alarak yeni koşullar altında yeni demokratik devrim görevini ilerletmeye teşvik etti. Tüm-Hindistan çapında Bolşevik tipte bir parti inşa etmek için hem sağ hem sol oportünizme karşı uzlaşmaz mücadelenin zorunluluğunu yineledi. İşte partinin Maharashtra Eyalet Komitesi'nin Mumbai'de örgütlediği programlara katıldığı bu seyahatlerden biri sırasındadır ki son nefesini verdi. Böylece son nefesine kadar gerçek bir Bolşevik olarak kaldı.

En önemli ÇKP liderleriyle uzun tartışmalardan ve Mao ile kısa bir görüşmeden sonra 1970 sonlarında Çin'den geri dönüp raporunu sunduğunda, o zamanki önderlik içinde birçokları raporun iyiniyetinden kuşku duydu. ÇKP liderliği, kendi açısından, 1969'daki kongre sırasında ÇKP'yi etkileyen sekter sapmalara karşı bir düzeltme başlatmıştı. ÇKP liderlerinin önerileri bu düzeltmenin ruhunu ve yeni demokratik devrimde zafer kazanmak için verdiği uzatmalı mücadelenin muazzam deneyimini yansıtıyordu. Hindistan'daki somut durumun somut tahlilinin ve bu temelde ideolojik-siyasi-örgütsel yönelimi geliştirmenin zorunluluğunu vurguluyordu. Fakat hareket içinde sekter etki o kadar derindi ki, ÇKP'nin önerileri temelinde bir düzeltme başlatmak o sıralar mümkün olmadı. Bu sekterlik, bazı güçlerin, çağ hakkındaki ve birçok bağıntılı konudaki eski 1969 formülasyonlarını reddeden ÇKP'nin 10. Kongre Raporunu dahi reddetmelerine kadar vardı. Daha sonra bu metafizik yaklaşım, HKP(ML) güçlerinden çoğunun şabloncu bir şekilde Hua-Deng grubunun Mao'nun devrimci çizgisini yine Mao adına toptan reddettiği 1977'de diğer aşırılığa düştü! Bir ülkede oradaki somut koşullara uygun şekilde devrimci hareketi geliştirmekle, bunu proleter enternasyonalizmiyle bağlamak arasındaki diyalektik ilişkiyi yüce tutma yeteneği uluslararası komünist harekette yokluğunu sürdürmeye devam etti. Fakat Sauren Bose yoldaş sekterliğe ve revizyonizme karşı çıkmayı sürdürdü, ÇKP liderlerinin önerilerinin temel noktalarında ısrarını sürdürdü ve devrimci kitleleri yeni demokratik devrim için hazırlamakta önkoşul olan Bolşevik parti inşasını esinlendirdi.

Gerek şahsi gerek siyasi yaşamında o komünist kültürün en iyi örneklerinden biriydi. Kuzey Bengal'in çay bahçesi işçilerini ve köylülerini örgütleyerek siyasi yaşamına başlayan Sauren Bose yoldaş, kitle çizgisine daima sadık kaldı ve sekterizmden tamamen nefret etti. Kendine özgü tarzda, kitle çizgisinin hareketi nasıl ilerlettiğini ve sekter hataların onu nasıl çarpıtıp haddi hesabı olmayan zararlar verdiğini öğretirdi. Nükteli bir şekilde geçmişin hatalarını özeleştirel bir tarzda açıklarken, hareketin büyük katkılarını vurgulardı. Emperyalizmin komünizme karşı çılgınca saldırılarını yoğunlaştırdığı ve çeşitli küçük burjuva, oportünist akımların partisizlik düşüncesini propaganda ettiği bugünlerde, elli yılı aşkın uzun bir süre boyunca onun tamamen komünist harekete adadığı yaşamı ve sosyalist geleceği tutarlılıkla savunması, yeni kuşağın gıpta etmesi gereken parlak birer örnektir.

Sadece Kalküta'dan değil, ülkenin dört bir köşesinde birçok yerden, Sauren Bose yoldaşın beklenmedik bir şekilde aramızdan ayrılışından duydukları şoku dile getiren ve onun tüm yaşamı boyunca uğrunda mücadele ettiği idealleri izlemeye ant içen anma toplantılarının raporlarını aldık. Kızıl Bayrak, bu vesileyle Sauren Bose yoldaşın komünist harekete yaptığı büyük devrimci katkıları yüce tutmakta ülkenin dört bir yanındaki komünist devrimcilere katılır ve sosyalist idealleri gerçekleştirmek için yorulmak bilmez bir şekilde çalışacağına ant içer.

* * *

Çaru Majumdar'ın kızı Anita Majumdar'ın, Sauren Bose'nin ölümüne ilişkin açıklaması:

"Çin'den, Çaru Majumdar'ın çizgisi olarak bilinen her şeyin doğru olmadığı mesajıyla geri gelenin o olduğunu şimdi herkes biliyor. Fakat bu onunla ilişkilerimizi asla zedelemedi. Hapisten çıktıktan sonra, annemi ziyarete geldi. Annem onu can-ı yürekten karşıladı. Siliguri'ye her gelişinde, bize de uğramaya çalıştı. Ölümüyle artık çocukluk günlerimin o Kaku'su (Majumdar ailesi içinde onun adı Bhodu Kaku idi) yok. O her zaman ailemizin bir parçasıydı."

(Red Star No10 / Eylül 1997) ▲

İBRAHİM KAYPAKKAYA

Li Tirkiyê pirsgirêka netewî...

Befirbar 1971

"... Naverokeke demokratîka gelemperî bi netewekariya bûrjûva ya **her** netewa bindest re ye, ku berê xwe daye **zilmê** û em vê ji mêla bidestxistina îmtiyazên netewî bi rastî vediqetînin... naveroka ku em bê **sert û sûrt** diparêzin ev e...

...

"Em di tekoşîna xwe de ji xwe re dewleteke bêlî bingeh digrin; em karkerên ji hemû dewletan (divê ji hemû netewan be - İK) di wê dewleta bêlwwhi de dikin yek: em nikarin tu rêyeke pêşveçûna neteweke taybetî biparêzin, em di **hemû** rêyên mumkûnin de ber ve armanca xweya çînî dimesin.

"Lê belê em, ku em dijî her cûre netewekariya bûrjûva ser nekin, ji bo wekheviyê di navbera karkerên de tekoşînê nedin, em nikarin ber ve wê armancê rê bigrin...

"...Dijî her cûre îmtiyazên dewletê û îmtiyazên netewî û ji bo wekheviya mafê hemû netewe dewletên xwe yên netewî damezirîn, wezîfe xwe ya rojane ya bi zanyarkirin û propagandayê... Ev wezîfa (vê gavê) di mesela netewî me ya pêsin e; ji bo ku em dikarin berjewendiyên demokrasiyê û îtîfaqa wekhevi ya proleterên hemû netewan ancax bi vî awayî biparêzin.

"Berjewendiyên çîna karker û yên tekoşîna wê yên dijî kapîtalîzmê, pêstgiriya tam ya karkerên hemû netewan û yekitiya wan ya herî xurt pêwîst dike; ev berjewendiyan dijî polîtîka şoven ya bûrjûvazî i her mîlliyetî bi alozî derketinê emir dike. Ji bo wê Sosyal-Demokrat (Komunîst - İK), eger mafê çarenûsî ango yê mafê veqetinê yê netewa bindest ku red bikin, yan jî alîkariya hemû daxwazên bûrjûvaziya netewên bindest bikin, wê dijî xeta siyasî ya proleterya derketibin û wê berê karkeran bidin stûdanînê ji bo polîtîka bûrjûva. Karkerê bi ucret, ne ji aliyê bûrjûvaziya yê ne Ûris, bisereke ji aliyê bûrjûva Ûris hatin mêtin, yan jî ne ji aliyê bûrjûva Cihû, ji aliyê bûrjûva Polonya de hatin mêtin ûwv. Qet ne muhîme. Karkerê bi ucret yê berjewendiya xwe ya çînê fêm dike, çiqas li hember îmtiyazên kapîtalîstên Ûris, wexta ku kapîtalîstên Polonî yan jî Ûkranî digêhêjin îmtiyazên dewletê, li hember sozên emê li rûyê dinê bihistê sazbikin jî bê qeyde...

"Di her du rewsande jî karkerên werin mêtin. Û ji bo dijî mêtinê bi serkevtin tekoşîn karibe were dayîn, divê proleterya ji her cûre netewekariyê hatibe hilçînin; ew, ger gotin lê were, di navbera bûrjûvaziyên cûre netewan de di tekoşîna destpêkirî û tê de ya ji bo seretayiyê de divê mitleqe bê alî bimîne. Eger proleterya kîjan netewê dibe bila be, alîkariya îmtiyazên bûrjûva xwe ya netewî, bi awayekî herî sivik be jî bike, evê bê rev, di navbera proleterya netewan din de wê bê baweriyê biafirîne; alîkariya çînî ya navnetewî ya karkeran qels bike, wana perçe bike û yê ku kêfa wan ji rewseke wisa re were, ancax dikare bûrjûvazî be û..."

Em careke din bibêjin:

Tekoşîna tevgera Kurd ya netewî, weke ya neteweke bindest, dijî çînên hakim yên neteweke serdest e, pêsverû ye û naverokeke demokratîk pê re ya. Em bi biryari û bê qeyd û bend alîkariya vê naveroka demokratîk dikin. Em dijî her cûre îmtiyaz û newekheviyan (mafê îmtiyaza dewlet sazkirinê jî tê de) ji lehê bûrjûva û axên erdan yên Tirk bi biryarî û bêeman ditekosin. Em alîkariya daxwazên tevgera Kurd ya netewî di vê rêyê de jî bê sert û sûrt dikin.

Dûmahik Hêye

8 MART/ADAR'98

Çağrımız, işçi kadınlara...
Devrimci ve komünist kadınlara...

